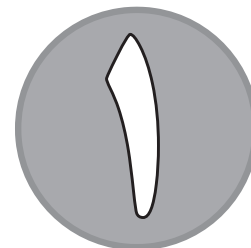

صبح جمعه

۱۴۰۳/۹/۲

دفترچه شماره (۱)

آزمون ۲ آذرماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی

دوازدهم انسانی

۷۰ سؤال در ۷۵ دقیقه

ساعت ۸ تا ۹:۱۵ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
ریاضی و آمار	۶	۴	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
علوم و فنون ادبی	۶	۵	۳	۲	۱	
جامعه شناسی	۸	۷	۵	۲	۱	
روان شناسی	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	ریاضی و آمار (۳)	۱۰	۱	۱۰	۱۵
۲	اجباری	ریاضی و آمار (۱)	۱۰	۱۱	۲۰	۱۵
۳	اجباری	علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)	۲۰	۲۱	۴۰	۲۰
۴	اجباری	جامعه شناسی (۳)	۱۰	۴۱	۵۰	۱۰
۵	انتخابی	جامعه شناسی (۱)	۵	۵۱	۵۵	۵
		جامعه شناسی (۲)	۵	۵۶	۶۰	
۶	اجباری	روان شناسی	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلمها در سایت کانون، کد روبهرو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، هادی پولادی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده فرد، محمد حمیدی، میثم خشنودی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، محسن جمشیدی، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مهرزاد مشایخی، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، مریم خسروی دهنوی، یاسین ساعدی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	فاطمه بیات، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، عادل‌علیرضایی‌مقدم
عربی زبان قرآن	ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمد کرمی‌نیا، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، فاطمه منصورخاکی
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانپور، محمد ابوالحسنی، علیرضا پدرام، مریم خسروی دهنوی، حبیبه محبی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، مهرشاد عباسی، سید محمد مدنی دینانی، علی معزی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	آروین حسینی، احسان غنی‌زاده، سید سپهر متولیان، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	ملیکا ذاکری، مریم خسروی دهنوی، تابان صیقلی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، فاطمه رضائیان	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیر محمد قلعه‌گاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

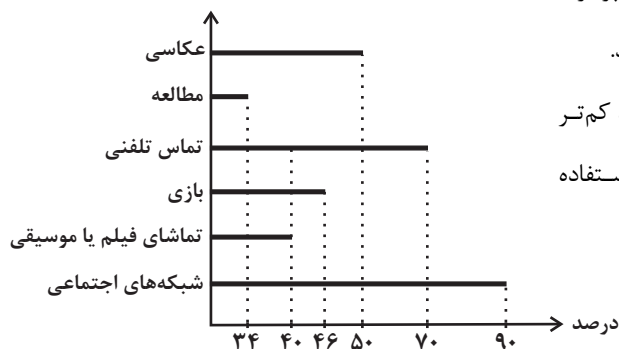
ریاضی و آمار (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

چرخه آمار در حل مسائل
(گام‌های چرخه آمار در حل مسائل)
صفحه‌های ۲۸ تا ۳۷

۱- نمودار زیر بررسی نحوه استفاده از تلفن هوشمند و فعالیت‌های متنوع ۵۰ دانش‌آموز را نشان می‌دهد. کدام گزینه می‌تواند نادرست باشد؟

(۱) ۴۵ نفر از دانش‌آموزان در شبکه‌های اجتماعی عضو هستند و به فعالیت می‌پردازند.

(۲) ۳۰ درصد از دانش‌آموزان از تلفن خود برای تماس گرفتن استفاده نمی‌کنند.

(۳) مدت زمانی که دانش‌آموزان برای مطالعه از تلفن هوشمند استفاده می‌کنند، کم‌تر از مدت زمانی است که دانش‌آموزان برای تماشای فیلم یا موسیقی استفاده می‌کنند.

(۴) تعداد دانش‌آموزانی که از تلفن هوشمند برای عکاسی استفاده می‌کنند

بیش‌تر از تعداد دانش‌آموزانی است که از تلفن هوشمند برای تماشای

فیلم یا موسیقی استفاده می‌کنند.

۲- در استخری ۵ ماهی در قسمت کم عمق و ۵ ماهی در قسمت عمیق قرار دارند از هر قسمت ۲ ماهی برای سنجش وزن آن‌ها انتخاب می‌کنیم. به ترتیب، اندازه جامعه آماری و اندازه نمونه آماری در کدام گزینه به درستی آمده است؟

(۴) ۱۰-۴

(۳) ۱۰-۲

(۲) ۵-۴

(۱) ۵-۲

۳- **نهایی** صحیح یا غلط بودن جملات زیر، در کدام گزینه به ترتیب درست نوشته شده است؟ (ص: صحیح، غ: غلط)

(الف) در گام دوم سعی می‌کنیم اطلاعات کیفی را تا حد ممکن به اطلاعات کمی، تبدیل کنیم.

(ب) اندازه‌گیری مهم‌ترین گام رسیدن به پاسخ است.

(ج) انتخاب روش نمونه‌گیری در مرحله سوم انجام می‌شود.

(د) برای توصیف داده‌های اسمی و ترتیبی گزارش درصد همیشه باید با گزارش تعداد همراه باشد.

(۱) ص - غ - ص - ص (۲) غ - ص - ص - ص (۳) ص - غ - غ - ص (۴) ص - ص - غ - غ

۴- چند مورد از موارد زیر مربوط به مرحله تحلیل داده‌ها است؟

«مرتب کردن داده‌ها - نقد و بررسی - سازماندهی - شیوه اندازه‌گیری - پاک‌سازی - تفسیر نتایج - معیارها»

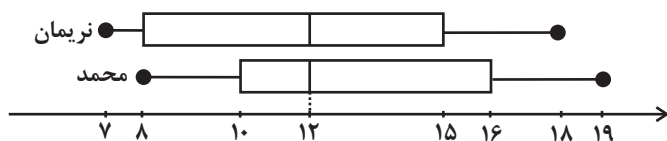
(۴) ۵

(۳) ۴

(۲) ۳

(۱) ۲

۵- نمودار زیر با توجه به عملکرد دو شخص محمد و نریمان رسم شده است. کدام گزینه نادرست است؟

(۱) اندازه دامنه تغییرات هر دو یکسان است.

(۲) اندازه دامنه میان چارکی هر دو یکسان است.

(۳) بزرگترین داده مربوط به عملکرد محمد است.

(۴) میانه هر دو یکسان است.

محل انجام محاسبات

۶- **نهایی** کدام گزینه، ترتیب گام‌های چرخه آمار در حل مسائل را صحیح عنوان نموده است؟

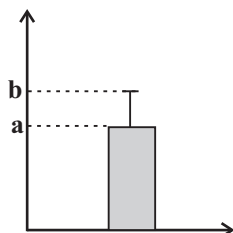
- (۱) بیان مسئله - طرح و برنامه‌ریزی - گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها - بحث و نتیجه‌گیری - تحلیل داده‌ها
- (۲) بیان مسئله - طرح و برنامه‌ریزی - گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها - تحلیل داده‌ها - بحث و نتیجه‌گیری
- (۳) طرح و برنامه‌ریزی - بیان مسئله - گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها - جمع‌بندی - بحث و نتیجه‌گیری
- (۴) بیان مسئله - گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها - طرح و برنامه‌ریزی - تحلیل داده‌ها - بحث و نتیجه‌گیری

۷- گام ... چرخه آمار در حل مسائل: در هر مطالعه ممکن است در مرحله اندازه‌گیری، گردآوری یا ثبت داده‌ها و یا وارد کردن داده‌ها در نرم‌افزار اشتباهی رخ دهد. با بررسی دقیق داده‌ها می‌توان ... از این اشتباه‌ها را تصحیح کرد.

- (۱) دوم - هر یک (۲) سوم - برخی (۳) سوم - هر یک (۴) دوم - برخی

۸- داده‌های ۲۷، ۲۵، ۲۳، ۲۱، b و a، مربوط به سن دوستان مریم است که در تولد ۲۲ سالگی‌اش (مهمانی اول) شرکت داشتند و نمودار زیر نشان‌دهنده دو شاخص سن افراد حاضر در این مهمانی است. مریم ۱۰ سال بعد، زمانی که صاحب فرزند شد، تصمیم می‌گیرد به اتفاق پدر بزرگ و مادر بزرگش یک مهمانی (مهمانی دوم) ترتیب دهد و همه دوستانش که در مهمانی اول حضور داشتند را دعوت کند. اگر واریانس سن افراد در مهمانی اول

۴ باشد، مقدار شاخص مرکزی مناسب برای سن افراد در مهمانی دوم، کدام است؟

(۱) $34/5$

(۲) ۳۴

(۳) $33/5$

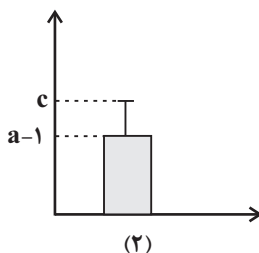
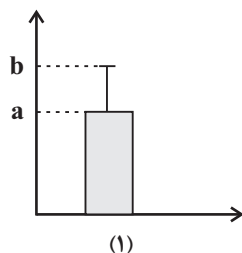
(۴) ۳۵

۹- **نهایی** «متخصصان، ابزارهای اندازه‌گیری یا پرسش‌نامه‌ها را طوری طراحی می‌کنند که با آن‌ها بتوانیم متغیر را اندازه بگیریم.» این جمله مرتبط با کدام یک از گام‌های چرخه آمار است؟

- (۱) بیان مسئله (۲) طرح و برنامه‌ریزی
(۳) گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها (۴) تحلیل داده‌ها

۱۰- نمودار میانگین - انحراف معیار برای داده‌های ۱۴، ۱۶، ۱۴، ۲۲، ۲۴ به صورت نمودار (۱) است. با اضافه کردن داده‌های ۱۲، ۱۳، x به این داده‌ها، نمودار

میانگین - انحراف معیار به صورت نمودار (۲) می‌شود. حاصل $x - c$ کدام است؟

(۱) $4 - \frac{5\sqrt{3}}{2}$

(۲) $4 + \frac{5\sqrt{3}}{2}$

(۳) $21 - \frac{5\sqrt{3}}{2}$

(۴) $4 - \sqrt{30}$

معادله درجه دوم
تابع
صفحه‌های ۹ تا ۷۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۵ دقیقه

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- اگر رابطه $f = \{(b, -1), (2, 3), (1, 6), (1, b^2 + 2), (4, 2a + b), (4, 7)\}$ تابع باشد، مقدار $a + 2b$ کدام است؟

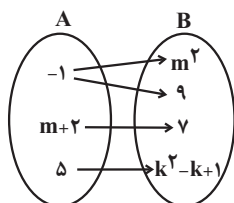
۴ / ۵ (۴)

۳ / ۵ (۳)

۱ / ۵ (۲)

۰ / ۵ (۱)

۱۲- نمودار ون زیر مربوط به یک تابع است. با توجه به این که $k \neq m$ است، مقدار $k - m$ کدام است؟

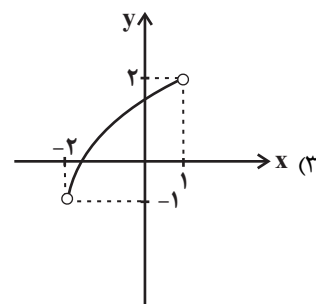
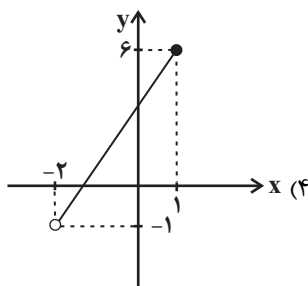
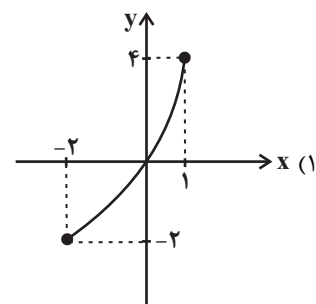
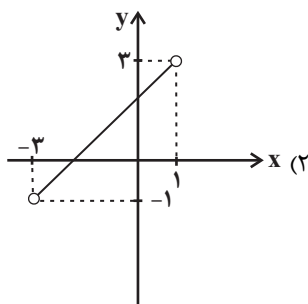
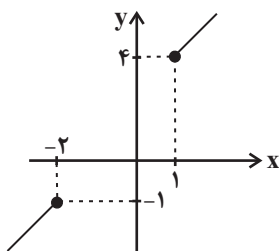
۱ (۱)

۵ (۲)

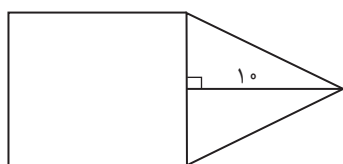
-۵ (۳)

-۲ (۴)

۱۳- با اضافه کردن نمودار کدام گزینه به نمودار مقابل باز هم نمودار تابع به دست می‌آید؟

۱۴- در شکل زیر، مساحت مثلث متساوی‌الساقین، از $\frac{2}{3}$ مساحت مربع به اندازه $\frac{8}{3}$ واحد مربع، کمتر است. مساحت مثلث، کدام است؟

۳۰ (۱)

۳۵ (۲)

۴۰ (۳)

۴۵ (۴)

محل انجام محاسبات

۱۵- مجموع ریشه‌های معادله $\frac{2x-1}{x+2} - \frac{x-3}{x-2} = \frac{2}{3}$ ، کدام است؟

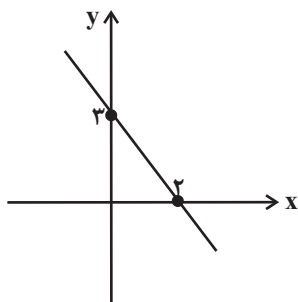
(۴) ۱۲

(۳) ۶

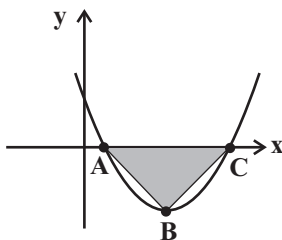
(۲) ۴

(۱) -۴

۱۶- اگر نمودار تابع خطی $y = (\frac{a}{4} - 1)x^2 + 3bx + c$ به صورت زیر باشد، حاصل مقدار $a + \frac{b^2}{4} + \frac{c^2}{3}$ کدام است؟

(۱) $\frac{87}{8}$ (۲) $\frac{87}{4}$ (۳) $\frac{89}{8}$ (۴) $\frac{89}{4}$

۱۷- شکل زیر، نمودار تابع $f(x) = x^2 + bx + c$ است. اگر مساحت مثلث ABC برابر یک باشد؛ مقدار $4c - b^2$ چقدر است؟ (B رأس سهمی است.)

(۱) -۴

(۲) -۲

(۳) -۸

(۴) -۱۶

۱۸- در معادله $3x^2 + bx - 2b - 1 = 0$ مجموع ریشه‌ها $\frac{2}{5}$ برابر حاصل ضرب ریشه‌هاست. مقدار b کدام است؟

(۴) ۴

(۳) ۳

(۲) ۲

(۱) ۱

۱۹- اگر داشته باشیم $x + k = 80$ ، آنگاه بیشترین مقدار $y = k(x + 2)$ کدام است؟

(۴) ۱۵۱۱

(۳) ۱۶۸۱

(۲) ۱۴۳۱

(۱) ۱۲۵۰

۲۰- فرض کنید p قیمت فروش هر واحد کالا باشد و تعداد فروش از رابطه $x = 6000 - 20p$ به دست آید. اگر تابع هزینه برای تولید x کالا خطی باشد،

به ازای هزینه ۸۵۰ و ۱۱۵۰ تومانی به ترتیب ۱۰ و ۱۵ کالا تولید می‌شود. درآمد حاصل از فروش این کالا چند هزار تومان باشد تا به بیشترین سود

برسیم؟

(۴) ۲۸۸

(۳) ۴۳۲

(۲) ۱۰۰۸

(۱) ۵۲۸

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

علوم و فنون ادبی (۳):

سبک‌شناسی قرن‌های دوازدهم

و سیزدهم

(دوره بازگشت و بیداری)

صفحه‌های ۴۱ تا ۴۷

علوم و فنون ادبی (۱):

فصل اول، دوم، سوم

+ فصل چهارم

(درس‌های ۱ تا ۱۲)

صفحه‌های ۱۰ تا ۱۰۱

۲۱- **نهایی** کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات درست است؟

- (الف) زبان فارسی باستان در دوره هخامنشیان (۵۵۹ تا ۳۳۰ ق. م.) رایج بود. آثار برجای‌مانده از این زبان فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است.
- (ب) زبان پارسی در دوره اشکانیان و در مشرق ایران رایج بود و تا اوایل دوره ساسانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شده است.

(ج) ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود تقریباً هم‌زمان با سامانیان، نخستین دولت اسلامی ایران، پدید آمد.

(د) منظومه‌هایی مانند «درخت آسوریک» و «یادگار زیران» که اصل پارسی دارند بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی‌اند و در میان اندرزنامه‌های منشور جای می‌گیرند.

- (۱) «الف» و «د» (۲) «ج» و «د» (۳) «الف» و «ب» (۴) «ج» و «ب»

۲۲- چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

- (الف) قالب عمده شعر دوره خراسانی قصیده است و قالب غزل نیز در اواخر این دوره رشد می‌یابد.
- (ب) سبک خراسانی بر حسب زمان، به سه سبک فرعی سامانی، غزنوی و سلجوقی تقسیم می‌شود که ویژگی‌های مشترکی دارند.
- (ج) تحولی که سنایی و انوری در غزل ایجاد کردند باعث شد که در قرن هفتم شاعران بزرگی در غزل ظهور کنند.
- (د) با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاه‌ها دامنه موضوعات آن گسترش یافت و بر پیچیدگی بیان، قدرت عواطف، عمق افکار و اندیشه‌هایی که موضوع شعر پارسی بود افزوده شد.

(ه) مکتب‌ها و سبک‌های ادبی معمولاً محصول ویژگی‌های فردی شاعران و نویسندگانی است که آن مکاتب را پرورش داده‌اند.

- (۱) یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۲۳- **نهایی** در کدام گزینه می‌توان ویژگی‌های فکری نثر دوره بیداری را یافت؟

- (الف) حضور راوی سوم شخص در بعضی صحنه‌های داستان حکایت از ضعف تکنیکی داستان در این دوره دارد.
- (ب) طنز سیاسی و اجتماعی از شاخه‌های ارزنده در عصر بیداری است.
- (ج) تعلیم و تربیت نوین و همگانی و توجه به حقوق مدنی زنان در این دوره مطرح شد.
- (د) استفاده از اصطلاحات موسیقی عامیانه و حتی واژه‌های فرنگی در برخی آثار مشاهده می‌شود.

- (۱) ب - ج (۲) الف - د (۳) ب - د (۴) الف - ج

۲۴- در میان عبارات زیر کدام موارد از دیدگاه سبک‌شناسی درباره دوره بیداری «درست» است؟

- (الف) نثر در دوران مشروطه با ویژگی‌هایی چون نوگرایی، تجدیدخواهی و آزادی‌طلبی و با هدف تغییر اصول داستان‌نویسی گسترش یافت.
- (ب) یکی از ویژگی‌های زبانی در شعر دوره بیداری کم‌توجهی کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر است.
- (ج) مضامین کلی و ذهنی، مسائل اخلاقی، عارفانه‌سرایی و غزل‌گویی که با ساخت فرهنگ و جامعه گذشته ما هماهنگ بود، رونق یافت.
- (د) نثر فارسی حتی پیش‌تر از شعر فارسی در دوره بیداری قیدوبندهای نثر مصنوع و فنی را کنار گذاشت و گزارشی و ساده شد.

- (۱) «الف» و «د» (۲) «ب» و «د» (۳) «الف» و «ب» (۴) «الف» و «ج»

۲۵- سبک کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) هنگام گل است ای به دو رخ چون گل خودروی
(۲) ای کهن گشته تن و دیده بسی نعمت و ناز
(۳) از دو عالم دامن جان درکشم هر صبح‌دم
(۴) چون موی میان داری چون کوه کمر داری
- همرنگ رخ خویش به باغ اندر گل جوی
روز ناز تو گذشته است بدو نیز مناز
پای نومییدی به دامن درکشم هر صبح‌دم
چون مشک زره داری چون لاله سپر داری

۲۶- در کدام بیت ویژگی سبک شعری عراقی دیده نمی‌شود؟

- (۱) سر بنه در بی‌خودی چون آب و خاک اندر نشیب
(۲) به یاد لعل تو و چشم مست می‌گونت
(۳) دین و پیمان امانت در ره ایمان یکی است
(۴) ز نسل آدم و حوّا نماند اندر جهان شاهی
- تا چو باد و آتش از پاکی برآیی برفراز
ز جام غم می‌لعلی که می‌خورم خون است
مرد کو تا فضل دین اندر ره ایمان کشد
که پیش تو جبین بر خاک ننهاده است چون مولا

۲۷- آرایه‌های مشترک ابیات زیر کدام است؟

- سایه بالای آن سرو از سر من کم مباد
- من اگر تار سر زلف تو گیرم در چنگ
- در عالم پیر هرکجا برنایی است
- جمله بی‌قراریت از طلب قرار توست
- زانکه بر من رحمتی از عالم بالاست این
تار در ناله رود چنگ درآید به خروش
عاشق بادا که عشق خوش سودایی است
طالب بی‌قرار شو تا که قرار آیدت

- (۱) جناس تام و جناس ناقص (۲) جناس تام و تکرار (۳) تشبیه و جناس (۴) اشتقاق و جناس

۲۸- آرایه‌های نوشته‌شده در مقابل کدام گزینه «کاملاً» درست است؟

- (۱) هرگز نشان ز چشمه کوثر شنیده‌ای
(۲) گل نعمتی است هدیه فرستاده از بهشت
(۳) به بوی زلف سیاهت به باد دادم عمر
(۴) از حیای چشمه نوشش شد آب خضر آب
- کاو را نشانی از دهن بی‌نشان توست (واج‌آرایی - جناس)
مردم کریم‌تر شود اندر نعیم گل (جناس - اشتقاق)
مرا که گفت که بنشین و باد می‌پیمای (جناس - واژه‌آرایی)
با نسیم خاک کویش هست باد صبح باد (موازنه - واج‌آرایی)

۲۹- به ترتیب، آرایه‌های جناس «همسان، ناقص حرکتی، ناقص افزایشی و ناقص اختلافی» در ابیات کدام گزینه یافت می‌شود؟

- الف) ترک من ترک من بی‌سر و پا کرد و برفت
ب) ای جویبار راستی از جوی یار ماستی
ج) ایام را به ماهی یک شب هلال باشد
د) گویم قمری بود کس از من نپسندد
ه) نکند میل دل من به تماشای چمن
- جگرم را هدف تیر بلا کرد و برفت
بر سینه‌ها سیناستی، بر جان‌هایی جان‌فزا
و آن ماه دلستان را هر ابرویی هلالی
باغی که به هر شاخ درختش قمری بود
که تماشای دل آنجاست که دلدار آنجاست

- (۱) د، ب، الف، ج (۲) ج، الف، ه، ب (۳) ب، د، ه، ج (۴) ج، د، ب، ه

۳۰- در کدام بیت هر دو نوع جناس مشهود است؟

- (۱) چو در چینی خطا باشد که بر چین ترک‌تاز آری
(۲) مکن عییم که می‌کاهم چو ماه از تاب مهر او
(۳) دم کلک تو سنبل بر سمن کارد به قلب دی
(۴) گرم قبول کنی و برانی از بر خویش
- فرس بر شاه خاور ران و قلب شام را بشکن
که گر ماهی تب مهرش کشد گویی شود کاهی
دل پاک تو در عقل رویاند ز قلب یم
نگردم از تو و گر خود فدا کنم سر خویش

۳۱- بیت زیر به کدام آرایه‌ها آراسته شده است؟

«کمر کوه کم است از کمر مور اینجا»

(۱) تشخیص - تشبیه - کنایه - مراعات نظیر

(۳) استعاره مکنیه - مراعات نظیر - تشخیص - کنایه

۳۲- آرایه‌های مقابل کدام بیت، درست است؟

(۱) گر کام جان توان یافت از روی و موی دلبر

(۲) نظر پاک تواند رخ جانان دیدن

(۳) آن کس است اهل بشارت که اشارت داند

(۴) ز سنگ خاره برآرد به تف هیبت خون

روزی به شب توان برد شامی سحر توان کرد (جناس همسان - واژه‌آرایی)

که در آینه نظر جز به صفا نتوان کرد (واژه‌آرایی - واج‌آرایی)

نکته‌ها هست بسی، محرم اسرار کجاست؟ (جناس - اشتقاق)

ز شیر شرزه بدوشد به دست رحمت شیر (موازنه - سجع)

۳۳- به ترتیب، قافیه در چند بیت دارای حروف الحاقی است و در چند بیت حرف روی، (ن) است؟

الف) چندان که گفتم غم با طبیبان

ب) ای بی خبر از سوخته و سوختنی

ج) پرنده ره بیابان در بیابان

د) آن یکی پران شود در لامکان

ه) چو بر شکست صبا زلف عنبرافشان

(۱) سه - چهار (۲) چهار - چهار

۳۴- در بین ابیات زیر، کدام ابیات «ذوقافیتین» است؟

الف) زلفت هزار دل به یکی تار مو ببست

ب) تا چند زند نرگس مستت تیرم

ج) ترک من کارام جان از شکر گویا دهد

د) هر تیر ستم که از کمان جست

(۱) الف، ب، ج (۲) ب، ج

۳۵- به ترتیب، چند بیت از ابیات زیر، «ذوقافیتین» و چند بیت «دارای ردیف» است؟

الف) مقام دل‌گشایش جمع جمع است

ب) دی بنواخت یار من بنده غم‌رسیده را

ج) ای حسن تو آراسته ایوان کرم

د) غنچه حایش دل و جان را بهشت

(۱) سه - دو (۲) دو - سه

جمال جان‌فزایش شمع جمع جمع است

داد ز خویش چاشنی جان ستم‌چشیده را

وی جود تو مزین شده دیوان نعم

دید در آن آدم و آن را بهشت (ح = حرف ح)

(۳) یک - چهار (۴) چهار - یک

(۳) چهار - سه (۴) سه - سه

راه هزار چاره گر از چار سو ببست

فرصت ندهد دست که دستت گیرم

کام جان عاشقان از عبهر شهلا دهد

اول دل من به امتحان خست

(۳) ج، د (۴) ب، ج، د

۳۶- قافیه در کدام ابیات نادرست است؟

- (الف) سبجه بکش از کف روحانیان
(ب) پایه کرسی به زمین بر فرو
(ج) باغ عناصر که زمینش خوش است
(د) بست جیب سمن از غنچه گره
- (۱) الف، ب (۲) ب، د (۳) ج، ب (۴) الف، د

۳۷- کدام گزاره درباره رباعی زیر نادرست است؟

- «با چشم تو یاد نرگس تر نکنم
گر خضر به من بی تو دهد آب حیات
- (۱) ابیات دارای تلمیح، جناس و تکرار هستند.
(۲) وزن مصراع سوم، مستفعل مستفعل مستفعل فع است.
(۳) الگوی حروف اصلی قافیه، مصوت + یک صامت است.
(۴) تصویر شعری مصراع نخست مشابه بیت «نرگس مست تو خواب آلوده است / لب لعل تو شراب آلوده است» است.

۳۸- کدام بیت با بیت زیر تقابل معنایی دارد؟

- «قطره آبی که دارد در نظر گوهر شدن
(۱) امید ارتقا می داشت ناگه در تنزل شد
(۲) غباری که دل اوج پرواز اوست
(۳) اگر این است عیش خاکساری
(۴) منزلت خواهی مدارا کن که در فواره آب
- از کنار ابر تا دریا تنزل بایدش»
هوای آسمانش بود ناگه بر زمین آمد
به گردون رسد گر تنزل کند
ز پستی هم تنزل می توان کرد
اوج دارد آنقدر کز خود تنزل می کند

۳۹- مفاهیم «تسلیم در برابر معشوق، اعتقاد به قضا و قدر، مبارزه با نفس، پایداری در عشق» به ترتیب در ابیات کدام گزینه آمده اند؟

- (الف) دیو پیش توست پیدا زو حذر بایدت کرد
(ب) سر ارادت ما و آستان حضرت دوست
(ج) رفت آن که رفت و آمد آن که آمد
(د) من از اینجا به ملامت نروم
- چند نالی تو چو دیوانه ز دیو ناپدید
که هرچه بر سر ما می رود ارادت اوست
بود آن که بود خیره چه غم داری؟
که من اینجا به امیدی گروم
- (۱) ب، ج، الف، د (۲) ج، الف، د، ب (۳) ب، ج، د، الف (۴) ب، الف، د، ج

۴۰- مفهوم بیت زیر با کدام بیت، تناسب دارد؟

- «آن گرد شتابنده که در دامن صحراست
(۱) دل ای سلیم در این کاروان سرای میند
(۲) ای که خواب آلوده واپس مانده ای از کاروان
(۳) باز پس مآند ز همراهیت گر آصف بود
(۴) ای خفته همه عمر شده خیره و مدهوش
- گوید چه نشینی که سواران همه رفتند»
که خانه ساختن آیین کاروانی نیست
جهد کن تا بازبایی همراهم خویش را
کاروانی کی رسد هرگز به گرد لشگری
وز عمر جهان بهره خود کرده فراموش

جامعه‌شناسی (۳)

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

درس سوم: نظم اجتماعی
درس چهارم: کنش اجتماعی
(خشت بنای جامعه)
صفحه‌های ۱۹ تا ۳۶

۴۱- به ترتیب هر عبارت علت، معنا یا مفهوم و پیامد کدام گزینه است؟

- نظم اجتماعی

- افراد در زندگی روزمره از دید خود و برای خود به موقعیت‌های اجتماعی می‌نگرند ولی جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود.

- کارمند بانکی که در پرداخت وام، آشنایان و بستگان خود را در اولویت قرار می‌دهد بیشتر به چشم می‌آید.

(۱) اتفاقات غیرمنتظره مانع همکاری انسان‌ها نمی‌شود - آشنایی‌زدایی - نظم کمتر از بی‌نظمی دیده می‌شود.

(۲) پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید - آشنایی‌زدایی - در زندگی روزمره بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم می‌آید.

(۳) دیگران مطابق انتظارات رفتار نمی‌کنند و حوادثی خلاف قواعد رخ می‌دهند - آشنایی‌زدایی - ما بی‌نظمی را بیشتر می‌بینیم و نظم را مشاهده نمی‌کنیم.

(۴) بدانیم که چه توقعات و انتظاراتی می‌توانیم از دیگران داشته باشیم - عادت‌زدایی - بی‌نظمی در کنار نظم شناسایی می‌شود.

۴۲- به ترتیب کدام مورد از جمله فواید قواعد اجتماعی نیست و منظور از پویا بودن نظام اجتماعی چیست؟

(۱) کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کنند. - بخش‌های مختلف آن فارغ از هرگونه چالشی مستقل از هم پیش می‌روند.

(۲) با ارزیابی کنش‌ها و فرصت‌ها و محدودیت‌های آن‌ها به ما توان نقد و داوری می‌دهند. - بخش‌های مختلف آن فارغ از هرگونه چالشی مستقل از هم پیش می‌روند.

(۳) با ارزیابی کنش‌ها و فرصت‌ها و محدودیت‌های آن‌ها به ما توان نقد و داوری می‌دهند. - بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.

(۴) کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کنند. - بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.

۴۳- **نهایت** کدام موارد در خصوص جامعه‌شناسی تبیینی نادرست‌اند؟

الف) روش این نوع از جامعه‌شناسی، نگاه از درون است.

ب) در جامعه‌شناسی پوزیتیویستی، پوزیتیویسم به معنی وحدت موضوع علوم است.

ج) در رویکرد تبیینی، هدف جامعه‌شناسی همانند هدف علوم طبیعی است.

د) پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های اجتماعی، هدف جامعه‌شناسی تبیینی است.

(۱) ج - د (۲) الف - ب (۳) الف - ج (۴) ب - د

۴۴- به ترتیب، کدام گزینه در ارتباط با نظام اجتماعی صحیح است ولی در رابطه با ساختار اجتماعی صحیح نیست؟

(۱) برای حفظ خود در بلندمدت در خود و محیط تغییراتی ایجاد می‌کند - قواعد اقتصادی یا قواعد سیاسی یا زندگی خانوادگی را هماهنگ و سازماندهی می‌کند.

(۲) پدیده‌ای پویاست که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند - ساختار اجتماعی را در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید، زیرا در هر سازمانی حقوق و تکالیف مشخصی وجود دارد.

(۳) در طول قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم وجود خانواده‌های بزرگ قاعده‌ای کلی بود که نشانه تغییراتی است که یک نظام در خود ایجاد می‌کند - ارتباط میان پدیده‌های اجتماعی است که در گروه‌های غیررسمی بهتر می‌توان آن را مشاهده کرد.

(۴) مفهومی است که با نظم ارتباط دارد - مانند خودرویی است که در یک جا پارک شده است.

۴۵- همه موارد درباره جامعه‌شناسی تبیینی درست هستند به جز گزینه

(۱) ضرب‌المثل قدیمی (همه راه‌ها به رم ختم می‌شوند) با دیدگاه جامعه‌شناسان تبیینی ارتباط مفهومی دارد چرا که معتقدند همه جوامع، مسیر یکسانی به سوی پیشرفت طی می‌کنند و از جوامع ساده به جوامع پیچیده تبدیل می‌شوند.

(۲) در جامعه‌شناسی تبیینی، تفاوت بین جوامع مختلف، صرفاً یک تفاوت کمی است و از این منظر برخی جوامع از برخی دیگر پیچیده‌ترند، در رفع حوائج خود توانا تر هستند و به همین خاطر پیشرفته‌ترند.

(۳) خواسته جامعه‌شناسی تبیینی، آن بود که انسان بر جامعه مسلط شود درحالی که عکس آن رخ داد و در این دیدگاه انسان همچون موجودی طبیعی تلقی می‌شد که پیچیدگی آن از سایر موجودات طبیعی بیشتر بود.

(۴) جامعه‌شناسان تبیینی، به علت موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی مثل دانشمندان زیست‌شناسی و پزشکی در شناختن قواعد و نظم حاکم بر بدن، علاقه‌مند شدند تا شباهت‌ها و تفاوت‌های جامعه را با پدیده‌های مثل بدن انسان، برجسته کنند.

۴۶- **نهایی** هر یک از موارد زیر به ترتیب توسط کدام اندیشمند مطرح شده است؟

- با روش تبیینی می خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی های جسمانی تشخیص دهد.
- به گفته او گردشگران غربی وقتی برای نخستین بار از یک کشور مسلمان دیدن می کنند از صدای اذان شگفت زده می شوند.
- اصطلاح جنگ های نامنظم را برای اولین بار به کار برد.

- (۱) لمبروزو - اگوست کنت - شهید مصطفی چمران
(۲) فیلیپ زیمباردو - گیدنز - شهید همت
(۳) هوثرن - کارل مارکس - شهید مصطفی چمران
(۴) لمبروزو - گیدنز - شهید مصطفی چمران

۴۷- کدام گزینه درست است؟

- (۱) قواعد اجتماعی خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده های اجتماعی خرد و کلان با این قواعد پدید می آیند.
(۲) سربازان جنگ های نامنظم معمولاً نقشه های از پیش برنامه ریزی شده را اجرا می کنند.
(۳) میزان تأثیرگذاری همه اعضای جامعه در حفظ وضع موجود یا تغییر آن یکسان است و مشاغل گوناگون، اثرگذاری برابر دارند.
(۴) در جنگ های نامنظم افراد از نظم موجود پیروی نمی کنند؛ بلکه از آن فراتر می روند و با ارزش ها و معانی پیوند می خورند.

۴۸- **نهایی** کدام گزینه به ترتیب، جدول زیر را کامل می کند؟

- عامل ایجاد تمامی پدیده های اجتماعی خرد و کلان
- پدید آمدن فرصت ها و محدودیت ها
- حرکت های فراتر از نظم جامعه

الف	ب	ج	د
تبدیل مدارس امام خطیب به مرکز اسلام گراها	کنش اجتماعی	«الف»	نارسایی های نظام اداری
(۱) الف - ب - ج	(۳) ب - الف - ج	(۲) ج - ب - الف	(۴) ج - الف - ب

۴۹- به ترتیب هر عبارت نشانگر کدام مفهوم یا موضوع است؟

- سرآغاز فروپاشی داعش
- با کنش های افراد به وجود می آیند و برقرار می مانند.
- همزاد یکدیگرند
- بیرون از دایره نفوذ و تأثیر انسان ها نیستند.

- (۱) انگیزه قوی - مسائل اجتماعی - مشکلات و مسائل اجتماعی - تغییرات مهم
(۲) مقاومت مردم آمرلی - مسائل اجتماعی - نظام اجتماعی و ساختار اجتماعی - فرصت ها و محدودیت ها
(۳) خشت بنای جامعه - ساختارهای اجتماعی - نظم اجتماعی و نظم طبیعی - مشکلات و مسائل اجتماعی
(۴) مقاومت مردم آمرلی - ساختارهای اجتماعی - زندگی اجتماعی انسان و نظم - مشکلات و مسائل اجتماعی

۵۰- کدام گزینه با متن زیر ارتباط منطقی ندارد؟

«در دهه ۱۹۸۰ حجاب در مدارس، دانشگاه ها و ادارات دولتی ترکیه ممنوع اعلام شد. دانشجویان ترکیه پوشی علیه این قانون به راه انداختند و شکایت خود را به دادگاه های ترکیه بردند.»

- (۱) انسان ها صرفاً مجربان نظم نیستند.
(۲) به هر میزان که آرمان ها و ارزش های افراد والاتر باشند، تغییر مهم تری در جامعه ایجاد خواهد شد.
(۳) اگر ز باغ رعیت ملک خورد سیبی / برآوردن غلامان او درخت از بیخ
(۴) همه ما از آنجا که عضوی از جامعه هستیم با کنش های اجتماعی خود در حفظ وضع موجود یا تغییر آن اثر می گذاریم.

جامعه‌شناسی (۱)

در این بخش، از میان سؤالات جامعه‌شناسی (۱) و جامعه‌شناسی (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید. می‌توانید به سؤالات ۵۱ تا ۵۵ «یا» به سؤالات ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

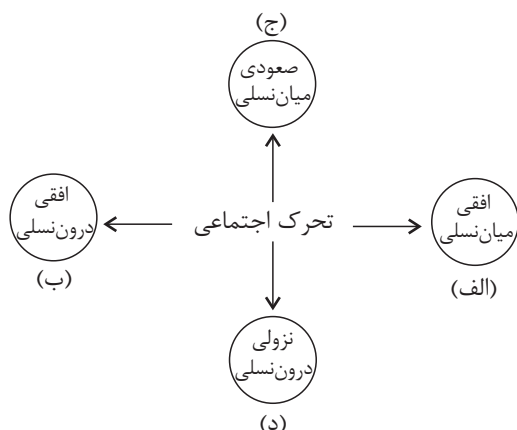
زندگی اجتماعی، هویت
(تا پایان تحولات هویتی جهان اجتماعی
«علل بیرونی»)
صفحه‌های ۱ تا ۱۰۲

۵۱- به ترتیب پاسخ پرسش‌های زیر کدام است؟

- وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم چه موضوعی آشکار می‌شود؟
- در کدام جوامع تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته یا در حد ساده و ابتدایی است؟
- از دست رفتن امکان ارزیابی ارزش‌ها و آرمان‌های بشری پیامد چه امری است؟
- (۱) نهادهای اجتماعی - جوامع مکانیکی - گسترش عقلانیت ابزاری
- (۲) ارزش‌های اجتماعی - جوامع ارگانیکی - گسترش عقلانیت ابزاری
- (۳) نهادهای اجتماعی - جوامع مکانیکی - زوال عقلانیت ذاتی
- (۴) نهادهای اجتماعی - جوامع ارگانیکی - زوال عقلانیت ذاتی

۵۲- به ترتیب، کدام گزینه با نمودار مقابل مرتبط است؟

- ۲ فرزند یک کارگر ساختمان به وکالت سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی منصوب شدند.
- معاونت شهرداری یک منطقه به صورت کارمند عادی به کار خود ادامه می‌دهد.
- دبیر جامعه‌شناسی دبیرستان آزادی به دبیری جامعه‌شناسی دبیرستان قدس انتقال یافت.
- فرزندان یک نانوا، به کار پختن نان و اداره نانوايي مشغولند.

- (۱) ج - د - ب - الف
- (۲) ج - ب - الف - د
- (۳) ج - الف - ب - د
- (۴) الف - د - ج - ب

۵۳- به ترتیب کدام گزینه تعریف، نتیجه و علت عبارات زیر است؟

«جهان اجتماعی»، «کارهای شتاب‌زده و نابخردانه انسان‌ها» و «تغییر یافتن آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان»

- (۱) واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به هر مجموعه بزرگی به کار می‌رود. - آلودگی طبیعت و محیط زیست - شناخت خداوند و فرشتگان
- (۲) واژه‌ای است که برای اشاره به مجموعه پدیده‌های اجتماعی به کار می‌رود. - صرفاً نابودی نسل بشر را به همراه دارد. - برخورد سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌ها
- (۳) واژه‌ای است که معمولاً برای اشاره به هر مجموعه بزرگی به کار می‌رود. - صرفاً نابودی نسل بشر را به همراه دارد. - برخورد سنت‌ها و قوانین الهی با انسان‌ها
- (۴) واژه‌ای است که برای اشاره به مجموعه پدیده‌های اجتماعی به کار می‌رود. - آلودگی طبیعت و محیط زیست - شناخت خداوند و فرشتگان

۵۴- به ترتیب، مفاهیم جامعه‌شناسی متن زیر کدام‌اند؟

«امروزه در کشور ما تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق، آمار رو به رشد دارد. همچنین در برخی جوامع اعضای جامعه در عمل، زندگی مجردی را بر زندگی خانوادگی ترجیح می‌دهند. در نهایت باید گفت که در تعدادی از جوامع رقیب‌ها و بدیل‌های زندگی خانوادگی هم‌عرض خانواده شیوع پیدا کرده است، طوری که جهان اجتماعی نمی‌تواند در برابر این اشکال از کیان خانواده دفاع کند.»

- (۱) تزلزل فرهنگی - بحران هویت - تعارض فرهنگی
- (۲) تعارض فرهنگی - بحران هویت - تزلزل فرهنگی
- (۳) تعارض فرهنگی - تعارض فرهنگی - بحران هویت
- (۴) بحران هویت - تزلزل فرهنگی - تزلزل فرهنگی

۵۵- «ارزش‌های اجتماعی» در سه قلمرو «حقیقی»، «آرمانی» و «واقعی» چگونه‌اند؟

- (۱) پیدایش، قوام و دوام ارزش‌ها در دو قلمرو آرمانی و واقعی، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است. ولی در قلمرو حقیقی، ارزش‌ها، مستقل از خواست و تمایل افراد هستند.
- (۲) جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی آن‌ها را به قلمرو واقعی خود وارد می‌کنند. حدود قلمرو حقیقی و آرمانی هر جهان اجتماعی دستخوش تغییر می‌شود.
- (۳) دوام، قوام و پیدایش ارزش‌ها در دو قلمرو حقیقی و آرمانی، محصول آگاهی، خواست و عمل مردم است ولی در قلمرو واقعی، ارزش‌ها، مستقل از خواست و تمایل افرادند.
- (۴) از نظر جوامعی که علم را به دانش تجربی محدود می‌کنند، ارزش‌های اجتماعی، پدیده‌هایی هستند که صرفاً در قلمرو حقیقی جوامع انسانی پدید می‌آیند و جوامع مختلف با ایمان به ارزش‌های حقیقی آن‌ها را به قلمرو واقعی خود وارد می‌کنند و اگر اعمال خود را براساس آن‌ها سامان دهند آن‌ها را به قلمرو آرمانی وارد نموده‌اند.

جامعه‌شناسی (۲)

اگر به سؤال‌های ۵۱ تا ۵۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۵۶ تا ۶۰ پاسخ دهید.

فرهنگ جهانی، فرهنگ معاصر
غرب و نظام نوین جهانی
چالش‌های جهانی
صفحه‌های ۱ تا ۱۰۳

۵۶- به ترتیب هر یک از عبارات زیر مربوط به کدام قسمت از جدول است؟

ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی	خصوصیات
«ب»	به پرسش‌ها در خصوص این ویژگی براساس ارزش‌های جهان‌شمول دیگر پاسخ داده می‌شود.
«ج»	فقدان آن موجب گرفته شدن قدرت مقاومت از آدمیان می‌شود.
حقیقت	«الف»

- تعهد و مسئولیت

- فرهنگ‌هایی که به این ویژگی قائل نباشند نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند.

- آزادی

(۱) «ب» - «الف» - «ج» (۲) «ج» - «ب» - «الف» (۳) «ج» - «الف» - «ب» (۴) «ب» - «ج» - «الف»

۵۷- فرهنگ غرب چه زمانی، چگونه و با چه نتیجه‌ای گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است؟

- (۱) پایان قرن بیستم - با افول حس‌گرایی - سلب امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر
- (۲) در سده‌های نوزدهم و بیستم - با حس‌گرایی - سلب توان تشخیص درست از غلط باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر
- (۳) ابتدای قرن بیستم - با عقل‌گرایی - در خدمت اهداف دنیوی انسان قرار گرفتن و ناتوانی دآوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی
- (۴) در سده‌های هفدهم و هجدهم - عدم پذیرش وحی - ناتوانی دآوری درباره ارزش‌ها و آرمان‌های انسانی

۵۸- هر یک از موارد زیر مؤید کدام اصطلاح برای تقابل‌های جهانی هستند؟

- توجه به ابعاد فرهنگی در چالش کشورهای غنی و فقیر

- آسان کردن انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی

- چالش اصلی بعد از جنگ جهانی دوم بین کشورهای غنی و فقیر است.

- (۱) توسعه یافته و عقب‌مانده - مرکز و پیرامون - شمال و جنوب
- (۲) استعمارگر و استعمارزده - جهان اول و دوم و سوم - مرکز و پیرامون
- (۳) استعمارگر و استعمارزده - مرکز و پیرامون - شمال و جنوب
- (۴) توسعه یافته و عقب‌مانده - شمال و جنوب - مرکز و پیرامون

۵۹- به ترتیب، پاسخ سؤال‌های زیر چیست؟

- پیامد این مسأله که فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب در عرصه جهانی، ویژگی‌های مطلوب را نداشته باشند، چیست؟

- در فرایند تکوین جهانی، دولت‌های سکولار غربی در ابتدا با چه هدفی حرکت‌های پروتستانی را به خدمت گرفتند؟

- چگونه قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی از کشورهای استعمارزده گرفته می‌شود؟

- لیبرالیسم اولیه چگونه راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد؟

- (۱) مواجه‌شدن جامعه جهانی با چالش‌های درون‌فرهنگی - اختلال در فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی - به واسطه تک‌محصولی‌شدن - با تکیه بر شعار آزادی
- (۲) مواجه‌شدن جامعه جهانی با چالش‌های برون‌فرهنگی - گسترش جهانی قدرت خود - انتقال صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده - با مطرح کردن دو مفهوم آزادی مثبت و منفی
- (۳) مواجه‌شدن جامعه جهانی با چالش‌های برون‌فرهنگی - تأثیر بر نخبگان سیاسی - انتقال صنایع وابسته به کشورهای استعمارزده - با تکیه بر شعار آزادی اقتصادی
- (۴) مواجه‌شدن جامعه جهانی با چالش‌های درون‌فرهنگی - حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار - به واسطه تک‌محصولی‌شدن - با تکیه بر شعار آزادی اقتصادی

۶۰- به ترتیب موضوع «استعمار سمی و نژادپرستی زیست محیطی» و وجه اشتراک دیدگاه توحیدی و اساطیری در مورد طبیعت چیست؟

- (۱) ارسال زباله‌های سمی کشورهای غربی در قرن بیستم به کشورهای جهان سوم برای دفن - طبیعت ماده خام نیست.
- (۲) جوامع سلطه‌گر مردم و سرزمینی دیگر را «زباله‌بان و زباله‌دان» خود می‌دانند - از ابعاد و نیروهای ماورائی برخوردار است.
- (۳) تلاش سازمان ملل برای جلوگیری از انتقال زباله‌های کشورهای صنعتی به کشورهای فقیر - آیات و نشانه‌های خداوند است.
- (۴) ارسال زباله‌های سمی کشورهای غربی در قرن بیستم به کشورهای جهان سوم برای دفن - با تسخیر و تصرف طبیعت می‌توان مسائل و مشکلات را حل کرد.

روان‌شناسی

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی: تعریف و روش مورد

مطالعه

روان‌شناسی رشد

احساس، توجه، ادراک

صفحه‌های ۸ تا ۸۷

۶۱- درستی و نادرستی هر یک از عبارت‌های زیر، در خصوص رشد شناختی در دوره نوجوانی، به‌ترتیب کدام است؟
- علت بروز پیامدهای ناسازگارانه شناختی در دوره نوجوانی، عدم پختگی لازم در نحوه به‌کارگیری توانایی‌های شناختی است.

- تفکر فرضی در نوجوانی، محدود به حال است و علاوه بر واقعیت می‌تواند به صورت احتمالی صورت بگیرد.

- به افزایش سرعت تفکر و ظرفیت‌سازی حافظه که نوجوانان را قادر به نظارت، ارزیابی و تغییر جهت تفکر کند، مهارت «فراحافظه» می‌گویند.

- یکی از پیامدهای ناسازگارانه تغییرات شناختی دوران نوجوانی، احساس منحصر به فرد بودن اغراق‌آمیز است و در این مواقع، باید به نوجوان کمک کرد تا دریابد که جوامع و افراد آمیزه‌ای از محاسن و معایب هستند.

(۱) نادرست - درست - نادرست (۲) درست - نادرست - درست (۳) درست - درست - نادرست

(۴) نادرست - درست - نادرست (۵) درست - نادرست - درست

۶۲- به‌ترتیب، درستی یا نادرستی عبارت‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟

- دانشمندی که می‌خواهد در مورد افسردگی پژوهش کند، ابتدا باید سؤال خود را مشخص کرده باشد.

- کمبود ویتامین D و کمبود انگیزه هر دو یک ناهنجاری هستند، ولی رفع دومی آسان‌تر از اولی است.

- «روان‌شناسی علم مطالعه رفتار و فرایندهای ذهنی است.» یک تعریف عملیاتی است.

- حل همین سؤال درس روان‌شناسی از مصادیق شناخت عالی به شمار می‌آید.

(۱) د - د - ن - ن (۲) د - ن - د - ن (۳) ن - د - د - ن (۴) د - ن - ن - د

۶۳- مطابق مراحل رشد در اسلام، به‌ترتیب، کودک تقریباً در کدام دوره زندگی «آقا و سرور» و در کدام دوره «فرمانبردار» است؟

(۱) طفولیت و کودکی اول - کودکی دوم (۲) کودکی اول و دوم - جوانی

(۳) طفولیت و کودکی اول - نوجوانی (۴) کودکی اول و دوم - نوجوانی

۶۴- کدام گزینه حاوی مفاهیم مرتبط‌تری برای عبارت‌های زیر است؟

- اغلب صورت یکسانی دارد و نوع ارزیابی در ظهور آن تأثیری ندارد.

- تفاوت بازی کودکان بزرگ‌تر با کودکان کوچک‌تر

- اصولی که معین می‌کنند رفتار ما با دیگران چگونه باشد.

- یک عامل اساسی که باعث می‌شود کودک هدایای بزرگ را بر هدایای کوچک‌تر ترجیح دهد.

(۱) هیجان ساده - اشتراکی بودن - رشد درک اخلاقی - پردازش مفهومی

(۲) هیجان ساده - قاعده‌مندی - رشد درک اخلاقی - پردازش ادراکی

(۳) هیجان مرکب - اشتراکی بودن - اصول شرعی و عرفی - پردازش ادراکی

(۴) هیجان مرکب - قاعده‌مندی - اصول شرعی و عرفی - پردازش مفهومی

۶۵- هر یک از عبارت‌های زیر، به‌ترتیب با کدام‌یک از مفاهیم مطرح‌شده، همخوانی بیشتری دارد؟

- مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی در مواجهه با یک مسئله

- دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی

- در روش علمی همواره به دنبال جست‌وجوی چیزی هستیم.

- هر چه بر شدت نور افزوده می‌شود، از مقدار تاریکی کاسته می‌شود.

(۱) هدفمندی - رعایت مسائل اخلاقی - نظام‌دار بودن - فرایند

(۲) قاعده‌مندی - پیچیدگی پژوهش‌های انسانی - هدفمندی - موقعیت نامعین

(۳) قاعده‌مندی - تغییر در فرضیات مطرح‌شده در علم تجربی - نظام‌دار بودن - موقعیت نامعین

(۴) هدفمندی - تغییر در فرضیات مطرح‌شده در علم تجربی - هدفمندی - فرایند

۶۶- هر یک از عبارات زیر، به ترتیب با کدام یک از مفاهیم مطرح شده، همخوانی بیشتری دارد؟

- گرایش بیشتر نوجوان به گروه همسالان نسبت به سابق

- دلیل افزایش تحریک پذیری نوجوانان و تغییر سریع حالات هیجانی آنها

- تغییرات مربوط به جنس که جزئی از علائم رشد و قابل رویت اند.

(۱) رشد هیجانی - تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی - ویژگی های جنسی اولیه

(۲) رشد اجتماعی - تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی - ویژگی های جنسی ثانویه

(۳) رشد اجتماعی - بیماری ها و اختلالات روانی - ویژگی های جنسی اولیه

(۴) رشد هیجانی - بیماری ها و اختلالات روانی - ویژگی های جنسی ثانویه

۶۷- به ترتیب، هر یک از ضرب المثل های زیر به کدام منبع توجه اشاره دارد؟

- آستین نو بخور پلو

- مارگزیده از ریسمان سیاه و سفید می ترسه

(۱) سبک پردازش - اطلاعات موجود در حافظه

(۲) حواس ما - سبک پردازش

(۳) هر دو به اطلاعات موجود در حافظه مربوط است

(۴) انتظارات - حواس ما

۶۸- کدام گزینه درباره موقعیت زیر صحیح است؟

«دانش آموزی از این شکایت دارد که بعد از نیم ساعت درس خواندن، خسته می شود و او معتقد است که ساختار کتاب سرد و بی روح است. مشاور به او

توصیه می کند که از رنگ های متفاوت برای مشخص کردن مطالب مهم استفاده کند و هر بار تلاش کند که نگاه جدیدی به مطالب داشته باشد و

جنبه های جدید آن را کشف کند.»

(۱) کتاب مد نظر از تغییرات درونی کافی برخوردار است.

(۲) توصیه های مشاور در جهت ایجاد تنوع و آشنایی جدید است.

(۳) دانش آموز از انگیزش ذهنی کافی برخوردار نیست.

(۴) دید جدید در مطالعه به جهت ایجاد تغییر درونی است.

۶۹- در کدام یک از موقعیت های زیر، کارایی توجه، کاهش بیشتری می یابد؟

(۱) آشپز ماهری که هنگام آشپزی با تلفن همراه خود صحبت می کند.

(۲) فردی که همزمان با تماشای فیلم، غذا می خورد.

(۳) راننده تازه کاری که هنگام رانندگی با سرنشینان ماشین صحبت می کند.

(۴) کارگری که برای ساخت دیوار، همزمان با ریختن سیمان، آجرها را می چیند.

۷۰- در علوم انسانی به مردمی که در یک محدوده جغرافیایی، با آداب، رسوم و فرهنگ مشترک زندگی می کنند «ملت» گفته می شود. این مسئله یادآور

کدام یک از اصول گشتالت است؟

(۱) اصل شکل و زمینه

(۲) اصل مجاورت و مشابهت

(۳) اصل استمرار

(۴) اصل تکمیل

دفترچه شماره (۲)

صبح جمعه

۱۴۰۳/۹/۲

آزمون ۲ آذرماه ۱۴۰۳

آزمون اختصاصی

دوازدهم انسانی

۹۰ سؤال در ۸۰ دقیقه

ساعت ۹:۱۵ تا ۱۰:۳۵ صبح

نام درس	معمولاً دانش آموزان در هر رده تراز به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ می دهند.					این قسمت را قبل از شروع آزمون پر کنید
	۷۰۰۰	۶۲۵۰	۵۵۰۰	۴۷۵۰	۴۰۰۰	
عربی، زبان قرآن	۶	۵	۳	۲	۱	شما به چند سؤال از هر ۱۰ سؤال پاسخ خواهید داد؟
تاریخ و جغرافیا	۷	۶	۴	۲	۱	
فلسفه و منطق	۶	۵	۳	۲	۱	
اقتصاد	۷	۵	۴	۲	۱	

عنوان مواد امتحانی گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد، شماره سؤالات و مدت پاسخ گویی

ردیف	وضعیت پاسخ گویی	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از شماره	تا شماره	مدت پاسخ گویی (به دقیقه)
۱	اجباری	عربی، زبان قرآن (۱) و (۳)	۲۰	۷۱	۹۰	۲۰
۲	اجباری	تاریخ (۳)	۵	۹۱	۹۵	۵
۳	انتخابی	تاریخ (۱)	۵	۹۶	۱۰۰	۵
		تاریخ (۲)	۵	۱۰۱	۱۰۵	
۴	اجباری	جغرافیا (۳)	۵	۱۰۶	۱۱۰	۵
۵	انتخابی	جغرافیای ایران	۵	۱۱۱	۱۱۵	۵
		جغرافیا (۲)	۵	۱۱۶	۱۲۰	
۶	اجباری	فلسفه دوازدهم	۱۰	۱۲۱	۱۳۰	۱۰
۷	اجباری	منطق	۱۰	۱۳۱	۱۴۰	۱۰
۸	اجباری	فلسفه یازدهم	۱۰	۱۴۱	۱۵۰	۱۰
۹	اجباری	اقتصاد	۱۰	۱۵۱	۱۶۰	۱۰

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، هادی پولادی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده فرد، محمد حمیدی، میثم خشنودی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، محسن جمشیدی، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مهرزاد مشایخی، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، مریم خسروی دهنوی، یاسین ساعدی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	فاطمه بیات، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، عادل‌علیرضایی‌مقدم
عربی زبان قرآن	ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمد کرمی‌نیا، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، فاطمه منصورخاکی
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانپور، محمد ابوالحسنی، علیرضا پدرام، مریم خسروی دهنوی، حبیبه محبی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، مهرشاد عباسی، سید محمد مدنی دینانی، علی معزی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	آروین حسینی، احسان غنی‌زاده، سید سپهر متولیان، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	ملیکا ذاکری، مریم خسروی دهنوی، تابان صیقلی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، فاطمه رضائیان	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیر محمد قلعه‌گاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

باسخ گویی به سؤال های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

عربی (۳):
الْوَجْهَ النَّافِعُ وَالْوَجْهَ الْمَضَرُّ
(متن درس ۲)
صفحه های ۱۹ تا ۲۴
عربی (۱):
ذَاكَ هُوَ اللَّهُ ،
صِنَاعَةُ النَّفْطِ
درس های ۱ تا ۷
صفحه های ۱ تا ۹۴

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ لِلْجَوَابِ عَنْ التَّرْجُمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ (۷۱ - ۷۹)

۷۱- ﴿ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ﴾:

(۱) بگو در زمین گردش کنید و ببینید چگونه آفرینش آغاز شد!

(۲) بگو در زمین بگردید و بنگرید چگونه (خدا) آفرینش را آغاز کرد!

(۳) بگو در زمین گشتند و نگرستند چطور آفرینش آغاز شده است!

(۴) گفته شده است در زمین گشتند و دیدند چگونه (خدا) آفرینش را آغاز کرد!

۷۲- « لَمْ يُسْتَخْدَمِ الدِّينَامِيتُ فِي الْحَرْبِ وَالْقَتْلِ فَقَطْ بَلْ اسْتُخْدِمَهُ فِي تَسْهِيلِ أَعْمَالِ الْإِنْسَانِ الصَّعْبَةِ أَيْضاً فَلَا شَكَّ أَنَّ لِكُلِّ

مَا يُخْتَرَعُ فِي الدُّنْيَا وَجْهَيْنِ فَالْعَقْلَاءُ لَا يَسْتَفِيدُوا مِنْ وَجْهِهِ الْمَضَرِّ! »:

(۱) دینامیت فقط در جنگ و کشتار به کار گرفته نشد بلکه در آسان کردن کارهای دشوار انسان نیز به کار گرفته شد؛ بنابراین

هیچ شکی نیست که هر آنچه در جهان اختراع می شود دو جنبه دارد پس خردمندان نباید از جنبه زیان آورش استفاده کنند!

(۲) دینامیت را تنها در جنگ و مبارزه به کار نگرفتند بلکه آن را در آسان ساختن کارهای سخت انسان نیز به کار گرفتند؛

بنابراین نباید شک داشت که هر چه در دنیا اختراع می شود دو جنبه دارد پس خردمندان از جنبه زیان آور آن استفاده

نمی کنند!

(۳) دینامیت فقط در جنگ و کشتار به کار گرفته نشد بلکه آن را در آسان کردن کارهای دشوار انسان نیز به کار گرفتند؛

بنابراین هیچ شکی نیست که هر چه در جهان اختراع می شود دو جنبه دارد پس خردمندان نباید از جنبه زیان آورش استفاده

کنند!

(۴) دینامیت تنها در جنگ و کشتار به کار گرفته نشد بلکه آن را فقط برای آسان ساختن کارهای دشوار انسان به کار گرفتند؛

بنابراین هیچ شکی نیست که هر اختراعی در دنیا دو جنبه دارد پس خردمندان از جنبه زیان آور آن استفاده نمی کنند!

۷۳- « قَرَأْتُ فِي الْإِنْتَرْنِتِ أَنَّ مُنْظَمَةَ الْيُونِسْكُو تُسَجِّلُ الْمُدْنَ الْأَثَرِيَّةَ الَّتِي تَجْذِبُ النَّاسَ إِلَيْهَا فِي قَائِمَةِ التَّرَاثِ الْعَالَمِيِّ! »:

(۱) در اینترنت خواندم که سازمان یونسکو، شهرهایی را در لیست میراث جهانی به ثبت می رساند که تاریخی است و مردم را به

خود جذب می کند!

(۲) خوانده ام در اینترنت که شهرهای تاریخی که سازمان یونسکو، آن ها را در لیست میراث جهانی ثبت می کند، مردم را به خود

جذب می کنند!

(۳) در اینترنت خواندم که سازمان یونسکو، شهرهای تاریخی ای را که مردم را به سوی خود جذب می کنند، در لیست میراث

جهانی ثبت می کند!

(۴) من در اینترنت خوانده ام که سازمان یونسکو، شهرهایی تاریخی را که توانایی جذب مردم را دارند، در لیست میراث خود به

ثبت می رساند!

۷۴- « شَعَرَ إِخْوَانَهُ الْآخَرُونَ بِخَبِيئَةِ الْأَمَلِ وَ خَافُوا أَنْ يَذْكُرَهُمُ النَّاسُ بِالسَّوَةِ بَعْدَ مَوْتِهِمْ! »:

(۱) برادر دیگرش احساس ناامیدی کرد و مردم ترسیدند بعد مرگشان به بدی یاد شوند!

(۲) برادرانشان دیگر احساس ناامیدی نکردند و از مردم ترسیدند تا بعد مرگشان به بدی یاد نشوند!

(۳) برادران دیگرش احساس ناامیدی کردند و ترسیدند که بعد از مرگشان مردم به بدی از آن‌ها یاد کنند!

(۴) برادران دیگرش بعد از ناامیدی احساس ترس کردند از اینکه مردم بعد از مرگ از آن‌ها به بدی یاد کنند!

۷۵- « لَيْتَ النَّاسَ يَتَفَكَّرُونَ فِي الْحَبَّةِ الصَّغِيرَةِ الَّتِي تَنْمُو تَحْتَ ضَوْءِ الشَّمْسِ الْمُسْتَعْرَةِ لِتُصْبِحَ شَجَرَةً خَضِرَاءَ ذَاتِ الْغُصُونِ

النَّضْرَةِ وَ يُخْرِجَ اللَّهُ مِنْهَا أَثْمَارًا صَالِحَةً لِلْأَكْلِ! »:

(۱) کاش مردم بیندیشند در دانه کوچکی که زیر نور خورشید فروزان رشد می‌کند تا درخت سرسبزی دارای شاخه‌های تر و

تازه شود و خدا از آن میوه‌هایی مناسب خوردن بیرون بیاورد!

(۲) ای کاش آدمیان در دانه‌ای کوچک تفکر کنند که زیر نور خورشید فروزان رشد می‌کند تا درخت سبزی شود که

شاخه‌هایش تر و تازه است و از آن میوه‌های مناسبی برای خوردن خارج گردد!

(۳) کاش مردم به دانه کوچکی که زیر نور خورشید تابان رشد می‌کند تا درختی تر و تازه با شاخه‌های سبز شود که خدا از آن

میوه‌های مناسبی برای خوردن خارج نماید، فکر کنند!

(۴) کاش مردم به دانه کوچکی می‌اندیشیدند که در نور فروزان خورشید رشد کرده است تا درخت سرسبزی دارای شاخه‌های تر

و تازه شود و خداوند از آن میوه‌هایی مناسب خوردن بیرون بیاورد!

۷۶- « عَيْنَ الصَّحِيحِ »:

(۱) قد أقام أبو إبراهيم مختبراً صغيراً لكي يُجَرِّيَ ولده فيه بعض تجاربه! : پدر ابراهیم گاهی آزمایشگاه کوچکی در خانه برپا

می‌کند تا فرزندش بعضی از تجربه‌هایش را در آن اجرا کند!

(۲) تلك حادثة لم تُضعف عزم أخي أبداً فواصل عمله للوصول إلى غايته دؤوباً! : آن حادثه، اراده برادرم را ضعیف نکرد پس

کارش را برای رسیدن به هدفش با پشتکار ادامه داد!

(۳) إنتشرت تلك المادّة في العالم و كَثُرَت الحروبُ و التَّخريبُ! : آن ماده در جهان پخش شد و جنگ‌ها و ویرانی را افزایش

داد!

(۴) لیت جوائز نوبل تُعطى دائماً لِمَن يُفِيدون البشريّة في المجالات المُحدّدة! : کاش جوایز نوبل همواره به کسانی داده شود

که در زمینه‌های مشخص شده به بشریت سود می‌رسانند!

۷۷- عَيْنُ الْخَطَا:

(۱) على المؤمن أن يهتمَّ بالصَّدَق في أعماله كُلِّها لِأَنَّهُ لَا تِجَارَةَ أَنْفَع مِنْهُ!: مؤمن باید در همه کارهایش به راستی اهتمام

بورزد، زیرا هیچ تجارتی سودمندتر از آن نیست!

(۲) إِنَّ لِهَذِهِ الشَّرْكَةَ دَوْرًا مَهْمًا فِي تَصْدِيرِ قِسْمٍ كَبِيرٍ مِنْ بَضَائِعِنَا إِلَى الْبِلَادِ الْمَجَاوِرَةِ!: این شرکت در صادرکردن بخش

بزرگی از کالاهای ما به کشورهای مجاور نقش مهمی داشت!

(۳) قَدْ يَسْتَعْرِقُ تَحْوِيلُ النَّفْطِ إِلَى الْبَضَائِعِ الْقِيَمَةِ كَالْأَدْوِيَةِ الْكِيمِيَاوِيَّةِ وَقَتًا كَثِيرًا!: تبدیل نفت به کالاهای ارزشمند مثل

داروهای شیمیایی گاهی زمان زیادی می‌گیرد!

(۴) إِنَّا نَسْتَطِيعُ أَنْ نُعَوِّضَ قَلَّةَ الْإِسْتِعْدَادِ بِالْإِجْتِهَادِ الْكَثِيرِ!: قطعاً ما می‌توانیم کمبود استعداد را با تلاش فراوان جبران

نماییم!

۷۸- «أَبْهَا از حَفْرَةُ عَمِيقِي بیرون کشیده شده بودند!»؛ عَيْنُ الصَّحِيح:

(۱) كَانَتْ الْمِيَاهُ قَدْ أُسْتُخْرِجَتْ مِنْ حَفْرَةٍ عَمِيقَةٍ! (۲) الْمِيَاهُ كَانَتْ تُسْتَخْرَجُ مِنْ حَفْرَةٍ عَمِيقَةٍ!

(۳) كَانُوا الْمِيَاهُ قَدْ أُسْتُخْرِجَتْ مِنْ حَفْرَةٍ عَمِيقَةٍ! (۴) الْمِيَاهُ كُنَّ تُسْتَخْرَجُ مِنْ حَفْرَةٍ عَمِيقَةٍ!

۷۹- عَيْنُ مَا لَا يُشِيرُ إِلَى مَفْهُومِ الْآيَةِ الشَّرِيفَةِ: ﴿ هَلْ جَزَاءُ الْإِحْسَانِ إِلَّا الْإِحْسَانُ ﴾

(۱) چو نیکی کنی، نیکی آید برت بدی را بدی باشد اندر خورت

(۲) نیکی کن ای پسر تو، که نیکی به روزگار سوی تو بازگردد، اگر در چه افکنی

(۳) تو نیکی می‌کن و در دجله انداز که ایزد در بیابانت دهد باز

(۴) ده روز دور گردون افسانه است و افسون نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا

■ ■ اِقْرَأِ النَّصَّ التَّالِيَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ (٨٠ - ٨٤) بِمَا يُنَاسِبُ النَّصَّ:

تُعَدُّ كِتَابَةُ الْقِصَصِ مِنْ أَهَمِّ الْفُنُونِ الْأَدْبِيَّةِ الَّتِي تَعَكْسُ تَجَارِبَ الْإِنْسَانِ وَ أَفْكَارَهُ. فَهِيَ وَسِيلَةٌ فَعَالَةٌ لِلتَّعْبِيرِ عَنِ الْمَشَاعِرِ وَ الْأَحَاسِيْسِ، وَ تَسَاعِدُ فِي نَقْلِ الْقِيَمِ وَ الْمُبَادِئِ بَيْنَ الْأَجْيَالِ (نَسْلُهَا). مِنْ خِلَالِ الْقِصَصِ، يُمْكِنُ لِلنَّاسِ فَهْمُ أَنْفُسِهِمْ وَ الْعَالَمِ مِنْ حَوْلِهِمْ بِشَكْلِ أَعْمَقٍ. كَمَا تُسَبِّبُ تَعَزِيزَ الْخِيَالِ وَ الْإِبْدَاعِ، مِمَّا يَفْتَحُ آفَاقًا جَدِيدَةً لِلتَّفَكِيرِ. الْقِصَصُ تَسْمَحُ لَنَا بِالتَّعَاطُفِ مَعَ الْآخَرِينَ وَ تَجْعَلُنَا نَعِيشُ تَجَارِبَ مُتَنَوِّعَةً دُونَ الْحَاجَةِ إِلَى السَّفَرِ.

تَعْتَبِرُ "أَلْفَ لَيْلَةٍ وَ لَيْلَةٍ" مَجْمُوعَةً مِنَ الْقِصَصِ الشَّعْبِيَّةِ الَّتِي تَمَّ جَمْعُهَا عَلَى مَرِّ الْعُصُورِ، وَتَحْتَوِي عَلَى حِكَايَاتٍ مُتَعَدِّدَةٍ. إِنَّ هَذِهِ الْقِصَصَ تَعَكْسُ الْقِيَمَ الثَّقَافِيَّةَ وَ الْاجْتِمَاعِيَّةَ لِلْعَالَمِ الْعَرَبِيِّ، كَمَا أَنَّهَا كَانَتْ وَسِيلَةً لِنَقْلِ الْحِكْمَةِ وَ الْمَعْرِفَةِ مِنْ جِيلٍ إِلَى جِيلٍ آخَرَ. شَهْرَزَادَ هِيَ شَخْصِيَّةٌ بَارِزَةٌ فِي هَذِهِ الْمَجْمُوعَةِ، حَيْثُ اِسْتُخْدِمَتْ نَقْلَ الْحِكَايَاتِ لِإِنْقَاذِ حَيَاتِهَا مِنَ الْمَلِكِ الَّذِي كَانَ يَقْتُلُ زَوْجَاتِهِ بَعْدَ لَيْلَةٍ وَاحِدَةٍ.

٨٠- عَيِّنِ الْخَطَأَ حَوْلَ النَّصِّ:

- (١) قَدْ كَتَبَ "أَلْفَ لَيْلَةٍ وَ لَيْلَةٍ" مَجْمُوعَةً مِنَ الْكُتَّابِ فِي عِدَّةِ سِنَوَاتٍ!
- (٢) تَكُونُ الْقِصَصُ أَدَاةً تَعْلِيمِيَّةً لِلْإِنْسَانِ مَهْمَا كَانَ كَبِيرًا أَوْ صَغِيرًا!
- (٣) يَسْتَفِيدُ الْكُتَّابُ مِنَ الْقِصَصِ لِبَيَانِ تَجَارِبِهِمْ وَ أَفْكَارِهِمْ لِلْأَجْيَالِ!
- (٤) تُعَدُّ الْقِصَصُ وَسِيلَةً نَافِعَةً لَتَجْرِبَةِ الْأَشْيَاءِ الَّتِي لَيْسَتْ حَوْلَنَا!

٨١- عَيِّنِ الصَّحِيحَ عَنْ "شَهْرَزَادَ":

- (١) كَتَبَتْ إِحْدَى الْقِصَصِ الْجَمِيلَةِ فِي مَجْمُوعَةِ "أَلْفَ لَيْلَةٍ وَ لَيْلَةٍ"!
- (٢) أَنْقَذَتْ حَيَاتَهَا بِكِتَابَةِ حِكَايَةٍ رَائِعَةٍ لِأَحَدِ الْمُلُوكِ!
- (٣) كَانَتْ زَوْجَةَ الْمَلِكِ الَّذِي يُعْرِفُ بَرَقَةَ الْقَلْبِ!
- (٤) بَنَقَلَ الْقِصَصَ تَخَلَّصَتْ مِنَ الْمَوْتِ!

٨٢- عَيِّنِ مَا لَا يُنَاسِبُ مَفْهُومَ النَّصِّ:

- (١) إِنَّ الْقِصَصَ تَسَاعِدُ الْبَشَرَ عَلَى التَّفَكِيرِ بِشَكْلِ أَفْضَلٍ!
- (٢) قَدْ تَتَجَلَّى مَشَاعِرُ الْإِنْسَانِ فِي كِتَابَةِ الْقِصَصِ!
- (٣) بِقِرَاءَةِ الْقِصَصِ نَسْتَطِيعُ أَنْ نَفْهَمَ الْعَالَمَ مِنْ حَوْلَنَا!
- (٤) جَمِيعُ الْقِصَصِ قَدْ كُتِبَتْ لِتَقْوِي الْمَعْرِفَةِ لَدَيْنَا!

■ عَيْنُ الْخَطَا فِي الْإِعْرَابِ وَ التَّحْلِيلِ الصَّرْفِيِّ (٨٣ و ٨٤)

۸۳- « تُسَبِّب - تساعد - الآخرين - تسمح »:

- (١) تُسَبِّب: فعل مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي؛ له حرف زائد واحد - متعدّ / فعل و فاعل؛ مفعوله: تعزيز
- (٢) تساعد: فعل مضارع - للمفرد المؤنث الغائب - مزيد ثلاثي من باب مفاعلة - معلوم / فعل و الجملة فعلية
- (٣) الآخرين: اسم - جمع سالم للمذكر (مفردة: الآخر) - معرب / مضاف إليه و مجرور بعلامة الياء
- (٤) تسمح: مضارع - مجرد ثلاثي، دون حرف زائد - متعدّ / فعل و فاعله: القصص؛ الجملة فعلية

۸۴- « تعتبر - استخدمت - يقتل - واحدة »:

- (١) تعتبر: مضارع - مزيد ثلاثي من مصدر «اعتبار»، له ثلاثة حروف أصلية و حرفان زائدان - مجهول / فعل، و نائب فاعله: ألف
- (٢) استخدمت: فعل ماض - مزيد ثلاثي، مصدره على وزن استفعال - متعدّ / فعل و فاعل، مفعوله: نقل؛ الجملة فعلية
- (٣) يقتل: مجرد ثلاثي، حروفه أصلية لا زائدة - معلوم / فعل و فاعل، معناه يعادل الماضي الاستمراري في الفارسية
- (٤) واحدة: اسم - عدد من الأعداد الترتيبية - معرب / صفة و مجرور بالتبعية من موصوفها

■ عَيْنُ الْمُنَاسِبِ لِلْجَوَابِ عَنِ الْأَسْئَلَةِ التَّالِيَةِ (٨٥ - ٩٠)

۸۵- عَيْنُ الْخَطَا فِي ضَبْطِ حَرَكَاتِ الْحُرُوفِ:

- (١) لَا بُدَّ مِنْ تَأْلِيفِ كِتَابٍ لِإِحْصَاءِ مَنَاطِقِ الْجَذِبِ السِّيَاحِيِّ!
- (٢) يَحْتَفِلُ الْمَوَاطِنُونَ فِي مَدِينَتِنَا بِهَذَا الْيَوْمِ سَنَوِيًّا!
- (٣) مُنْظَمَةُ الْيُونِسْكَو قَامَتْ بِتَسْجِيلِ مَدُنٍ كَثِيرَةٍ!
- (٤) إِنَّ إِيْرَانَ مِنْ أَجْمَلِ الدُّوَلِ فِي الْعَالَمِ!

۸۶- عَيْنُ الصَّحِيحِ حَسَبَ تَطَابُقِ الْفِعْلِ مَعَ الْاسْمِ أَوْ الضَّمِيرِ:

- (١) هُوَلَاءِ التَّلْمِيذَاتُ تَنْظُرْنَ إِلَى الشَّمْسِ الَّتِي جَذَوْتَهَا مُسْتَعِرَةً!
- (٢) أَنْتِ تُسَافِرُ إِلَى بِلَادٍ مُخْتَلَفَةٍ لِلدَّرَاسَاتِ الْعِلْمِيَّةِ وَ الثَّقَافِيَّةِ!
- (٣) أُيْتَهَا التَّلْمِيذَتَانِ، لَا تَزْرَعَا الْعُدُونَ لِأَنَّكُمَا تَحْصِدَانِ الْخُسْرَانَ!
- (٤) أَنْتُمْ وَ أَصْدِقَاؤُكُمْ، ابْحَثْنَ عَنْ حَلٍّ لِلْخُرُوجِ مِنْ هَذَا الْمَضِيقِ!

۸۷- عَيْنِ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاعَيْنِ:

« سِرْتُ مع اثني عشر من زملائي إلى الغابة في السَّاعَةِ الخامسة صباحاً. بعد ساعتين وصلنا إلى مقصدنا و بقينا هناك لمدة تسع ساعات. قرَّر ثلاثة منَّا قضاء اللَّيْلَةِ هناك، في النهاية طالَ الزَّمانُ ساعتين حتَّى يصلَ . . . أشخاص منَّا في السَّاعَةِ . . . بعد الظَّهر إلى المنزل! »

(١) عاشر - الرَّابِعة

(٢) عشرة - السادسة

(٣) تسعة - السَّتَّة

(٤) تاسع - الرَّابِعة

۸۸- عَيْنِ «مَنْ» تَخْتَلَفُ مِنْ حَيْثُ الْمَحَلِّ الْإِعْرَابِيِّ:

(١) يَرَى المعالم التاريخية في إيران من يُسافر إلى مدنها السياحية!

(٢) في اليوم الماضي ساعدتُ في الشارع من تصادم بالسيارة!

(٣) ذهب إلى المستوصف من كان له مرض جلدي!

(٤) ما صدَّق قولَ الكاذب من كان جالساً عنده!

۸۹- عَيْنِ الْعِبَارَةِ الَّتِي تَشْتَمِلُ عَلَى اسْمَيْنِ مَنْصُوبَيْنِ بِإِلْيَاءِ:

(١) شاهدتُ في المطار سائحين يتكلمون حول القوانين و الوضع الأمني في بلادنا!

(٢) يحب علينا أن نُكرِّم الذين ينصرون المحرومين في المجتمع بأعمالهم الصَّالحة!

(٣) إنَّ عمَّال المصنع المجتهدين يُساعدون زميلِي للخروج من هذه البئر العميقة!

(٤) هل تصدِّقين أنَّ ثمانين في المئة من طالبي جامعتنا قد نجحوا في الامتحان!

۹۰- عَيْنِ الْفِعْلِ يُمْكِنُ أَنْ يَكُونَ مَجْهُولاً: (بِالنَّظَرِ إِلَى الْمَعْنَى)

(١) شجَّعنا محمّداً على احترام كبار المجتمع و الأفاضل!

(٢) يشجَّع السَّائحون إلى السَّفر إلى مناطق إيران الخلَّابة!

(٣) يشجَّع الوالد المؤمن أبناءه إلى أداء الصَّلَاة في وقتها!

(٤) معلِّمنا قد شجَّعنا بالسَّعي للوصول إلى أهدافنا العالية!

درس چهارم: اوضاع اجتماعی،
اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار
صفحه‌های ۴۷ تا ۶۰

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

تاریخ (۳)

۹۱- کدام مورد دربارهٔ اوضاع اقتصادی و شیوهٔ تولید سهم‌بری دهقانی در دوران قاجار، درست است؟

- (الف) روستاییان بی‌زمین، یک‌سوم محصول را به‌عنوان بهرهٔ مالکانه به ارباب تحویل می‌دادند.
(ب) ویژهٔ اقتصاد شهری بود و بیشتر تحت ستم اربابان و مأموران مالیاتی بودند.
(ج) کشاورزان اغلب بی‌زمین بودند و از تولید، سهم معینی را دریافت می‌کردند.
(د) این شیوهٔ تولید، مختص ایلات و کوچ‌نشینان بود.

(۱) «الف» - «ج» (۲) «الف» - «ب» (۳) «ب» - «ج» (۴) «ج» - «د»

۹۲- **نهایی** کدام گزینه دربارهٔ وضعیت صنایع و کشاورزی در عصر قاجار، درست بیان شده است؟

- (۱) کشاورزی ایران اوایل قرن نوزدهم و اواخر قرن بیستم میلادی مانند گذشته یک کشاورزی معیشتی نبود.
(۲) با آغاز مسابقهٔ علمی، اقتصادی و صنعتی دورهٔ مدرن، ایران به‌کلی از گردونهٔ رقابت بیرون رفت.
(۳) جنگ‌های ناپلئون، موجب افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه شد.
(۴) تجاری‌شدن کشاورزی، تغییر چندانی در فنون کشاورزی ایجاد نکرد؛ اما موجب مشارکت روزافزون تجار ایرانی و خارجی در تولید برخی محصولات نظیر پنبه و تنباکو شد.

۹۳- **نهایی** کدام گزینه، سبب رشد تولید و صادرات فرش در دوران قاجار نشد؟

- (۱) ارزانی نیروی کار (۲) طرح و نقش‌های زیبا (۳) سرمایه‌گذاری خارجی (۴) رونق صنعت صادرات ابریشم

۹۴- از میان عبارت‌های زیر، کدام موارد در ارتباط با علم و فرهنگ در دورهٔ قاجار نادرست‌اند؟

- (الف) در زمان قاجار، سوادآموزی مقدماتی در مدرسه‌های قدیم و حوزه‌های علمیه انجام می‌گرفت که همهٔ افراد می‌توانستند وارد آن شوند.
(ب) مدارس جدیدی که توسط حکومت قاجار و برخی افراد سرشناس فرهنگی و سیاسی بر اساس روش‌های جدید تعلیم و تربیت عمومی تأسیس شدند، تفاوت‌های جدی و مهمی با سبک و فرهنگ تعلیم و تربیت ایران اسلامی داشتند.
(ج) گرچه امیرکبیر در زمان افتتاح مدرسهٔ دارالفنون زنده بود، اما تأسیس این مدرسه را به چشم خود ندید.
(د) مدرسهٔ علوم سیاسی را میرزاحسن رشیدیه و مدرسهٔ دوشیزگان را بی‌بی‌خانم استرآبادی هر دو در تهران تأسیس کردند.

(۱) «الف» و «د» (۲) «ب» و «ج» (۳) «ج» و «د» (۴) «الف» و «ب»

۹۵- کدام موارد در خصوص وضعیت هنر و معماری در دورهٔ قاجار، درست است؟

- (الف) اختراع دوربین عکاسی و ورود مظاهر تمدن جدید غربی در گسترش سبک معماری اروپایی در ایران مؤثر بودند.
(ب) میرزا علی اکبرخان (مزمین الدوله) به دستور مظفرالدین شاه در محل فعلی دارالفنون یک تالار نمایش ساخت که به‌عنوان تئاتر ملی شناخته می‌شود.
(ج) تأثیر و نفوذ سبک‌های فرنگی مانع تداوم سنت معماری ایرانی اسلامی در عصر قاجار شد.
(د) تعزیه که ریشه در آیین‌های باستانی داشت در دورهٔ ناصرالدین شاه گسترش پیدا کرد.

(۱) «ب» و «د» (۲) «الف» و «ج» (۳) «ب» و «ج» (۴) «الف» و «د»

تاریخ (۱)

در این بخش، از میان سؤالات تاریخ (۱) و تاریخ (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید.
می‌توانید به سؤالات ۹۶ تا ۱۰۰ «یا» به سؤالات ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فصل اول، فصل دوم
فصل سوم: ایران در عصر باستان
(درس‌های ۱ تا ۱۲)
صفحه‌های ۱ تا ۱۱۷

۹۶- کدام یک از موارد زیر درباره گاه‌شماری‌ها در جهان، درست است؟

- (الف) گاه‌شماری خورشیدی از سال ۱۳۰۴ هجری شمسی، در ایران رسمیت یافت که بر اساس گاه‌شماری یزدگردی تنظیم شده است.
(ب) شباهت گاه‌شماری مصری و یکی از گاه‌شماری‌های متداول در دوره اشکانی افزودن پنج روز اضافی به آخر ماه دوازدهم است.
(ج) در گاه‌شماری اوستایی ماه‌ها و روزهای هر ماه بر اساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بود.
(د) در گاه‌شماری رایج دوره هخامنشی هر سه سال یک ماه به سال می‌افزودند.

(۱) «الف» و «ب» (۲) «ج» و «د» (۳) «ب» و «د» (۴) «الف» و «ج»

۹۷- کدام گزینه درباره سومر (۱) و مصر (۲) در دوره باستان، درست بیان شده است؟

- (الف) رواج یگانه‌پرستی در شکل خدای خورشید
(ب) قدرت در دست فرماندهان اداری و قضایی
(ج) وجود خدایان متعدد

- (۱) «ج» از وجوه مشترک ۱ و ۲ و «الف» و «ب» از ویژگی‌های ۲ است.
(۲) «ج» از ویژگی‌های ۱ و «الف» و «ب» از وجوه افتراق ۱ و ۲ است.
(۳) «ب» و «ج» از وجوه پیوند ۱ و ۲ و «الف» از ویژگی‌های ۱ است.
(۴) «ب» از ویژگی‌های ۲ و «ج» از وجوه افتراق ۱ و ۲ است.

۹۸- مطابق با نظام مردم‌سالاری (دموکراسی) کهن در آتن، کدام یک از افراد زیر از حق رأی برخوردار بودند؟

- (۱) زنی ۴۲ ساله که پدر و مادرش آتنی هستند، خودش متولد اسپارت است، ولی در آتن زندگی می‌کند.
(۲) مردی ۵۱ ساله که برده یک خانواده آتنی پرنفوذ است.
(۳) مردی ۱۶ ساله که پدری آتنی و مادری اسپارتی دارد و خود مقیم آتن است.
(۴) مردی ۴۵ ساله که شهروند آتن است و پدر و مادرش نیز آتنی می‌باشند.

۹۹- پیرامون «سابقه حضور انسان در فلات ایران»، کدام یک از گزاره‌های زیر کاملاً درست هستند؟

- (الف) برای بررسی این موضوع، به‌طور مشخص از منابع تاریخی دست اول غیرونوشتاری استفاده شده است.
(ب) می‌توان گفت سابقه تاریخی حضور انسان در فلات ایران به یک میلیون سال قبل برمی‌گردد.
(ج) ممکن است گروه‌هایی از آفریقا، آسیای مرکزی، قفقاز و شبه‌قاره هند در دوران پارینه‌سنگی به سوی سرزمین ما مهاجرت کرده باشند.
(د) ورود از دوره شکار و گردآوری خوراک به دوره یک‌جانشینی و تولید خوراک نخست در شرق و سپس سایر مناطق فلات ایران اتفاق افتاده است.

(۱) «ب» و «د» (۲) «الف» و «ج» (۳) «الف» و «ب» (۴) «ج» و «د»

۱۰۰- کدام گزینه در توضیح موارد زیر، به‌درستی تدوین شده است؟

- (الف) در خلال جنگ‌های آنان با رومی‌ها، یک بار امپراتور روم کشته و یک بار دیگر، امپراتور روم به اسارت درآمد.
(ب) این سلسله، بارها با رومیان بر سر تسلط بر ارمنستان و مرزهای سوریه جنگید که در برخی از این جنگ‌ها ناکام بود.
(ج) از ویژگی‌های برجسته آنان مداراجویی قومی و دینی بود که توانست حیات دوباره‌ای به ایران و فرهنگ ایرانی ببخشد.
(د) ابتدا بیابان‌گردهای عرب را تنبیه کردند و سپس حکومتی دست‌نشانده از اعراب، در جنوب غربی ایران برقرار نمودند.

- (۱) موارد «الف» و «د» مربوط به ساسانیان و موارد «ب» و «ج» مربوط به اشکانیان است.
(۲) موارد «ب» و «د» مربوط به ساسانیان و موارد «الف» و «ج» مربوط به اشکانیان است.
(۳) موارد «الف» و «ج» مربوط به ساسانیان و موارد «ب» و «د» مربوط به اشکانیان است.
(۴) موارد «ب» و «ج» مربوط به ساسانیان و موارد «الف» و «د» مربوط به اشکانیان است.

تاریخ (۲)

اگر به سؤال‌های ۹۶ تا ۱۰۰ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۰۱ تا ۱۰۵ پاسخ دهید.

فصل اول، فصل دوم

+ فصل سوم: ایران؛ از ورود

اسلام تا پایان صفویه

(درس‌های ۱ تا ۱۲)

صفحه‌های ۱ تا ۱۳۴

۱۰۱- آقای اکبری و محمدی، مورخ هستند و قصد دارند پیرامون تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، مطالعه و تحقیق کنند. از آنجا که منابع مورد استفاده مورخان دارای گونه‌های مختلفی است، آقای اکبری صرفاً می‌خواهد به منابعی رجوع کند تا بتواند به کمک آن‌ها، فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی را به خوبی بشناسد و از طرف دیگر آقای محمدی، می‌خواهد اوضاع علمی این دوران را تبیین و تحلیل کند؛ کدام گزینه درباره این دو مورخ، درست بیان شده است؟

- ۱) آقای اکبری می‌تواند به ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان رجوع کند چرا که این آثار برای مورخان از منابع بسیار موثق محسوب می‌شوند و آقای محمدی نیز باید به متون ادبی مراجعه کند چرا که اوضاع علمی هر عصری، در شعر و شاعران و نویسندگان آن عصر انعکاس می‌یابد.
- ۲) آقای اکبری می‌تواند به آثار شفاهی اعم از افسانه‌ها و اساطیر اقوام، انواع مختلف ادبیات عامیانه مثل داستان‌های تاریخی و قهرمانی رجوع کند و آقای محمدی نیز باید به متون ادبی مراجعه کند چرا که اوضاع علمی هر عصری، در شعر و شاعران و نویسندگان آن عصر انعکاس می‌یابد.
- ۳) آقای اکبری می‌تواند به آثار شفاهی اعم از افسانه‌ها و اساطیر اقوام، انواع مختلف ادبیات عامیانه مثل داستان‌های تاریخی و قهرمانی رجوع کند و آقای محمدی نیز می‌تواند به متون تقویمی و گاه شماری، متون فلسفی و کلامی و فقهی، متون اخلاقی مراجعه کند.
- ۴) آقای اکبری می‌تواند به ابزارها و وسایل دست‌ساخته انسان رجوع کند چرا که این آثار برای مورخان از منابع بسیار موثق محسوب می‌شوند و آقای محمدی نیز می‌تواند به متون تقویمی و گاه‌شماری، متون فلسفی و کلامی و فقهی، متون اخلاقی مراجعه کند.

۱۰۲- کدام گزینه، درباره کتاب «مروج الذهب و معادن الجواهر»، درست بیان شده است؟

- ۱) نویسنده این کتاب، در کنار مورخان مثل ابن اسفندیار، برای بررسی درستی یا نادرستی برخی از اخبار و گزارش‌های تاریخی به مسافرت می‌رفت و مکان رویدادها را از نزدیک بررسی می‌کرد.
- ۲) این کتاب، براساس روش سال‌شماری تألیف شده است یعنی مؤلف، حوادث را به ترتیب زمان وقوع نوشته شده است مانند طبری که وقایع محرم و عاشورا را در ذیل حوادث سال ۶۱ هجری قمری گزارش می‌کند.
- ۳) مؤلف این کتاب، در کنار مورخان مانند یعقوبی، مقدسی و ابن مسکویه عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانست.
- ۴) در این کتاب مانند کتاب تجارب الامم و تاریخ بیهقی، مؤلف با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، علل و آثار و پیامدهای یک واقعه را تحلیل و تفسیر کرده است.

۱۰۳- کدام مورد درباره مصر در دوره اسلام، درست است؟

الف) امام علی (ع) برای دفع سرکشی‌ها و آشوب‌گری‌هایی که اشراف بنی‌امیه نقش مهمی در ایجاد آن داشتند، مرکز خلافت را به این منطقه منتقل کردند.

- ب) سرزمینی نه‌چندان آباد و ثروتمند و یکی از مراکز مهم نیروی دریایی امپراتوری روم شرقی به‌شمار می‌رفت.
- ج) مردم این منطقه نیز همانند کوفه و بصره، برای رساندن صدای اعتراض خود به گوش عثمان، به مدینه آمدند.
- د) سفیران رسول خدا نامه‌های آن حضرت را به پادشاهان برخی کشورها از جمله این کشور و رؤسای برخی قبیله‌های بزرگ عرب رساندند.

۱) «الف» - «د» ۲) «ب» - «د» ۳) «ج» - «د» ۴) «الف» - «ج»

۱۰۴- کدام موارد در ارتباط با دوره خلافت امویان و عباسیان، درست است؟

- الف) مأمون، حسن بن سهل را به‌عنوان وزیر خود انتخاب کرد و تحت تأثیر این وزیر ایرانی، مرکز خلافت را از بغداد به مرو انتقال داد و لباس و پرچم سیاه را به رنگ سبز تغییر داد.
- ب) در زمان امویان، سپاهیان مسلمان در سلسله جنگ‌هایشان با روم شرقی، چندین بار قسطنطنیه را محاصره کردند و سرانجام در سال ۵۹۰ قمری هجری موفق به فتح این شهر شدند.
- ج) بیت‌الحکمه به منظور ترجمه آثار از زبان‌های پهلوی (ایرانی)، سریانی (شامی)، یونانی و سانسکریت (هندی) به عربی ایجاد شد و مترجمان مشهوری چون حنین بن اسحاق و اسحاق بن حنین در آنجا مشغول به ترجمه بودند.
- د) در دوره امویان، ایرانیان برخلاف دوره عباسیان دارای جایگاه اجتماعی پایین بودند و جزء موالی (مسلمانان غیرعرب) به‌شمار می‌رفتند؛ به همین دلیل در قیام‌هایی چون قیام مختار و قیام زید، حضور چشمگیری داشتند.

۱) «ج» و «د» ۲) «الف» و «ب» ۳) «الف» و «د» ۴) «ج» و «ب»

۱۰۵- کدام گزینه درباره عصر مغول - تیموری، درست تدوین شده است؟

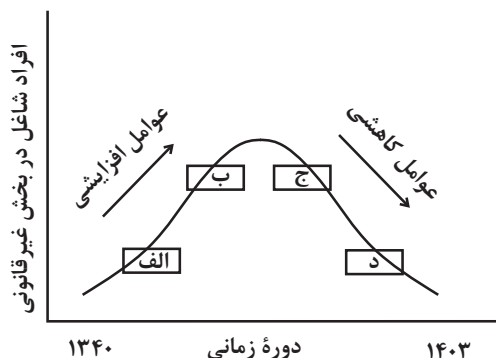
- ۱) از آغاز دوره مغول، دیوانسالاران، عالمان، اندیشمندان و مشایخ، موقعیت و نفوذ اجتماعی خاصی پیدا کردند.
- ۲) تیمور اقدام به یورش و کشتار زیادی نمود و به اصول و قواعد یک‌جانشینی و شهرسازی علاقه چندانی نداشت.
- ۳) در این دوران، رشد و گسترش طریقت‌های صوفیانه به دلیل یأس و اضطراب مردم ناشی از هجوم مغول، چشمگیر است.
- ۴) با توجه به این که سلاطین تیموری اهل تسنن بودند، در دوران حکومت آنان علمای شیعه با محدودیت‌هایی مواجه شدند.

درس دوم: مدیریت شهر
و روستا
صفحه‌های ۲۱ تا ۲۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

جغرافیا (۳)

۱۰۶- مطابق با تصویر زیر، کدام گزینه به موضوع درستی پرداخته است؟

(۱) «الف» به موضوع توسعه امکانات گردشگری برای جذب گردشگر و ایجاد شغل اشاره دارد.

(۲) «ج» به افزایش مشکل مسکن افراد شاغل در بخش غیرقانونی اشاره دارد.

(۳) «ب» به عدم مهارت و تخصص مناسب مهاجران و فرصت‌های محدود شغلی در

کلان‌شهرها اشاره دارد.

(۴) «د» به افزایش طبیعی جمعیت شهری و افزایش جمعیت در اثر مهاجرت نیروی کار اشاره دارد.

۱۰۷- **نتیجه** اگر مجموع فضاهای ورزشی شهر «الف» ۱۰۰,۰۰۰ مترمربع و جمعیت آن شهر ۲۰۰۰ نفر باشد، سرانه کاربری فضای ورزشی شهر «الف»، به‌ازای هر نفر چند متر مربع خواهد بود؟

۴۰ (۴)

۵۰ (۳)

۲۰ (۲)

۳۰ (۱)

۱۰۸- با توجه به عبارت‌های زیر، در ارتباط با مهم‌ترین مشکلات روستاها، کدام گزینه صحیح است؟

(الف) بین درآمد شهرنشینان و روستانشینان شکاف و نابرابری زیادی وجود دارد. ایجاد فرصت‌های شغلی و تمایل به سرمایه‌گذاری در نواحی شهری بیش از مناطق روستایی است.

(ب) روستانشینان در دسترسی به آب آشامیدنی سالم، وسایل حمل و نقل، امکانات آموزشی و امکانات درمانی با محدودیت‌های فراوانی روبه‌رو هستند.

(۱) مورد «الف» مربوط به مشکلات اقتصادی موجود در نواحی روستایی می‌باشد و فقط مورد «ب» تحت عنوان «فقر روستایی» بررسی می‌شود.

(۲) مورد «الف» مربوط به مشکلات اقتصادی موجود در نواحی روستایی می‌باشد و هر دو مورد تحت عنوان «فقر روستایی» بررسی می‌شوند.

(۳) مورد «ب» مربوط به مشکلات اقتصادی موجود در نواحی روستایی می‌باشد و هر دو مورد تحت عنوان «فقر اقتصادی» بررسی می‌شوند.

(۴) مورد «ب» مربوط به مشکلات اقتصادی موجود در نواحی روستایی می‌باشد و فقط مورد «الف» تحت عنوان «فقر روستایی» بررسی می‌شود.

۱۰۹- اگر بخواهیم در یک روستا، با هدف توسعه اقتصادی، اقداماتی را برنامه‌ریزی و اجرا نماییم، در مورد هر یک از اقدامات زیر، به‌ترتیب، چه ملاحظاتی را باید مدنظر قرار داد؟

(الف) توسعه صنایع

(ب) انقلاب سبز در کشاورزی

(۱) الف: بهتر است احداث صنایع بزرگ در نظر گرفته شود تا تعداد زیادی از روستاییان مشغول به کار شوند - ب: باید دقت شود که روستاییان توانایی مالی جهت همراهی با این برنامه را داشته باشند.

(۲) الف: بهتر است احداث صنایع کوچک در نظر گرفته شود تا از نظر زیست‌محیطی و بافت روستایی مشکلات زیادی را فراهم نکند - ب: این ملاحظه قابل بررسی است که افزایش ماشین‌آلات، در جهت عکس عمل نکند و اشتغال روستایی را در معرض خطر قرار ندهد.

(۳) الف: بهتر است احداث صنایع بزرگ در نظر گرفته شود تا روستا از سایر فعالیت‌های اقتصادی تا حد زیادی بی‌نیاز گردد - ب: باید هزینه‌های موردنیاز برای خرید فناوری‌های مربوط به انقلاب سبز برای دولت و کشاورزان در نظر گرفته شود.

(۴) الف: بهتر است احداث صنایع کوچک در نظر گرفته شود تا از نظر هزینه‌ها و نیز ایجاد آلودگی، آسیب کمتری را به روستا وارد نماید - ب: این ملاحظه مهم است که انقلاب سبز و ورود فناوری‌های این حوزه، سایر فعالیت‌های روستایی را تا حد زیادی متوقف می‌کند.

۱۱۰- اگر تصویر زیر، نشانگر روابط موجود در برنامه آمایش سرزمین باشد، به‌ترتیب:

- «الف»، «ب» و «ج» کدامیک از موارد زیر هستند؟

- کدامیک از اقدامات زیر، در جهت اهداف عمده این برنامه به شمار می‌رود؟

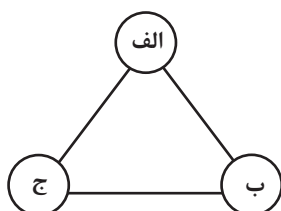
(۱) اقتصاد، محیط زیست، فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی - گسترش امکانات گردشگری در شهرهای دارای جاذبه طبیعی

(۲) انسان، فضای جغرافیایی، فعالیت‌ها - استقرار و ساماندهی تجهیزات و منابع کشور در مناطق در معرض خطر

حمله احتمالی دشمن

(۳) اقتصاد، محیط زیست، فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی - اجرای برنامه توسعه روستایی جهت پیشگیری از گسترش هرچه بیشتر مهاجرت به شهرها

(۴) انسان، فضای جغرافیایی، فعالیت‌ها - توسعه شهر هوشمند برای پاسخگویی به نیازهای جمعیت در حال افزایش در آینده

جغرافیای ایران

در این بخش، از میان سؤالات جغرافیای ایران و جغرافیا (۲) می‌توانید یک مجموعه را انتخاب کنید. می‌توانید به سؤالات ۱۱۱ تا ۱۱۵ «یا» به سؤالات ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید. وقت پیشنهادی: ۵ دقیقه

فصل اول، فصل دوم
+ فصل سوم: جغرافیای
انسانی ایران
(درس‌های ۱ تا ۸)
صفحه‌های ۱ تا ۷۷

۱۱۱- در پژوهشی تحت عنوان «عوامل مؤثر در افزایش جمعیت شهر کرج» موارد زیر مطرح شده است. در این میان، کدام گزینه به مطالب درستی اشاره دارد؟

- (الف) پژوهشگر با مراجعه به سالنامه آماری، یک دهه تغییرات جمعیتی و با کمک عکس‌های هوایی، رشد فیزیکی را طی یک دهه بررسی می‌کند.
- (ب) بین تقاضای نیروی کار در شهر کرج و جذب جمعیت در آن، رابطه‌ای مستقیم وجود دارد.
- (۱) در صورتی که «ب» فرضیه و «الف» پردازش اطلاعات باشد، ضروری است حد فاصله این دو گام، اطلاعات مورد نیاز از مکان مورد مطالعه جمع‌آوری شود.
- (۲) در صورتی که «ب» نتیجه‌گیری و «الف» پردازش اطلاعات باشد، ضروری است پیش از این دو گام، اقداماتی مانند طرح و بیان مسئله و تدوین فرضیه انجام شود.
- (۳) در صورتی که «الف» جمع‌آوری اطلاعات و «ب» فرضیه باشد، ضروری است که پس از این دو گام، ابتدا طرح و بیان مسئله و سپس نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهاد انجام شود.
- (۴) در صورتی که «الف» جمع‌آوری و «ب» نتیجه‌گیری باشد، لازم است حد فاصله این دو گام، اقداماتی مانند حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط انجام شود.

۱۱۲- با توجه به موارد زیر، کدام عبارت با مشخصات مناطق کوهستانی کشورمان مطابقت ندارد؟

(الف) زاگرس (ب) توجال (ج) قره‌داغ (د) جغتای (ه) آلاداغ

- (۱) موارد «ب» و «ه» مانند مورد «ج» در منطقه کوهستانی شمال کشور قرار دارند.
- (۲) موارد «ه» و «ج» برخلاف مورد «د» در منطقه کوهستانی شمال کشور قرار دارند.
- (۳) موارد «الف» و «ب» برخلاف مورد «د» در منطقه کوهستانی شمال کشور قرار دارند.
- (۴) موارد «ب» و «ج» برخلاف مورد «الف» در منطقه کوهستانی شمال کشور قرار دارند.
- ۱۱۳- کوهنوردی، قصد دارد قله کوهی به ارتفاع ۶۰۰۰ متر را فتح کند. او قبل از این که بخواهد حرکت کند، دماسنج را چک می‌کند تا بتواند دمای احتمالی قله کوه را حدس بزند. اگر دماسنج، دمای سطح زمین را ۴۰ درجه سانتی‌گراد نشان بدهد، دمای قله این کوه، چند درجه سانتی‌گراد خواهد بود؟

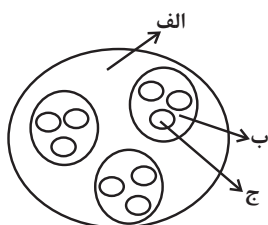
(۱) ۴ درجه سانتی‌گراد (۲) ۸ درجه سانتی‌گراد (۳) ۱۲ درجه سانتی‌گراد (۴) ۳۶ درجه سانتی‌گراد

۱۱۴- کدام گزینه، متن زیر را به‌درستی تکمیل می‌کند؟

«در ایران، هرچه از شرق به سمت غرب حرکت کنیم، مقدار آب رودها ... می‌شود، از لحاظ زمانی نیز، هرچه به ... نزدیک می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود. همچنین رودهای مناطق ...، عموماً طغیانی هستند.»

- (۱) بیشتر - اوایل فصل بهار - نسبتاً خشک (۲) بیشتر - اواخر فصل بهار - نسبتاً مرطوب
- (۳) کمتر - اوایل فصل بهار - نسبتاً خشک (۴) کمتر - اواخر فصل بهار - نسبتاً خشک

۱۱۵- با توجه به شکل زیر، کدام گزینه مطابق با تقسیمات کشوری ایران در دوره ساسانیان، تدوین شده است؟

- (۱) «ب» سرزمین و «الف» و «ج» به‌ترتیب تسوگ و رستاک بوده است.
- (۲) «ب» ایالت و «الف» و «ج» به‌ترتیب استان و شهرستان بوده است.
- (۳) «الف» سرزمین و «ب» و «ج» به‌ترتیب خوره و تسوگ بوده است.
- (۴) «الف» سرزمین و «ب» و «ج» به‌ترتیب تسوج و رستاک بوده است.

جغرافیا (۲)

اگر به سؤال‌های ۱۱۱ تا ۱۱۵ پاسخ نداده‌اید، می‌توانید به سؤال‌های ۱۱۶ تا ۱۲۰ پاسخ دهید.

فصل اول، فصل دوم
+ فصل سوم: نواحی انسانی
(درس‌های ۱ تا ۸)
صفحه‌های ۱ تا ۱۱۴

۱۱۶- کدام گزینه، پیرامون تصویر زیر که معرف احداث تونل و پل برای عبور قطار در ناحیه‌ای کوهستانی و برف‌گیر

می‌باشد، درست بیان شده است؟

(۱) هر ناحیه کره زمین با دیگر نواحی مبادلات اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی دارد چراکه امروزه همه نواحی و

حتی دورافتاده‌ترین آن‌ها به ویژه از نظر اقتصادی، تحت تأثیر یکدیگرند.

(۲) نواحی فقط تحت تأثیر روابط معمول انسان‌ها و محیط طبیعی نیستند، بلکه حکومت‌ها و تصمیم‌گیری‌های سیاسی نیز به شدت بر نواحی تأثیر

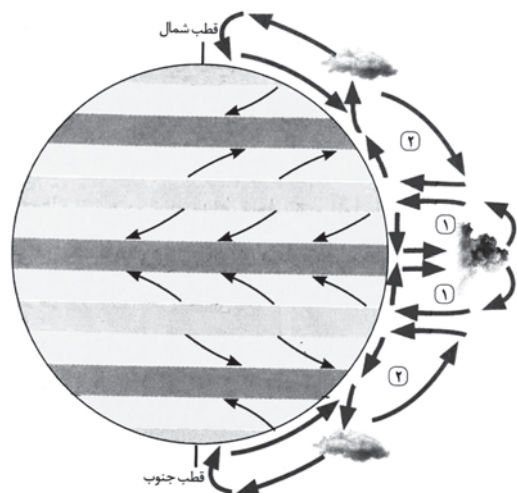
می‌گذارند.

(۳) انسان‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا

نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند.

(۴) محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند.

۱۱۷- براساس شکل مقابل کدام گزینه، درباره نواحی (۱) و (۲)، درست است؟

(۱) در «۱» بیابان‌های سرد و بیابان‌های گرم که در اثر عامل پرفشار و صعود نکردن هوا

شکل گرفته‌اند، وجود دارد.

(۲) در «۲» همانند «۱» عامل پرفشار حاره‌ای نقش چندانی در خشک و بیابانی شدن

کره زمین ندارد.

(۳) در «۲» تا مدارات $23^{\circ}27'$ شمالی و جنوبی، هوای گرم شده به سمت بالا صعود می‌کند و با بالا رفتن سرد می‌شود و رطوبت خود را به صورت

باران فرو می‌ریزد.

(۴) در «۱» همانند «۲»، در اثر سرد و سنگین شدن هوا فرونشینی و مراکز فشار زیاد روی می‌دهد.

۱۱۸- با توجه به اشکال مختلف فرسایش بیابان، کدام گزینه به ترتیب در ارتباط با «چاله بادی» و «تپه ماسه‌ای» می‌باشد؟

الف) در مناطق فاقد پوشش گیاهی رخ می‌دهد.

ب) به موانعی مانند گیاهان یا درخت یا سنگ برای ایجاد نیاز دارد.

ج) برخان‌ها دو بازو در جهت باد دارند.

د) رطوبت و چسبندگی دانه‌ها از سرعت آن می‌کاهد.

۱) «الف» و «د» - «ب» و «ج» ۲) «ب» و «د» - «الف»

۳) «ج» و «د» - «الف» و «ب» ۴) «الف» و «ب» - «ج»

۱۱۹- مطابق با عبارات زیر، کدام گزینه به مطالب درستی اشاره دارد؟

الف) بزرگترین نیروگاه خورشیدی جهان در مراکش (صحرائ بزرگ آفریقا) قرار دارد.

ب) رصدخانه بزرگ لاسیا بیابان آناکاما-شیلی

۱) «الف» به یکی از بیابان‌های گرم جهان، که عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی واقع شده‌اند، اشاره دارد و عبور جریان‌های آب سرد علت اصلی بیابانی‌شدن «ب» است.

۲) «ب» به مناسب بودن بیابان‌ها برای تحقیقات نجومی به دلیل آسمان صاف و بدون ابر اشاره دارد و این بیابان از جمله بیابان‌های گرم به شمار می‌رود.

۳) «الف» به انرژی از قابلیت‌های بیابان (ساعت‌های آفتابی زیاد و شدت تابش خورشیدی) و «ب» به دوری از منابع رطوبتی از جمله علل ایجاد بیابان‌ها اشاره دارد.

۴) «ب» به استقرار مراکز پرفشار، از جمله علل ایجاد بیابان‌ها اشاره دارد و این بیابان، از جمله بیابان‌های سرد به شمار می‌رود.

۱۲۰- کدام یک از گزاره‌های زیر، درباره شرکت‌های چندملیتی نادرست بیان شده است؟

الف) این شرکت‌ها، نقش مهمی را در تجارت جهانی ایفا می‌کنند و صاحب اغلب مزارع تک‌محصولی تخصصی یا پلانتیشن‌ها هستند. آن‌ها با احداث این مزارع در کشورهای مختلف، سرمایه‌گذاری می‌کنند.

ب) شعبه اصلی یا بخش مرکزی آن‌ها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد که طراحی و فناوری علمی اصلی تولید در آنجا صورت می‌گیرد، اما این شرکت‌ها در خارج از مرزهای کشور مبدأ فعالیت می‌کنند.

پ) این شرکت‌ها، گاهی می‌توانند موجب ورشکستگی بسیاری از کارخانه‌ها شوند چراکه گاه انحصار تولید یک کالا را دست می‌گیرند و کارخانه‌های داخلی کشورها را از دور رقابت خارج می‌کنند.

ت) فعالیت شرکت‌های چند ملیتی در کشورهای کمتر توسعه یافته صنعتی، آسان‌تر و ارزان‌تر تمام می‌شود. چراکه در این کشورها، نظام مالیاتی و بیمه کارگران و قوانین و مقررات زیست‌محیطی، وجود ندارد.

۱) «الف» - «ب» ۲) «پ» - «ت» ۳) «الف» - «ت» ۴) «پ» - «ب»

درس سوم: جهان علی و معلولی
درس چهارم: کدام تصویر از جهان؟
صفحه‌های ۱۳ تا ۲۷

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- رابطه علیت با کدام رابطه متناسب‌تر است؟

- (۱) شیر مادر و کودک (۲) ستون و بدنه پل (۳) انسان و سخن (۴) قایق و قایقران

۱۲۲- **نهایی** موارد کدام گزینه به ترتیب «نادرست» و «درست» هستند؟

(۱) همه انسان‌ها اصل سنخیت را نظراً و عملاً قبول دارند. - از نظر فیلسوفان مسلمان، دلیل امتناع اجتماع نقیضین، اصل علیت است.

(۲) این‌که انتظار آثار متناسب از پدیده‌های گوناگون داریم، بیانگر اصل علیت است. - عقل در تمام تلاش‌ها برای فهم قواعد کلی و علت‌های طبیعی دخیل است.

(۳) هیوم راه‌های شناخت واقعیات را به حس و تجربه محدود نمی‌کند. - برای شناخت هر علتی، تجربه نقش کلیدی دارد و دخیل است.

(۴) دکارت معتقد به فطری‌بودن اصل علیت و تجربی‌بودن برخی مصادیقش بود. - اصل سنخیت، باعث میسرشدن پژوهش‌ها و تحقیقات علمی است.

۱۲۳- وقتی که به شما می‌گویند که همسایتان بچه‌دار شده است، اولین سؤالی که می‌پرسید این است که: دختر است یا پسر؟ این که شما نمی‌پرسید

اسب به دنیا آورده یا سگ، نتیجه پذیرش کدام اصل فلسفی است؟

- (۱) علیت (۲) سنخیت (۳) ضرورت (۴) مغایرت وجود با ماهیت

۱۲۴- کدام گزینه به اتفاق در معنای نفی سنخیت میان علت و معلول اشاره نمی‌کند؟

(۱) قهرمانی در مسابقات کاراته در اثر تمرین شطرنج (۲) برطرف‌شدن تشنگی بر اثر نوشیدن آب دریا

(۳) نوشتن دو جلد کتاب درباره نقض اصل سنخیت (۴) ساخته‌شدن ظروف شیشه‌ای با گل سفال‌گری

۱۲۵- از بیت «پندار ای در خزان کشته جو / که گندم ستانی به وقت درو» چه برداشت فلسفی را می‌توان دریافت کرد؟

(۱) دو پدیده متفاوت می‌توانند علل یکسان داشته باشند. (۲) وجوب وجود معلول هنگام وجود علت تامه.

(۳) باید میان معلول و علت آن سنخیت برقرار باشد. (۴) عدم علت، موجب ممتنع‌شدن وجود معلول می‌شود.

۱۲۶- بنابر اصل علیّت، رابطه علّت و معلول رابطه‌ای ... است که...

- (۱) ماهوی - ماهیت یکی جزء دیگری است.
 (۲) وجودی - هر دو به هم وابسته‌اند.
 (۳) ماهوی - ماهیت یکی عین دیگری است.
 (۴) وجودی - یکی از دیگری مستغنی است.

۱۲۷- **نهایی** کدام یک از گزینه‌های زیر عبارت را به درستی تکمیل می‌کند؟

«علّت تامّة یک معلول ...»

- (۱) می‌تواند علت ناقصه یک معلول دیگر باشد.
 (۲) خودش علّتی ندارد.
 (۳) حتماً مجموع چند علّت است.
 (۴) حتماً شعور و آگاهی دارد.

۱۲۸- **نهایی** کدام گزینه، درست است؟

- (۱) کسی که معتقد است جهان از برخورد تصادفی ذرات تشکیل شده است، می‌تواند نوعی غایت‌مندی را در آن ببیند.
 (۲) اگر علت ناقصه موجود نباشد، محال است معلول ایجاد شود.
 (۳) معنای چهارم اتفاق امری مطلق است.
 (۴) «من درس نخوانده بودم و شانس در امتحان قبول شدم» بیانگر معنای اول اتفاق است.

۱۲۹- کدام عبارت درباره علیّت، مورد اختلاف دکارت و فیلسوفان مسلمان است؟

- (۱) اصلی فطری و بدیهی است.
 (۲) دانش بشری متکی بر آن است.
 (۳) درک آن از طریق تجربه امکان‌پذیر نیست.
 (۴) همه مصادیق آن بدون تجربه قابل شناخت نیستند.

۱۳۰- اگر فیلسوفی بگوید ممکن است حادثه پیش‌بینی‌نشده‌ای رخ دهد، احتمال می‌رود به کدام معنای اتفاق، نظر داشته باشد؟

- (۱) فقط اتفاق به معنای رخ دادن حادثه پیش‌بینی‌نشده
 (۲) اتفاق به معنای انکار حتمیت میان علت و معلول و اتفاق به معنای رخ دادن حادثه پیش‌بینی‌نشده
 (۳) اتفاق به معنای رخ دادن حادثه پیش‌بینی‌نشده و اتفاق به معنای نبود سنخیت میان علت و معلول و اتفاق به معنای انکار حتمیت میان علت و معلول
 (۴) اتفاق به معنای رخ دادن حادثه پیش‌بینی‌نشده و اتفاق به معنای نبود سنخیت میان علت و معلول

منطق

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.
وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

منطق، ترازوی اندیشه، ...،

اقسام و شرایط تعریف

(درس‌های ۱ تا ۴)

صفحه‌های ۱ تا ۳۸

۱۳۱- آشنایی با دو حیطه اصلی منطق، لزوم توجه به چه چیزی را می‌طلبد؟

(۱) تفاوت تعریف و استدلال (۲) تفاوت تصور و تصدیق

(۳) توجه به منطق در سراسر طول زندگی (۴) دوری از مغالطه‌های بی‌شمار ذهنی

۱۳۲- کدام گزینه به‌ترتیب بیانگر تصور و تصدیق است؟

(۱) دل‌رمیده من آن زمان به جا آید - ز روی دوست دل‌دشمنان چه دریابد

(۲) خط‌عذار یار که بگرفت ماه از او - تو را من چشم در راهم شباهنگام

(۳) دلم گرفت از این سابه‌های پا به رکاب - نه هر کو ورقی خواند معانی دانست

(۴) چندین هزار ذره سراسیمه می‌دوند - به پوشیدن ستر درویش کوش

۱۳۳- در کدام گزینه احتمال مغالطه ابهام در مرجع ضمیر وجود ندارد؟

(۱) سامان از استاد خویش سؤالی پرسید که جواب آن را می‌دانست.

(۲) بردیا، رستم را الگوی خود قرار داده بود و باور داشت کسی قوی‌تر از او نیست.

(۳) یک ماشین سواری و یک وانت تصادف کردند. پلیس گزارش داد که مقصر نیست.

(۴) نمی‌شود کسی را از زندان آزاد کرد، تا این‌که تبرئه شود.

۱۳۴- کلمات مشخص‌شده دارای چگونه دلالتی است؟ (به‌ترتیب)

«دلالت لفظ کتاب در جمله قبلی تضمینی است؛ یعنی به بخشی از کتاب اشاره دارد.»

(۱) مطابقی - مطابقی (۲) مطابقی - تضمینی (۳) تضمینی - تضمینی (۴) تضمینی - مطابقی

۱۳۵- بین مفاهیم مشخص‌شده در کدام عبارت، نسبت «عام و خاص من‌وجه» مشاهده می‌شود؟

(۱) تفکر را می‌توان به دو قسم تعریف و استدلال تقسیم نمود و این متفاوت با اقسام علم است.

(۲) مرگ یک امر قطعی و حتمی است و انسان همواره مرگ‌اندیش است.

(۳) نماز از واجبات الهی است و دین اسلام همواره بر نماز اول وقت تأکید داشته است.

(۴) فیزیک و شیمی دو شاخه از علوم تجربی هستند که جدایی آن‌ها به گذشته‌ای دور بر نمی‌گردد.

۱۳۶- اگر مفهوم «الف» از مفهوم «ب» خاص‌تر باشد و با مفهوم «ج» رابطه عموم و خصوص من وجه داشته باشد و همه این مفاهیم با «د» متباین باشند،

به ترتیب، رابطه «ب» و «غیرج» و رابطه «غیرب» و «ج» کدام می‌تواند باشد؟

(۱) فقط عموم و خصوص من وجه - فقط تباین

(۲) عموم و خصوص مطلق یا عموم و خصوص من وجه - فقط تباین

(۳) فقط عموم و خصوص من وجه - تباین یا عموم و خصوص من وجه

(۴) عموم و خصوص مطلق یا عموم و خصوص من وجه - تباین یا عموم و خصوص من وجه

۱۳۷- کدام عبارت درست است؟

(۱) اگرچه بر خلاف استدلال‌آوری، تعریف کردن، کاربرد زیادی در علوم ندارد، ولی گاهی ریشه اصلی اختلافات علمی، اشکال داشتن تعریف‌ها است.

(۲) هدف تعریف، کشف برخی مجهولات ذهن است، ولی گاهی در راستای همین هدف، به توضیح مابازای آن مجهولات در حیطه‌های دیگر نیز می‌پردازد.

(۳) از آنجا که آموختن تعریف صحیح مفاهیم، در زندگی انسان بسیار مهم است، عامل اصلی بسیاری از خطاهای ذهن، نداشتن تعریف دقیق از مفاهیم است.

(۴) مفاهیم فاقد حکم و قضاوتی که با کمک تصورات معلوم، کشف می‌شوند، گاهی در جهان ذهن، گاهی در عالم زبان و گاهی هم در جهان خارج وجود دارند.

۱۳۸- اصولاً انواع تعاریف برای معلوم کردن ... هستند و تعریف ... برای کودکان مناسب‌تر است.

(۱) تصورات مجهول - مصداقی (۲) تصدیقات مجهول - مصداقی

(۳) تصورات مجهول - لفظی (۴) تصدیقات مجهول - لفظی

۱۳۹- کدام یک از تعریف‌های زیر جامع و مانع نیست؟

(۱) حیوان: موجودی که زنده و دارای حواس است. (۲) روح: جسم لطیف

(۳) انار: میوه شیرین (۴) فیزیک: علمی که روش آن تجربی است.

۱۴۰- با توجه به شرایط تعریف درست، نمی‌توان گفت که: اگر ...

(۱) رابطه بین معرف و معرف تساوای باشد، آن تعریف جامع و مانع است.

(۲) مفاهیم یا تصورات معلوم، عام‌تر از مفهوم مجهول باشد، آن تعریف مانع نیست.

(۳) شناخت مفهوم مجهول و تعریف به یکدیگر وابسته نباشند، آن تعریف دوری است.

(۴) در تعریف یک مفهوم از واژه‌هایی استفاده کنیم که فهم آن‌ها دشوارتر است، آن تعریف صحیح نیست.

چیستی فلسفه، ...، زندگی

براساس اندیشه

(درس‌های ۱ تا ۵)

صفحه‌های ۱ تا ۴۲

پاسخ‌گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش‌آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

فلسفه یازدهم

۱۴۱- در کدام گزینه ترتیب مراحل تفکر فلسفی به‌درستی ذکر شده است؟

- (۱) تفکر در اندوخته‌ها - طرح سؤال‌های فلسفی - دریافت فلسفی (۲) تفکر در اندوخته‌ها - برخورد با مسئله - دریافت فلسفی
- (۳) برخورد با مسئله - تفکر در اندوخته‌ها - طرح سؤال‌های اساسی (۴) طرح سؤال‌های اساسی - تفکر در اندوخته‌ها - دریافت فلسفی

۱۴۲- به‌ترتیب مباحث فلسفی از لحاظ ... به مانند مسائل ... می‌باشند و فقط با عملیات ... باید به جواب مسئله‌ها رسید.

- (۱) موضوع - ریاضی - آزمایشگاهی (۲) روش - علوم تجربی - فکری و استدلالی
- (۳) موضوع - علوم تجربی - آزمایشگاهی (۴) روش - ریاضی - فکری و استدلالی

۱۴۳- کدام‌یک از عبارات زیر، ریشه‌ای‌تر است؟

- (۱) انسان دارای دو بعد مجرد و مادی است.
- (۲) عقده‌ای تحت عنوان عقده ادیپ داریم که ریشه در افسانه‌های یونان دارد.
- (۳) وجود یا همان هستی به دو قسم مجرد و مادی قابل تقسیم است.
- (۴) کاهش صدای محیط به افزایش تمرکز کمک می‌کند.

۱۴۴- در خصوص فلسفه علوم اجتماعی کدام گزینه درست نیست؟

- (۱) پیروان اصالت فرد، جامعه را مجموعه‌ای از افراد می‌دانند که کنار هم زندگی می‌کنند.
- (۲) پیروان اصالت فرد معتقدند که افکار و تصمیم‌گیری‌های افراد تابع شرایط اجتماعی آن‌هاست.
- (۳) پیروان اصالت جامعه معتقدند که افراد نقش و هویت مستقلی از جامعه ندارند.
- (۴) پیروان اصالت فرد منافع و مصلحت افراد را بر جامعه مقدم می‌دانند.

۱۴۵- کدام مورد در توصیف افرادی که به پیامدهای تفکر فلسفی دست یافته‌اند، به‌درستی بیان شده است؟

- (۱) به سؤالات فلسفی پاسخی قانونمند می‌دهند.
- (۲) عمل و تصمیم این افراد مبنای تفکر فلسفی آنان قرار می‌گیرد.
- (۳) اگر عقیده‌ای پشتوانه عقلی نداشته باشد، مورد پذیرش آن‌ها قرار نمی‌گیرد.
- (۴) به دانشی درست درباره انسان و جهان رسیده‌اند.

۱۴۶- به ترتیب افلاطون در کتاب ... تمثیلی به نام «تمثیل غار» آورده است که هدف او از این تمثیل نشان دادن ... است.

(۱) جمهوری - راه رسیدن به آزادی حقیقی از طریق فلسفه

(۲) جمهوری - رسیدن به حقیقت زندگی از طریق فلسفه

(۳) قوانین - راه رسیدن به آزادی حقیقی از طریق فلسفه

(۴) قوانین - رسیدن به حقیقت زندگی از طریق فلسفه

۱۴۷- کدام عبارت درباره فیلسوفان اولیه یونان باستان درست است؟

(۱) «بودن» و «شدن» از مفاهیم اصلی فلسفه پارمنیدس تلقی می‌شوند و او به صورت شاعرانه عقاید خود را بیان کرده است.

(۲) در زمان سقراط واژه «فلسفه» برای نخستین بار به کار برده شد.

(۳) فیثاغورس که از پایه‌گذاران فلسفه است، این دانش را با عرفان و ریاضیات در هم آمیخت.

(۴) تا حدودی می‌توان دو نظریه «وحدت اضداد» و «ثبات در جهان» را مرتبط با هم دانست.

۱۴۸- کدام گزینه در مورد موقعیت تاریخی و جغرافیایی «سوفیست‌ها» درست است؟

(۱) این اندیشمندان هم‌زمان با متفکرین بزرگ ایونایی ظهور کردند.

(۲) آن‌ها در همان محل نخستین ظهور فلسفه در قلمروی یونان ظهور کردند.

(۳) سوفیست‌ها در جایی ظهور کردند که تا پیش از آن، در آن خبری از دانشمندان بزرگ نبود.

(۴) تا قبل از ظهور سوفیست‌ها خبری از تشویش فکری میان مردمان یونان نبود.

۱۴۹- کدام یک از موضوعات زیر کمتر مورد اهتمام فکری سقراط بوده است؟

(۱) فضیلت و رذیلت (۲) زندگی و مرگ (۳) هستی و عدم (۴) خردمندی و جهل

۱۵۰- کدام مورد از سخنان سقراط در دادگاه قابل استنباط نیست؟

(۱) باور به وجود لوازم هر امری حتماً همراه با باور به وجود خود آن امر است.

(۲) کسی که در جست‌وجوی دانش نمی‌کوشد، به دروغ خود را عالم می‌داند.

(۳) فقط کسانی که به علم حقیقی دست یافته‌اند، مجازند خود را دانا بنامند.

(۴) حفظ جان دشوارتر از حفظ پاکی نیست ولی پاکان مشتاق جان‌دادن‌اند.

اقتصاد

باسخ گویی به سؤال‌های این درس برای همه دانش آموزان اجباری است.

وقت پیشنهادی: ۱۰ دقیقه

اصول انتخاب در کسب و کار

بازیگران اصلی در

میدان اقتصاد

(درس‌های ۱ تا ۵)

صفحه‌های ۱ تا ۵۴

۱۵۱- صحیح «ص» یا غلط «غ» بودن هر یک از عبارت‌های زیر، به ترتیب چگونه است؟

- کارآفرینان یا مؤسسه‌های شرکت‌ها با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند، که این کار بسیار مهم ولی در عین حال آسان است، چرا که بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر طولانی دارند؛ به طوری که بیش از نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور و به کار خود ادامه دهند.

- در کنار این که احتمال از بین رفتن و شکست کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست. این احتمال موفقیت و سودآوری، انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرفتن خطرات آن توسط کارآفرینان است.

- یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین بوده است و حرکت با نوآوری و فراهم آوردن بازار خوب برای فروش محصولاتش، او را قدم به قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند.

- کارآفرین لازم نیست در ابتدا توانایی مالی لازم برای راه اندازی کسب و کارش را داشته باشد و باید بداند که در آغاز کارش حتماً با موفقیت روبه‌رو خواهد شد و می‌تواند از محل سودی که کسب می‌کند سرمایه لازم برای راه اندازی کسب و کارش را تأمین کند.

- کارآفرین باید اتخاذ تصمیمات مناسب درباره مسائل مانند موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت گذاری و تبلیغات را به متخصصان آن واگذار کند و در این خصوص مداخله‌ای نکند.

- کسی که می‌خواهد کارآفرین باشد، باید مهارت‌های ابتکار عمل را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی را تولید کند.

(۱) ص - غ - ص - ص - ص - غ (۲) ص - غ - ص - غ - غ - ص (۳) غ - ص - غ - غ - غ - ص (۴) غ - ص - غ - ص - ص - غ

۱۵۲- با توجه به اطلاعات مربوط به یک کارگاه تولیدی، نتیجه عملکرد این کارگاه در طی یک سال گذشته چگونه بوده است؟

الف) اجاره کارگاه ۳۰ میلیون ریال در سال

ب) خرید ماشین آلات ده برابر اجاره کارگاه

ج) خرید ماشین فرزند مدیر کارخانه ۲۰ میلیون ریال

د) خرید ماده اولیه دو برابر اجاره کارگاه

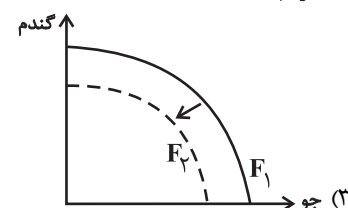
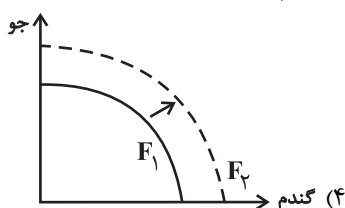
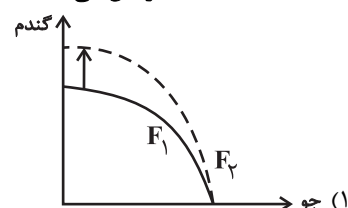
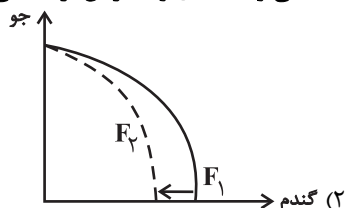
ه) درآمد حاصل از فروش محصولات ده برابر خرید مواد اولیه

و) پرداخت حقوق ۱۵۰ میلیون ریال در سال

(۱) ۶۰ میلیون ریال سود (۲) ۸۰ میلیون ریال سود (۳) ۶۰ میلیون ریال ضرر (۴) ۸۰ میلیون ریال ضرر

۱۵۳- پژوهشگران مرکز تحقیقات ژنتیک ایران اعلام کردند: «توزع جدیدی از بذر گندم و جو تولید و به بازار عرضه کردند که تعداد محصول در هر خوشه را از

۱۰ عدد به ۳۰ عدد افزایش می‌دهد.» با توجه به رابطه رشد و پیشرفت علمی و اقتصادی و تأثیر آن بر منحنی امکانات تولید، کدام شکل صحیح است؟

محل انجام محاسبات

۱۵۴- کدام گزینه در رابطه با واقعیت نادرست است؟

- (۱) نقاط زیر مرز امکانات تولید ناکارا هستند، زیرا نشان‌دهنده این است که اقتصاد از بیشترین منابعش استفاده نکرده است.
- (۲) وقتی تولید کارا باشد، این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود؛ بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود.
- (۳) اگر یک شرکت یا کشور، از تمامی فرصت‌های خود برای بهتر شدن وضعیت خودش استفاده کرده باشد، به گونه‌ای که این بهبود وضعیت، موجب بدتر شدن وضع دیگران نشده باشد، اقتصاد آن شرکت یا کشور کاراست.
- (۴) هنگامی که روی مرز کارایی قرار داریم، بهتر شدن وضعیت ما، مستلزم بدتر شدن وضع دیگری خواهد شد.

۱۵۵- چند مورد از عبارات زیر در رابطه با واقعیت، صحیح است؟

- (الف) تجهیزات اداری (میز، تخته و ابزارهای آموزشی و ...) در یک شرکت تدریس خصوصی مثالی برای منابع طبیعی از عوامل تولید است.
- (ب) همه عوامل یا منابع تولید در اقتصاد کمیاب‌اند.
- (پ) هنگامی که به عنوان یک کارآفرین و یا تولیدکننده وارد میدان اقتصاد می‌شوید، باید ابتدا از منابع یا عوامل تولید خود آگاه شوید.
- (ت) مهارت و دانش تدریس معلمان یک شرکت تدریس خصوصی مثالی برای نیروی کار از عوامل تولید است.
- (ث) منابع تولید در حالت کلی، امکانات در اختیار شما برای ارائه محصول یا خدمت است.
- (ج) این عبارت که «اگر کشاورز کل زمین را زیر کشت گندم ببرد، دیگر نمی‌تواند در آن یونجه یا جو بکارد.» به این اصل که در آن واحد نمی‌توانید از یک چیز دو استفاده متفاوت بکنید؛ یعنی هر چیزی دارای محدودیت در استفاده است، اشاره دارد.

(۴) ۴

(۳) ۳

(۲) ۲

(۱) ۱

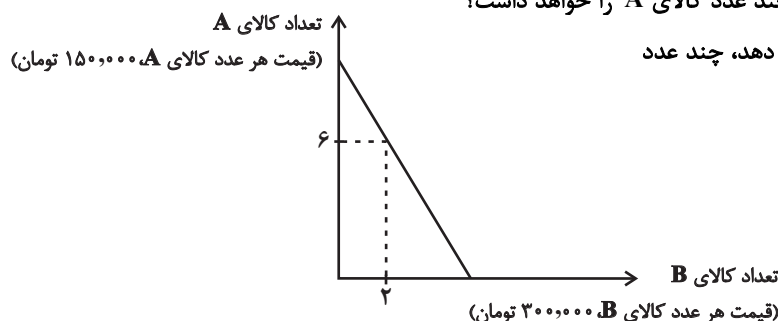
۱۵۶- نمودار زیر، نمودار قید بودجه فردی است که قصد خرید دو کالای A و B را با بودجه‌ای محدود و مشخص دارد، با توجه به این نمودار:

(الف) بودجه فرد چند تومان است؟

(ب) اگر فرد ۴ عدد کالای B خریداری کند، توانایی خرید چند عدد کالای A را خواهد داشت؟

(ج) اگر فرد تمامی بودجه خود را به خرید کالای B اختصاص دهد، چند عدد

از این کالا را می‌تواند بخرد؟

(۱) الف (۱,۵۰۰,۰۰۰ ب) ۲، ج ۵

(۲) الف (۲,۱۰۰,۰۰۰ ب) ۳، ج ۷

(۳) الف (۱,۵۰۰,۰۰۰ ب) ۳، ج ۵

(۴) الف (۲,۱۰۰,۰۰۰ ب) ۲، ج ۷

۱۵۷- موارد کدام گزینه به ترتیب، تکمیل‌کننده جاهای خالی عبارات زیر است؟

- (الف) این عبارت که ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام است اشاره به ... ایجاد یک شرکت سهامی دارد.
- (ب) یک مؤسسه غیرانتفاعی، نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی ...، یعنی با هدفی ... شکل گرفته است.
- (ج) توزیع سود احتمالی در تعاونی‌ها در پایان دوره ... است.
- (د) مالکیت کامل سود از ... کسب و کار ... است.

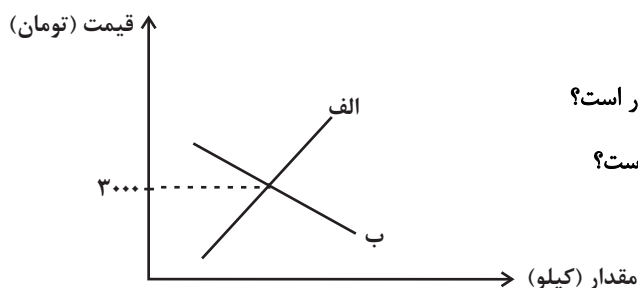
(۱) الف) معایب، ب) غیر سودآور - غیر تجاری، ج) صرف‌نظر از سرمایه هر عضو و به میزان یکسان، د) مزایای - شرکتی

(۲) الف) مزایای، ب) سودآور - اقتصادی، ج) به نسبت سرمایه هر عضو، د) معایب - شرکتی

(۳) الف) مزایای، ب) غیر سودآور - غیر تجاری، ج) به نسبت سرمایه هر عضو، د) مزایای - شخصی

(۴) الف) معایب، ب) سودآور - اقتصادی، ج) صرف‌نظر از سرمایه هر عضو و به میزان یکسان، د) معایب - شخصی

۱۵۸- با توجه به نمودار زیر، کدام گزینه دربردارنده پاسخ صحیح سؤال‌های زیر است؟

الف) کدام نمودار رفتار اقتصادی تولیدکنندگان در بازار را نشان می‌دهد؟

ب) اگر بیشترین درآمد تولیدکننده، ۱۵۰ هزار تومان باشد، مقدار تعادلی چقدر است؟

پ) در قیمت ۴۰۰۰ تومان، چه رفتاری برای مصرف‌کنندگان قابل پیش‌بینی است؟

ت) در چه شرایطی تولیدکنندگان حاضر می‌شوند کالای خود را با قیمت

کمتری بفروشند؟

(۱) الف) نمودار «ب» (ب) ۱۰۰ کیلو (پ) به دلیل قیمت بالا، مصرف کالای مکمل را حذف می‌کنند. (ت) در شرایط مازاد تقاضا

(۲) الف) نمودار «الف» (ب) با اطلاعات مسئله قابل تشخیص نیست. (پ) به دلیل افزایش قیمت، میزان بیشتری از کالا را خریداری می‌کنند تا کالا گران‌تر

نشود. (ت) در شرایط کمبود عرضه

(۳) الف) نمودار «الف» (ب) ۵۰ کیلو (پ) به دلیل افزایش قیمت، مقدار تقاضای خود را کاهش می‌دهند. (ت) در شرایط کمبود تقاضا

(۴) الف) نمودار «ب» (ب) ۳۰۰ کیلو (پ) به دلیل قیمت بالا، از کالای جانشین استفاده می‌کنند. (ت) تولیدکنندگان تحت هیچ شرایطی حاضر نیستند کالای

تولیدی را با قیمت کمتر بفروشند، چون ضرر می‌کنند.

۱۵۹- هریک از موارد زیر، کدام تغییر را در زمان حال می‌تواند در بازار ایجاد کند؟

- پیش‌بینی مصرف‌کنندگان نسبت به آینده اقتصاد، با وجود عدم تغییر درآمد و افزایش قیمت کالاها

- افزایش تمایل مردم برای مصرف آدامس به دلیل تبلیغات گسترده یک شرکت آدامس‌فروشی

(۱) افزایش عرضه در این بازار - کاهش تقاضا در این بازار (۲) افزایش تقاضا در این بازار - افزایش قیمت آدامس در این بازار

(۳) کاهش تقاضا در این بازار - افزایش تقاضا در این بازار (۴) کاهش عرضه در این بازار - کاهش قیمت آدامس در این بازار

۱۶۰- جدول روبه‌رو مربوط به مقادیر عرضه و تقاضا در یک بازار فرضی است، با توجه به آن:

الف) کدام عدد می‌تواند بیانگر مقدار مناسب در نقطه (پ) باشد؟

ب) اگر در قیمت ۴۰۰۰ تومان، در بازار مازاد و یا کمبود عرضه نباشد، مقدار نقطه (ت) کدام است؟

پ) کدام ستون جدول نشان‌دهنده عملکرد مصرف‌کنندگان است؟

ت) در کدام قیمت، بیشترین میزان کمبود تقاضا وجود دارد؟

(۱) الف) (۳۳۰ ب) ۴۰۰ (پ) ستون «آ» (ت) ۲۰۰۰ تومان

(۲) الف) (۳۰۰ ب) ۲۸۰ (پ) ستون «ب» (ت) ۶۰۰۰ تومان

(۳) الف) (۲۹۰ ب) ۴۰۰ (پ) ستون «آ» (ت) ۱۰۰۰ تومان

(۴) الف) (۲۵۰ ب) ۲۸۰ (پ) ستون «ب» (ت) ۵۰۰۰ تومان

ب	آ	قیمت (به تومان)
۳۴۰	۱۸۰	۱۰۰۰
۳۲۰	۲۱۰	۲۰۰۰
پ	۲۵۰	۳۰۰۰
۲۸۰	ت	۴۰۰۰
۲۶۰	۳۰۰	۵۰۰۰
۲۴۰	۳۵۰	۶۰۰۰

دفترچه سؤال

آزمون هوش و استعداد

(دوره دوم)

۲ آذر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰

زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، سجاد محمدنژاد، حمید گنجی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

برای مشاهده پاسخ‌ها، به صفحه شخصی خود در سایت کانون مراجعه کنید.

--	--

--

* طبق متن زیر برگرفته از کتاب «چهار سیمای اسطوره‌ای» نوشته‌ی «جلال ستّاری» به هفت پرسش بعدی پاسخ دهید.
متن چهار جای خالی دارد که در پرسش‌ها باید آن‌ها را کامل کنید. همچنین یک نادرستی نگارشی نیز در متن گنجانده‌ایم که باید آن را بیابید.

افسانه‌ی سنتی مرد ماجراجو و جادوگر و . . (۱) و نیرنگ‌بازی به نام «فاوست» که روحش را به شیطان فروخت تا قدرت فوق‌انسانی به‌چنگ آورد، داستانی قدیمی از مردی حقیقی است که واقعاً در حدود سده‌ی پانزدهم در . . (۲) زاده شد و از سحر و جادو و جنبل آگاهی‌هایی داشت و مدّعی غیب‌دانی و طالع‌بینی بود و بدین جهت، مردم معتقد ساده‌دل در بابِ قدرت کرامات و معجزه‌نمایی‌های او افسانه می‌بافتند و این‌چنین پیروانی می‌یافت. این افسانه‌ها به‌ویژه در سده‌ی شانزدهم، با جدال‌های کاتولیک‌ها و پروتستان‌ها که متقابلاً یک‌دیگر را از آلودن و تباهی روحِ فاوست متّهم می‌کردند، رونق و رواج بیشتر می‌یافت.

در سده‌های بعد، فاوست همچنان دستمایه‌ی داستان‌ها و افسانه‌ها و عروسک‌های خیمه‌شب‌بازی و نمایش‌های دیگری بود که البته در محتوا، کاملاً یکسان نبود، در برخی، فاوست همراه با شیطان به قعر جهنّم می‌رفت و در برخی شایسته‌ی بخشایش خداوندی قلمداد می‌شد. به بیان دیگر، فاوست در این روایت‌ها، . . (۳) داستان فاوستِ «گوته»، که در اوایل سده‌ی نوزدهم تکمیل شد، داستان مرد دانشمندی است که با وجود احاطه بر علوم مختلف، راه به دهی نمی‌برد زیرا علم حدّی دارد. پس روح شرّ، «مفیستوفلس»، بر فاوست افسرده که در آستانه‌ی نابودی خویش است، ظاهر می‌شود و وعده می‌دهد که نشاط جوانی را به او برگرداند و لذّات نفسانی را به او بچشاند، به شرطی که فاوست روحش را به وی بفروشد. فاوست نیز می‌پذیرد و پیمان را با خونس امضا می‌کند.

مفیستوفلس در داستان گوته، فاوست را به عشق اما عشقی پرفریب می‌کشانند. سپس، او را به ورطه‌ی قدرت می‌برد، اما قدرت‌خواهی برای فاوست جاه‌طلب پایانی ندارد. فاوست پس از مدّتی به این نتیجه می‌رسد که باید خود را وقف نجات بشریت کند و کمر به خدمت خلق بندد، ولی مدّت عمر او به‌سرآمده و زمان مرگ او رسیده است و روحش باید با مفیستوفلس به قعر جهنّم برود. با این حال، در داستان گوته، فاوست از سوی خداوند شایسته‌ی آمرزش قلمداد می‌شود، چرا که می‌باید وعده‌ی حق محقّق شود، پس فاوست را با فرستادن فرشتگانی می‌بخشد و . . (۴).

فاوست گوته، تصویر انسان متجدّد غربی است که اسطوره‌ای بسیار پیچیده است و به‌سختی می‌توان آن را شرح داد. تقریباً هر اندیشمندی از آن تعبیری خاص کرده‌است که لاجرم تعبیرهایی متضادّند، چون هر کدام وجهی را که به کارش می‌آمده برابر خویش قراردادده و لایه‌های دیگر داستان را از نظر انداخته است. با این حال باید گفت فاوست نماد روح و ذهن بشر است که هم خیر است و هم شرّ، «آدمیزاد طرفه معجونی است / از فرشته سرشته وز حیوان» و در ضمیرش دو روان هست، یک بسته به امور زمینی و دیگری طالب و مشتاقِ ملکات آسمانی.

۲۵۱- جای خالی شماره‌ی «۱» متن با واژه‌ای چهارحرفی کامل می‌شود. حروف این واژه کدام است؟

۲۵۲- جای خالی شماره‌ی «۲» متن با نام کشوری پُر می‌شود که با حروف «آ ل م ن» ساخته می‌شود. حرف سوم این واژه کدام است؟

(۱) ل (۲) م

(۳) ن (۴) ه

۲۵۳- جمله‌ی زیر که کلمات آن بدون ترتیب درست و با تعداد و جایگاه نادرست نقاط نوشته شده است، جای خالی شماره‌ی «۳» متن را کامل می‌کند:

«اشت گاه گاه ظلمائی ثوژائی و»

در شکل درست جمله، چند نقطه هست؟

(۱) چهار (۲) پنج

(۳) شش (۴) هفت

۲۵۴- جای خالی شماره‌ی «۴» متن با جمله‌ای پُر می‌شود که از واژه‌ها و ترکیب‌های زیر ساخته می‌شود:

«می‌ماند - فریفتن - خدا - شیطان - خلیفه (ی) - ناکام - در»

در شکل درست این جمله، کدام گزینه پس از واژه‌ی «در» قرار می‌گیرد؟

(۱) فریفتن (۲) شیطان

(۳) خلیفه (۴) ناکام

۲۵۵- با حروف به‌هم‌ریخته‌ی کدام گزینه، معنایی برای واژه‌ی «احاطه» که در متن مشخص شده است، ساخته می‌شود؟

(۱) ت س ط ل (۲) ب ت ح ق ی

(۳) ا ب ط ل (۴) ب ت ت ث ی

۲۵۶- دو بیت زیر با بند چهارم متن هم‌معناست. ولی دو مصراع بیت دوم، با کلماتی به‌هم‌ریخته نوشته شده است.

«در تو هم دیوی است، هم ملکی / هم زمینی به‌قدر و هم فلکی

«کنی باشی ملک ترک دیوی / باشی فلک شرف برتر ز از»

دو واژه‌ی نخست دو مصراع بیت دوم، به ترتیب کدام است؟

(۱) کنی - ملک (۲) دیوی - از

(۳) باشی - فلک (۴) ترک - ز

۲۵۷- در کدام بند (پاراگراف) از متن بالا، عبارتی نادرستی نگارشی دارد؟

(۱) بند نخست (۲) بند دوم

(۳) بند سوم (۴) بند چهارم

۲۵۸- می‌دانیم الفبای فارسی (بدون محاسبه تنوع الف، همزه، تشدید، ساکن، تنوین‌ها و سایر اصوات و الحانِ نانوشته) سی‌ودو حرف دارد. در نوشتار، چند

کلمه سه حرفی در زبان فارسی می‌توان ساخت، به شرطی که دو حرف نقطه‌دار در کنار هم قرار نگیرند؟ تأکید این‌که تفاوت ایجاد

نمی‌کنند، معنای کلمات و تکرار حروف نیز اهمیتی ندارد.

(۲) ۱۷۹۲۴

(۱) ۱۶۵۴۸

(۴) ۱۹۴۲۰

(۳) ۱۸۱۱۶

* در یک بازی سودوکو با مربع 5×5 به شکل زیر، عددهای طبیعی ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ باید به گونه‌ای قرار گیرند که در هر ردیف و هر ستون دقیقاً

یکی از این اعداد وجود داشته باشد. بر این اساس به سه پرسش بعدی پاسخ دهید.

۲۵۹- پس از حل جدول، حاصل جمع دو خانه‌ای که با علامت سؤال مشخص شده است، کدام خواهد بود؟

	۱		۳	?
	۵			
۲		۱		?
				۳
۱				۵

(۱) ۴

(۲) ۵

(۳) ۶

(۴) ۷

۲۶۰- عدد چند خانه جدول به‌طور قطعی معلوم نمی‌شود؟

(۲) ۸

(۱) ۷

(۴) ۱۰

(۳) ۹

۲۶۱- با دانستن عدد حداقل چند خانه دیگر، جدول به‌طور کامل حل می‌شود؟

(۲) ۲

(۱) ۱

(۴) ۴

(۳) ۳

۲۶۲- در الگوی عددی زیر، سومین عدد سمت راست عدد ۴۷، چندمین عدد سمت چپ عدد ۱۵۳۵ است؟

۲,۵,۱۱,۲۳,۴۷,...

(۲) دومین

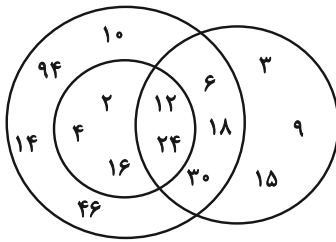
(۱) اولین

(۴) چهارمین

(۳) سومین

۲۶۳- تعدادی از اعداد طبیعی را طبق قاعده‌ای ریاضی به سه دسته تقسیم کرده و در شکل زیر نشان داده‌ایم، اما یکی از اعداد اشتباه نوشته شده است.

الگوی این قسمت بعدی را کشف و عدد نادرست را از گزینه‌ها انتخاب کنید.

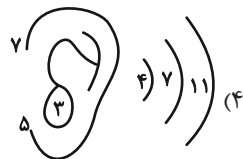
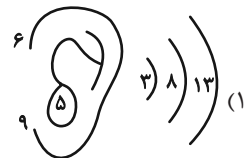
(۱) ۲

(۲) ۳

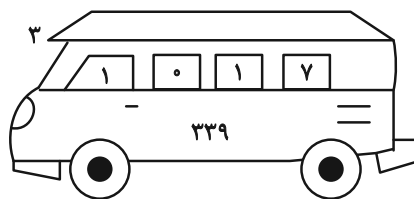
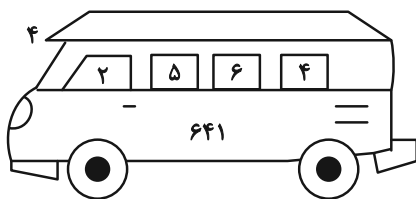
(۳) ۱۴

(۴) ۳۰

۲۶۴- الگوی ثابتی در گزینه‌های زیر هست، ولی در یک گزینه یکی از اعداد نادرست نوشته شده است. آن گزینه را بیابید.

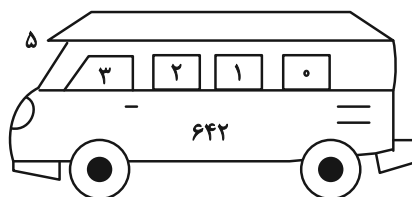
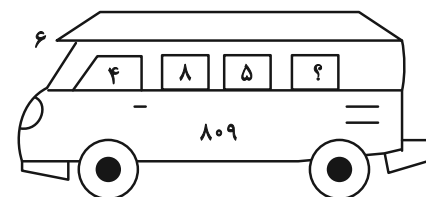

۲۶۵- در الگوی عددی زیر کدام گزینه به جای علامت سؤال قرار می‌گیرد؟

(۱) ۱

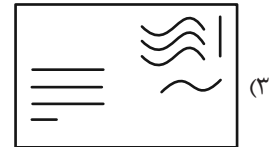
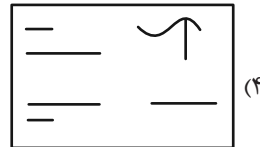
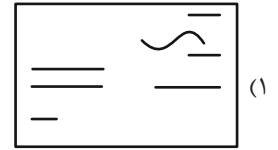
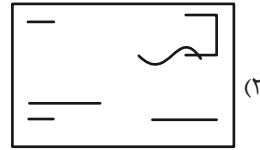
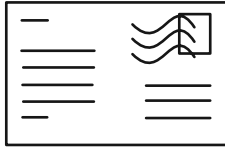
(۲) ۲

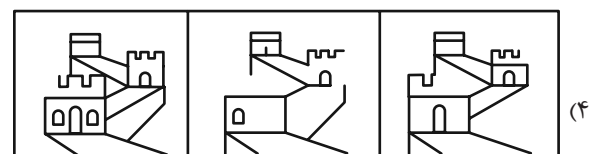
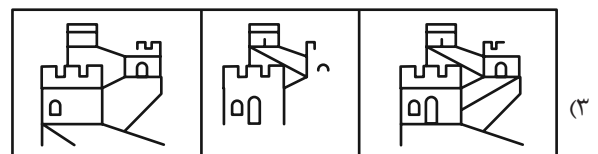
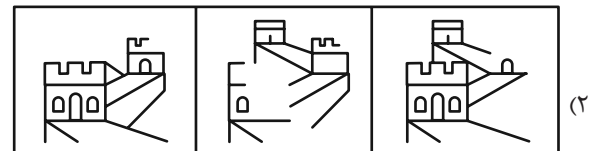
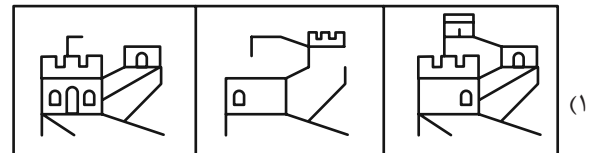
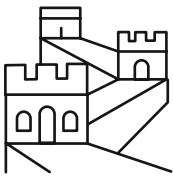
(۳) ۳

(۴) ۴

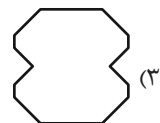
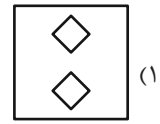
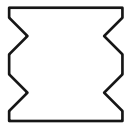
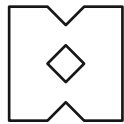
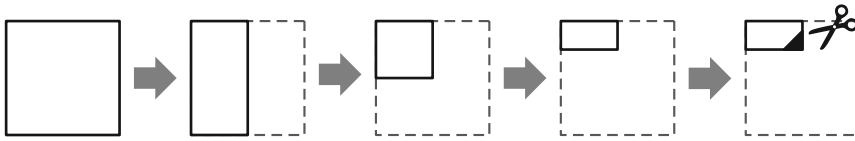
۲۶۶- شکل زیر از روی هم افتادن سه برگه شفاف ساخته شده است. کدام گزینه یکی از این سه برگه نیست؟

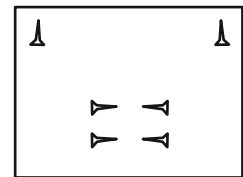
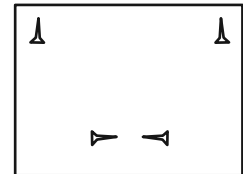
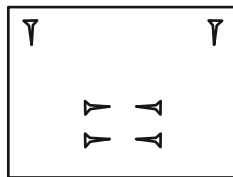
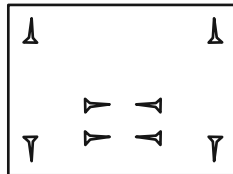
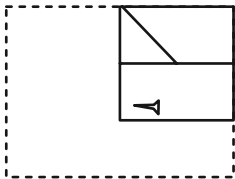
۲۶۷- از روی هم افتادن سه کاغذ شفاف کدام گزینه، شکل زیر کامل می‌شود؟

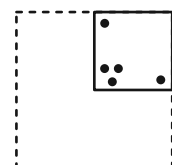
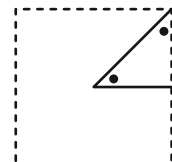
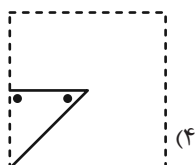
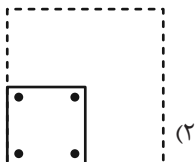
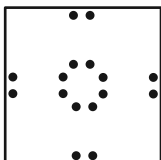
۲۶۸- برگه کاغذی را مطابق با مراحل زیر تا می‌کنیم و طرح مشخص شده را از آن می‌بریم. کاغذ باز شده به کدام گزینه شبیه‌تر خواهد بود؟

۲۶۹- برگه کاغذی را مثل سؤال قبل تا کرده و طرحی را از آن بریده و شکل زیر را ساخته‌ایم. طرح مشخص شده را از آن می‌بریم. کاغذ باز شده به کدام گزینه شبیه‌تر خواهد بود؟

۲۷۰- کاغذ تا و سوراخ شده کدام گزینه را اگر باز کنیم، شکل زیر ساخته می‌شود؟

خودارزیابی توجه و تمرکز

آزمون ۲ آذر ۱۴۰۳

دانش آموز عزیز!

توجه و تمرکز برای یادگیری، مطالعه و دستیابی به موفقیت تحصیلی بسیار مهم است. این مهارت‌های شناختی دانش‌آموزان را قادر می‌سازد تا اطلاعات را دریافت کنند، روی کارها و تکالیف متمرکز بمانند و به طور موثر زمان و منابع خود را مدیریت کنند. بهبود توجه و تمرکز می‌تواند منجر به درک بهتر مطالب، نمرات بالاتر و به طور کلی تجربه یادگیری موثرتر شود. برای کمک به ارزیابی ظرفیت‌های توجه خود، از شما دعوت می‌کنیم با سوالات زیر خود را ارزیابی کنید. مهم است که به هر سؤال صادقانه پاسخ دهید. با درک نقاط قوت و زمینه‌های پیشرفت، می‌توانید برای ارتقای عملکرد تحصیلی خود قدم بردارید.

سوالات را به دقت بخوانید و نزدیکترین پاسخ مرتبط با خود را انتخاب و در پاسخبرگ علامت بزنید. دقت داشته باشید که سوالات از شماره ۲۷۱ شروع شده است.

۲۷۱. حواس من در طول کلاس، به راحتی توسط دانش‌آموزان دیگر پرت نمی‌شود.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۲. من می‌توانم در طول بحث‌های گروهی توجه خود را به یک موضوع واحد حفظ کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۳. می‌توانم بدون حواس پرتی و به مدت طولانی، بر روی درس خواندن برای امتحانات تمرکز کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۴. من می‌توانم در طول پروژه‌ها یا بحث‌های گروهی طولانی، توجه خودم را حفظ کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۵. حتی اگر صداهایی در راهرو وجود داشته باشد، می‌توانم در حین آزمون متمرکز بمانم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۶. من می‌توانم اطلاعات نامربوط را در نظر نگیرم و روی آنچه مهم است تمرکز کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۷. من می‌توانم تمرکزم را از یک پروژه به پروژه دیگر بدون مشکل تغییر دهم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۸. وقتی از من خواسته می‌شود تکلیف جدید انجام دهم، می‌توانم به سرعت توجه خود را تطبیق دهم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۷۹. من می‌توانم تکالیفم را انجام دهم و در عین حال به زمان نیز توجه کنم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

۲۸۰. من می‌توانم بدون از دست دادن تمرکز، هم زمان درس بخوانم و به صحبت‌های کسی هم گوش دهم.

۱. هرگز ۲. به ندرت ۳. گاهی اوقات ۴. همیشه

پاسخنامه

دوازدهم انسانی

۲ آذرماه ۱۴۰۳

فیلم تحلیل آموزشی آزمون امروز

برای مشاهده فیلم‌ها در سایت کانون، کد روبه‌رو
را با دوربین تلفن همراه خود اسکن کنید.

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدیدآورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار	محمد بحیرایی، هادی پولادی، محمدابراهیم توزنده‌جانی، احمد حسن‌زاده فرد، محمد حمیدی، میثم خشنودی، سعید عزیزخانی، علی قهرمان‌زاده، عباس مالکی، امیر محمودیان، محمد نظامی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، امیرحسین اشتیری، محسن اصغری، عزیز الیاسی‌پور، محسن جمشیدی، رضا رنجبری، مجتبی فرهادی، الهام محمدی، مهرزاد مشایخی، هومن نمازی
جامعه‌شناسی	ریحانه امینی، آریتا بیدقی، مریم خسروی دهنوی، یاسین ساعدی، سید آرش مرتضائی‌فر، محمد مهدی یعقوبی
روان‌شناسی	فاطمه بیات، حمیدرضا توکلی، محمد حبیبی، عادل‌علیرضایی‌مقدم
عربی زبان قرآن	ولی برجی، مجید بیگلری، عمار تاجبخش، امیرحسین شکوری، حمیدرضا قائدامینی، مصطفی قدیمی‌فرد، مرتضی کاظم‌شیرودی، محمد کرمی‌نیا، روح‌الله گلشن، سید محمدعلی مرتضوی، فاطمه منصورخاکی
تاریخ و جغرافیا	علی آقاجانپور، محمد ابوالحسنی، علیرضا پدرام، مریم خسروی دهنوی، حبیبه محبی، محمد مهدی یعقوبی
فلسفه و منطق	حسین آخوندی راهنماچی، جواد پاکدل، سبا جعفرزاده صابری، نیما جواهری، محمد رضایی‌بقا، موسی سپاهی، حمید سودیان، مهرشاد عباسی، سید محمد مدنی دینانی، علی معزی، فیروز نژادنجف، علیرضا نصیری
اقتصاد	آفرین ساجدی، سارا شریفی، مهدی ضیائی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران	مستندسازی
ریاضی و آمار	محمدابراهیم توزنده‌جانی	محمد بحیرایی	آروین حسینی، احسان غنی‌زاده، سید سپهر متولیان، عباس مالکی	الهه شهبازی
علوم و فنون ادبی	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سید علیرضا احمدی، فرهاد علی‌نژاد	سپیده فتح‌اللهی	فریبا رئوفی
جامعه‌شناسی	سید آرش مرتضائی‌فر	سید آرش مرتضائی‌فر	ملیکا ذاکری، مریم خسروی دهنوی، تابان صیقلی	سجاد حقیقی‌پور
روان‌شناسی	محمد حبیبی	محمد حبیبی	ملیکا ذاکری، فاطمه رضائیان	محمدصدرا پنجه‌پور
عربی زبان قرآن	احسان کلاته‌عربی	سید محمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی	لیلا ایزدی
تاریخ و جغرافیا	محمد مهدی یعقوبی	محمد مهدی یعقوبی	تابان صیقلی	عطیه محلوچی
فلسفه و منطق	سیده سمیرا معروف	علیرضا نصیری	فرهاد علی‌نژاد، امیر محمد قلعه‌گاهی	سوگند بیگلری
اقتصاد	مهدی ضیائی	سارا شریفی	سپیده فتح‌اللهی، مریم خسروی دهنوی	سجاد حقیقی‌پور

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سید محمدعلی مرتضوی
مسئول دفترچه	فاطمه منصورخاکی
گروه مستندسازی	مدیر: محیا اصغری، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروف‌چین و صفحه‌آرا	مهشید ابوالحسنی
ناظر چاپ	حمید عباسی

سؤالاتی که با نشانگر **نهایی** مشخص شده‌اند، مشابه سؤالات امتحانات نهایی هستند. با تمرین این دسته از سؤالات می‌توانید در امتحانات نهایی عملکرد بهتری داشته باشید.

ریاضی و آمار (۳)

۱- گزینه «۳»

(مفهم بفرماری)

در نمودار ارائه شده زمان استفاده از تلفن هوشمند در هر فعالیت مشخص نشده است، تنها درصد افراد و تعداد آن‌ها را می‌توان مشخص کرد. بنابراین گزینه «۳» می‌تواند نادرست باشد.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۲- گزینه «۴»

(سعید عزیزقانی)

تعداد کل ماهی‌های موجود در استخر برابر اندازه جامعه آماری است که در اینجا ۱۰ می‌باشد. از هر قسمت ۲ ماهی و در کل ۴ ماهی به عنوان اعضای نمونه تصادفی انتخاب شده‌اند، پس اندازه نمونه نیز برابر ۴ است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۲)

۳- گزینه «۳»

(عباس مالکی)

الف) صحیح

ب) غلط - این نکته در مرحله بیان مسئله است و طرح یک پرسش دقیق و شفاف مهم‌ترین گام رسیدن به پاسخ است.

ج) غلط - نمونه‌گیری در مرحله سوم است و انتخاب روش نمونه‌گیری در مرحله دوم است.

د) صحیح.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۷)

۴- گزینه «۱»

(میثم فشنوری)

مرتب کردن داده‌ها، معیارها، نمودارها و جدول‌ها، جزء مراحل گام چهارم؛ یعنی تحلیل داده است.

پس از موارد داده شده ۲ مورد در گام تحلیل داده است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۰)

۵- گزینه «۲»

(مفهم صمیری)

میانۀ هر دو برابر است و بزرگترین داده مربوط به عملکرد محمد برابر با داده ۱۹ است.

A: محمد

B: نریمان

$$\begin{cases} \text{دامنه تغییرات A} = 19 - 8 = 11 \\ \text{دامنه تغییرات B} = 18 - 7 = 11 \end{cases}$$

دامنه میان چارکی‌ها برابر نیستند.

$$\begin{cases} (IQR)_A = 16 - 10 = 6 \\ (IQR)_B = 15 - 8 = 7 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۶- گزینه «۲»

(احمد حسن زاده فرد)

ترتیب گام‌های چرخه آمار در حل مسائل به صورت زیر است:

۱- بیان مسئله

۲- طرح و برنامه‌ریزی

۳- گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها

۴- تحلیل داده‌ها

۵- بحث و نتیجه‌گیری

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۰)

۷- گزینه «۲»

(مفهم صمیری)

با توجه به متن کتاب درسی در گام ۳ گردآوری و پاک‌سازی داده‌ها گزینه «۲» درست است.

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۳)

۸- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت دوم تیرماه)

$$\sigma^2 = 4 \Rightarrow \sigma = 2$$

$$\xrightarrow{\text{نمودار}} \sigma = b - a \Rightarrow b - a = 2 \Rightarrow -a + b = 2$$

$$\bar{x} = a, \bar{x} = \frac{a + b + 21 + 22 + 25 + 27 + 22}{7} = a$$

$$\Rightarrow 7a = a + b + 118 \Rightarrow 6a - b = 118$$

$$\begin{cases} 6a - b = 118 \\ -a + b = 2 \end{cases} \Rightarrow 5a = 120 \Rightarrow a = 24, b = 26$$

پدر بزرگ (P) مادر بزرگ (M) و فرزند مریم (F) داده پرت به حساب می‌آیند و میانه شاخص مرکزی مناسب است، پس در داده‌های مرتب شده، داریم:

$$F, 31, 32, 33, \underbrace{34, 35}, 36, 37, P, M$$

$$\text{میانه} = \frac{34 + 35}{2} = 34.5$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

۹- گزینه «۲»

(علی قورمان زاده)

طرح و برنامه‌ریزی (گام دوم)

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه ۳۲)

۱۰- گزینه «۱»

(امیر مضموریان)

$$\bar{x} = \frac{14 + 16 + 14 + 22 + 24}{5} = 18 \Rightarrow a = 18$$

$$\Rightarrow a - 1 = 17 \text{ میانگین جدید}$$

$$17 = \frac{14 + 16 + 14 + 22 + 24 + 12 + 13 + x}{8} = 17$$

$$\Rightarrow \frac{115 + x}{8} = 17$$

$$x + 115 = 136 \Rightarrow x = 21$$

$$\text{واریانس داده‌های جدید} = \frac{(14 - 17)^2 + (16 - 17)^2 + (14 - 17)^2 + (22 - 17)^2 + (24 - 17)^2 + (12 - 17)^2 + (13 - 17)^2 + (21 - 17)^2}{8}$$

$$= \frac{9 + 1 + 9 + 25 + 49 + 25 + 16 + 16}{8} = \frac{150}{8} = \frac{75}{4}$$

$$\Rightarrow \text{انحراف معیار} = \sqrt{\frac{75}{4}} = \frac{\sqrt{75}}{2}$$

$$= \frac{5\sqrt{3}}{2} \Rightarrow C = 17 + \frac{5\sqrt{3}}{2}$$

$$x - c = 21 - \left(17 + \frac{5\sqrt{3}}{2}\right) = 4 - \frac{5\sqrt{3}}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، آمار و احتمال، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۶)

ریاضی و آمار (۱)

۱۱- گزینه «۱»

(معمد بگیری)

$$\begin{cases} (1,6) \in f \\ (1,b^2+2) \in f \end{cases} \Rightarrow b^2+2=6 \Rightarrow b^2=4 \Rightarrow \begin{cases} b=2 \\ b=-2 \end{cases}$$

$$\xrightarrow{b=2} \begin{cases} (2,-1) \in f \\ (2,3) \in f \end{cases} \Rightarrow b=2 \text{ قابل قبول نیست}$$

$$\xrightarrow{b=-2} \{(2,-1), (2,3), (1,6), (4,2a-2), (4,7)\}$$

$$\xrightarrow{\text{تابع } f} 2a-2=7 \Rightarrow 2a=9 \Rightarrow a=\frac{9}{2}=4\frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow a+2b=4\frac{1}{2}-4=0\frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۹)

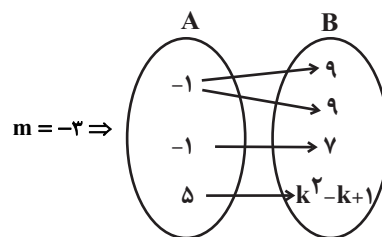
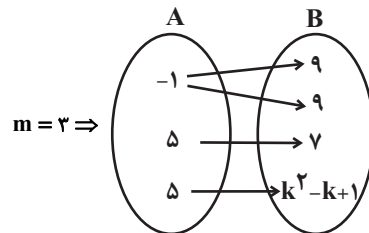
۱۲- گزینه «۳»

(سعی عزیزفانی)

از عضو ۱- در مجموعه A، دو پیکان خارج شده است که باید مؤلفه انتهایی دو پیکان یکسان باشد تا نمودار یک تابع باشد، پس داریم:

$$m^2=9 \Rightarrow m=\pm 3$$

با هر دو مقدار m نمودار را بازنویسی می‌کنیم:

در حالتی که $m=-3$ غیرقابل قبول است، چون از ۱- دو پیکان خارج شده که مؤلفه انتهایی آن‌ها متفاوت است، سپس $m=3$ قابل قبول است. از مؤلفه ۵ در مجموعه A دو پیکان خارج شده که مؤلفه انتهایی آن‌ها باید یکسان باشد، پس داریم:

$$k^2-k+1=7 \Rightarrow k^2-k-6=0 \Rightarrow (k-3)(k+2)=0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} k-3=0 \Rightarrow k=3 \\ k+2=0 \Rightarrow k=-2 \end{cases}$$

با توجه به اینکه $k \neq m$ است، بنابراین $k=3$ رد می‌شود و $k=-2$ قابل قبول است؛ در نهایت داریم:

$$k-m=-2-3=-5$$

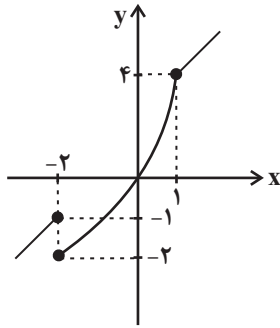
(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۳ و ۳۵)

۱۳- گزینه «۳»

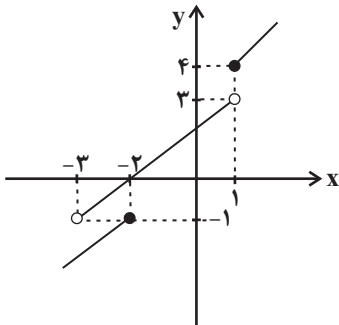
(معمد ابراهیم توزنده‌یانی)

می‌دانیم در نمایش نمودار یک رابطه زمانی تابع است که هر خط موازی محور y، نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع کند. با اضافه کردن نمودارهای گزینه‌ها به نمودار داده شده داریم.

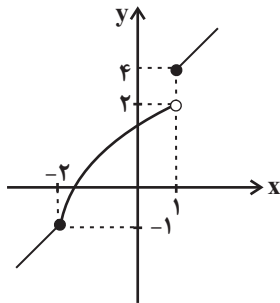
گزینه «۱»: تابع نیست.

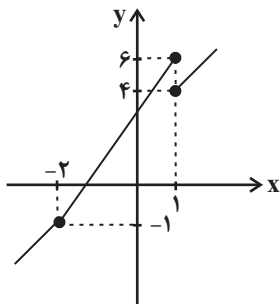
گزینه «۲»: تابع نیست.

گزینه «۳»: تابع است.

گزینه «۴»: تابع نیست.

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۹)

۱۴- گزینه «۳»

(کنکور سراسری ۹۹)

طول ضلع مربع را x فرض می‌کنیم، بنابراین:

$$\begin{aligned} \frac{1}{3}(\text{مساحت مربع}) - \frac{1}{3} &= \frac{2}{3} \\ \Rightarrow \frac{1}{3} \times 10 \times x &= \frac{2}{3}x^2 - \frac{1}{3} \\ \Rightarrow 5x &= \frac{2}{3}x^2 - \frac{1}{3} \times 3 \\ \Rightarrow 15x &= 2x^2 - 1 \\ \Rightarrow 2x^2 - 15x - 1 &= 0 \\ \Rightarrow \Delta &= 225 - 4 \times 2 \times (-1) = 225 + 8 = 233 \end{aligned}$$

$$\Rightarrow \frac{S}{P} = \frac{2}{5} \Rightarrow \frac{-b}{-2b-1} = \frac{2}{5}$$

$$\Rightarrow -5b = -4b - 2 \Rightarrow b = 2$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

(هاری پولادی)

۱۹- گزینه «۳»

$$\begin{cases} x+k=80 \Rightarrow k=80-x \end{cases}$$

$$y = (80-x)(x+2) = -x^2 + 78x + 160$$

می‌دانیم ماکزیمم تابع درجه دوم در $x = \frac{-b}{2a}$ رخ می‌دهد، بنابراین:

$$x_{\max} = -\frac{78}{-2} = 39 \Rightarrow k = 80 - 39 = 41$$

در نتیجه:

$$y_{\max} = k(x+2) = 41 \times 41 = 1681$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

(مهم نظامی)

۲۰- گزینه «۳»

x را تعداد کالا و p را قیمت کالا در نظر می‌گیریم، پس داریم:

$$x = 6000 - 20p$$

از تساوی بالا p را برحسب x بدست می‌آوریم:

$$20p = 6000 - x \xrightarrow{+20} p = 300 - \frac{x}{20}$$

از ضرب قیمت فروش در تعداد کالا، درآمد بدست می‌آید:

تعداد $\times$ قیمت = درآمد

$$R(x) = (300 - \frac{x}{20})x = -\frac{x^2}{20} + 300x$$

تابع هزینه، چون یک تابع خطی است و $(10, 850)$ و $(15, 1150)$ دو

نقطه از این تابع است، می‌توانیم ضابطه این تابع را با استفاده از همان دو

نقطه، بدست آوریم:

$$C(x) = mx + h \Rightarrow m = \frac{1150 - 850}{15 - 10} = \frac{300}{5} = 60$$

$$C(x) = 60x + h \xrightarrow{(10, 850)} 850 = 60(10) + h \Rightarrow h = 250$$

$$C(x) = 60x + 250$$

تابع سود را می‌نویسیم:

هزینه - درآمد = سود

$$\Rightarrow P(x) = \left(-\frac{x^2}{20} + 300x\right) - (60x + 250) = -\frac{x^2}{20} + 240x - 250$$

بازای طول رأس در تابع سود، به بیشترین سود دست می‌یابیم:

$$x_s = \frac{-b}{2a} = \frac{-240}{2(-\frac{1}{20})} = 2400$$

x به‌دست آمده را در تابع $R(x)$ قرار می‌دهیم تا درآمد بدست آید:

$$R(2400) = -\frac{(2400)^2}{20} + 300(2400)$$

$$= -288000 + 720000 = 432000 = 432 \text{ هزار تومان}$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، تابع، صفحه‌های ۲۹ تا ۳۱ و ۶۳ تا ۷۰)

$$\Rightarrow x = \frac{15 \pm \sqrt{289}}{2 \times 2} \Rightarrow \begin{cases} x = \frac{15+17}{4} = 8 \text{ قق} \\ x = \frac{15-17}{4} = -\frac{1}{2} \text{ قق غ} \end{cases}$$

$$\Rightarrow S = \frac{1}{2} \times 8 \times 10 = 40$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۲)

(کنکور سراسری ۹۹)

۱۵- گزینه «۴»

$$\frac{2x-1}{x+2} - \frac{x-3}{x-2} = \frac{2}{3} \Rightarrow \frac{2x^2 - 4x - x^2 + 2 - x^2 + 3x + 6}{x^2 - 4} = \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow \frac{x^2 - 4x + 8}{x^2 - 4} = \frac{2}{3} \Rightarrow 3x^2 - 12x + 24 = 2x^2 - 8$$

$$\Rightarrow x^2 - 12x + 32 = 0$$

$$\Rightarrow (x-4)(x-8) = 0 \Rightarrow x = 4, 8 \Rightarrow \text{مجموع ریشه‌ها} = 4 + 8 = 12$$

توجه کنید که ریشه‌های به دست آمده، مخرج کسرها را صفر نمی‌کنند، پس هر دو قابل قبول‌اند.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه ۳۷)

(میثم فشنوری)

۱۶- گزینه «۳»

چون y ، تابع خطی است، پس ضریب x^2 ، باید صفر باشد:

$$\frac{a}{2} - 1 = 0 \Rightarrow a = 2$$

$$(0, 3) \Rightarrow 3 = c$$

$$(2, 0) \Rightarrow 0 = 3b(2) + 3 \Rightarrow b = -\frac{1}{2}$$

$$\Rightarrow a + \frac{b^2}{2} + \frac{c^3}{3} = 2 + \frac{(-\frac{1}{2})^2}{2} + \frac{27}{3} = 2 + \frac{1}{8} + 9 = \frac{89}{8}$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۵۸ تا ۶۲)

(علی قهرمان‌زاده)

۱۷- گزینه «۱»

می‌دانیم $\Delta = b^2 - 4ac$ است و $a = 1$ پس مسئله از ما

$-\Delta = 4c - b^2$ را خواسته است.

مساحت مثلث ABC به صورت زیر خواهد بود:

$$S_{ABC} = 1 \Rightarrow \frac{AC \times y_s}{2} = 1$$

AC همان اختلاف ریشه‌ها یعنی $\frac{\sqrt{\Delta}}{|a|}$ و y_s همان $\frac{-\Delta}{4a}$ است، چون

$a = 1$ و $\Delta > 0$ است، داریم:

$$\frac{\sqrt{\Delta} \times \left| \frac{-\Delta}{4} \right|}{2} = 1 \xrightarrow{\Delta > 0} \Delta \sqrt{\Delta} = 8 \Rightarrow \Delta = 4 \Rightarrow -\Delta = -4$$

(ریاضی و آمار (۱)، تابع، صفحه‌های ۶۳ تا ۷۰)

(مهم بعبیری)

۱۸- گزینه «۲»

S : حاصل جمع ریشه‌ها

P : حاصل ضرب ریشه‌ها

$$S = -\frac{b}{a}, P = \frac{-2b-1}{3}$$

علوم و فنون ادبی (۳) و (۱)

۲۱- گزینه ۱

(مفسر اصغری)

دلایل نادرستی سایر موارد:

ب) زبان پارتی، در دوره اشکانیان و در شمال و شمال شرقی ایران رایج بود.
ج) ادبیات فارسی دری به مفهوم واقعی خود تقریباً همزمان با طاهریان، نخستین دولت اسلامی ایران، پدید آمد.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۲۲- گزینه ۲

(مجتبی فرهادی)

دو مورد نادرست است:

د) با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاه‌ها دامنه موضوعات آن گسترش یافت و بر سادگی بیان، قدرت عواطف، عمق افکار و اندیشه‌هایی که موضوع شعر پارسی بود افزوده شد.

ه) مکتب‌ها و سبک‌های ادبی معمولاً محصول اوضاع سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و... زمانه‌ای است که صاحبان آن مکتب‌ها در آن می‌زیسته‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳، ۸۱ و ۸۲)

۲۳- گزینه ۱

(هومن نمازی)

مورد «الف» راجع به ویژگی‌های داستان‌نویسی عصر بیداری است که در قلمرو ادبی بررسی می‌شود.

مورد «د» از ویژگی‌های زبانی شعر عصر بیداری است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۶)

۲۴- گزینه ۲

(مجتبی فرهادی)

تشریح موارد نادرست:

«الف»: نثر در دوران مشروطه با هدف تأثیر بر عامه مردم گسترش یافت.
«ج»: در این دوره مضامین کلی و ذهنی، مسائل اخلاقی، عارفانه‌سرایي و غزل‌گویی که با ساخت فرهنگ و جامعه گذشته ما هماهنگ بود تا حد زیادی کارایی خود را از دست داد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی، صفحه‌های ۴۲ تا ۴۶)

۲۵- گزینه ۳

(مفسر اصغری)

ابیات گزینه‌های ۱، ۲ و ۴ متعلق به سبک خراسانی و بیت گزینه ۳ مربوط به سبک عراقی است.

به‌کارگیری ردیف فعلی و اسمی دشوارتر در این بیت نسبت به سبک خراسانی، فاصله‌داشتن با عشق زمینی و بیان مضامین عرفانی از ویژگی‌های سبک عراقی در این بیت است.

ویژگی‌های سبک خراسانی سایر ابیات:

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «زمینی‌بودن معشوق، سادگی شعر، استفاده از دو حرف اضافه برای یک متمم و ...»

گزینه ۲: «بیان شعر پندآموز و اندرزی با زبان ساده، کم‌بودن لغات عربی و ...»
گزینه ۴: «استفاده از آرایه در حد طبیعی و کاربرد تشبیهات حسی و ساده، زمینی‌بودن معشوق، سادگی شعر و ...»

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۲، ۶۳، ۸۴ و ۸۵)

۲۶- گزینه ۴

(مجتبی فرهادی)

بیت گزینه ۴ در مدح و ستایش ممدوح است که به ویژگی فکری سبک خراسانی مربوط می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: بیان مفاهیم عرفانی

گزینه ۲: وجود لغات عربی و مفاهیم عاشقانه

گزینه ۳: وجود حس دینی

(علوم و فنون ادبی (۱)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۶۳، ۸۴ و ۸۵)

۲۷- گزینه ۱

(سیرعلیرضا احمدی)

همه ابیات دارای جناس تام و جناس ناقص هستند.

بیت اول: سرو - سر: جناس ناقص / بالا (قد) - بالا (سمت بالا): جناس تام
بیت دوم: سر - در: جناس ناقص / تار (مو) - تار (ساز) و چنگ (دست) - چنگ (ساز): جناس تام

بیت سوم: عاشق - عشق: جناس ناقص / است (وجود دارد) - است (می‌باشد): جناس تام

بیت چهارم: طلب - طالب: جناس ناقص / قرار (ملاقات) - قرار (آرامش): جناس تام

(علوم و فنون ادبی، بریع لفظی)

۲۸- گزینه ۳

(رضا رنبری)

جناس همسان: که (چه کسی؟) - که (حرف ربط) / جناس اختلافی: باد - داد / واژه‌آرایی: باد

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «واژه «نشان» تکرار شده است (در معنای «نشانی و علامت») / واج‌آرایی در حرف «ش» / فاقد آرایه جناس / رد گزینه ۱»

گزینه ۲: «تعمت و نَعیم» اشتقاق دارند / فاقد آرایه جناس (نَ / ع / مَ / ت - نَ / عَ / یَ / ام) / رد گزینه ۲»

گزینه ۴: «واج‌آرایی در حرف «ش» / فاقد آرایه موازنه (تفاوت) «هست و شد» / رد گزینه ۴»

(علوم و فنون ادبی (۱)، بریع لفظی)

۲۹- گزینه «۲»

(الهام ممدری)

ج) جناس همسان (تام): «ماه» در مصراع اول: بُرج / «ماه» در مصراع دوم: استعاره از «معشوق»

الف) جناس ناقص حرکتی: «تُرک: زیبارو، معشوق» و «تُرک: رها کردن»

هـ) جناس ناقص افزایشی: «من و چمن»

ب) جناس ناقص اختلافی: «سینه و سینا»

توجه: در بیت «د»، «قَمَری» در هر دو مصراع به همین شکل خوانده می‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۳۰- گزینه «۲»

(مفسر اصغری)

جناس تام: مهر (محبت) و مهر (خورشید)

جناس ناقص: ماه و کاه

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: جناس تام: -

جناس ناقص: شاه و شام

گزینه «۳»: جناس تام: -

جناس ناقص: دم و یم

گزینه «۴»: جناس تام: -

جناس ناقص: بر و سر

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۳۱- گزینه «۳»

(مفسر همشیری)

«کمر کوه» و «کمر مور» استعارهٔ مکنیه و تشخیص دارند.

«در رحمت» اضافهٔ استعاری و استعارهٔ مکنیه است.

«باده پرست» و «کم بودن کمر کوه از کمر مور» کنایه هستند.

«باده پرست»، «نا امید» و «رحمت» مراعات نظیر و تناسب دارند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۳۲- گزینه «۲»

(مورزاد مشایقی)

تکرار واژهٔ «نظر» و واج‌آرایی صامت «ن» در بیت مشهود است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: واژهٔ «توان» ۳ بار تکرار شده است، اما بیت فاقد جناس همسان (تام) است.

گزینه «۳»: بیت فاقد اشتقاق است. / جناس: «بشارت» و «اشارت»

گزینه «۴»: بیت فاقد سجع و دارای موازنه است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، بدیع لفظی)

۳۳- گزینه «۴»

(امیرحسین اشتری)

بررسی حروف الحاقی و حروف روی در ابیات:

الف: «ان» در هر دو واژه، کاربرد جمع دارد، پس الحاقی است. بنابراین حرف روی نیز «ب» است.

ب: مصوت بلند «ی» همیشه الحاقی است. «ن» مصدری نیز الحاقی است. بنابراین حرف روی، «ت» است.

ج: حروف الحاقی ندارد. «ان» در «شتابان» سازندهٔ صفت فاعلی است. اما در بیابان این‌گونه نیست. حرف روی «ن» است.

د: حروف الحاقی ندارد. «ان» در «سگان» کاربرد جمع دارد. اما در «لامکان» این‌گونه نیست. در این صورت، «ن» حرف روی است.

هـ: «-ش» در هر دو واژهٔ قافیه تکرار شده است و الحاقی است، پس «ن» حرف روی است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۳۴- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا امیری)

بررسی ابیات:

الف: این بیت ذوقافیتین نیست. قافیهٔ اصلی «مو» و «سو» است. اما در قافیهٔ دوم، حرف روی در «تار» حرکت کسره دارد. اما حرف روی در «چار»، ساکن است و حرکت ندارد.

ب: ذوقافیتین است: مست و دست - تیر و گیر.

ج: ذوقافیتین است: شکر و عیبر - گویا و شهلا.

د: ذوقافیتین است: کمان و امتحان - جست و خست.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۳۵- گزینه «۱»

(الهام ممدری)

ابیات ذوقافیتین: الف) کلمات قافیه: «دل گشایش و جان فزایش» و «جمع و شمع» / ج) کلمات قافیه: «یوان و دیوان» و «کرم و نعم» / د) «آن و جان» و «بهشت و بهشت»

ابیات دارای ردیف: الف) «جمع است و جمع است» / ب) «را و را»

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

۳۶- گزینه «۴»

(سیدعلیرضا امیری)

الف) «ان» پسوند جمع در «روحانیان» و «تورانان» الحاقی است. همچنین «انی» در «روحانی» و «تورانی» نیز الحاقی محسوب می‌شود (پسوند نسبت است)، نتیجتاً هم‌قافیه شدن «روح» و «نور» وجهی ندارد و معیوب است.

د) «گره»: ردیف / «غنچه» و «سبزه» هم‌قافیه نمی‌شوند.

(علوم و فنون ادبی (۱)، قافیه)

جامعه‌شناسی (۳)

۴۱- گزینه ۲

(آریتا پیرقی)

نظم اجتماعی پیش‌بینی رفتار دیگران و همکاری با آن‌ها را امکان‌پذیر می‌نماید؛ باعث می‌شود شما بدانید که چه توقعات و انتظاراتی می‌توانید از دیگران داشته باشید و اتفاقات غیرمنتظره شما را از همکاری با دیگران باز ندارند.

در زندگی روزمره بی‌نظمی بیشتر از نظم به چشم می‌آید؛ مثل کارمند بانکی که در پرداخت وام، آشنایان و بستگان خود را در اولویت قرار می‌دهد. مفهوم آشنایی‌زدایی آن است که جامعه‌شناس باید تلاش کند تا به خود موقعیت اجتماعی و ابعاد و اعماق آن نزدیک شود.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۰ و ۲۱)

۴۲- گزینه ۳

(یاسین ساعری)

قواعد اجتماعی، ارتباط ما با یکدیگر را امکان‌پذیر می‌سازند و سامان می‌دهند، کنش‌های ما را برای یکدیگر قابل پیش‌بینی می‌کنند و امکان مشارکت ما در زندگی اجتماعی را فراهم می‌آورند. منظور از پویا بودن نظام اجتماعی این است که بخش‌های مختلف آن بر یکدیگر اثر می‌گذارند و از یکدیگر اثر می‌پذیرند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۴۳- گزینه ۲

(ریحانه امینی)

تشریح موارد نادرست:

- روش جامعه‌شناسی تبیینی، حس و تجربه (نگاه از بیرون) است.
- جامعه‌شناسی تبیینی همان جامعه‌شناسی پوزیتیویستی است و پوزیتیویسم به معنی وحدت روش علوم است.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۵ تا ۲۷)

۴۴- گزینه ۳

(کتاب آبی پیمان‌های)

ساختار اجتماعی را در گروه‌های رسمی مانند سازمان‌ها بهتر می‌توان دید.
(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

۴۵- گزینه ۴

(مهم‌موری یعقوبی)

موفقیت‌های دانشمندان علوم طبیعی مثل دانشمندان زیست‌شناسی و پزشکی باعث شد جامعه‌شناسان علاقه‌مند شوند تا شباهت‌های (نه تفاوت‌ها) جامعه و پدیده‌هایی همچون ماشین و بدن انسان را برجسته کنند و نظم جامعه را همانند نظم میان اعضای بدن یا اجزای ماشین بدانند.

(جامعه‌شناسی (۳)، نظم اجتماعی، صفحه‌های ۲۷، ۲۹ و ۳۰)

۴۶- گزینه ۴

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

لمبروزو با روش تبیینی می‌خواست مجرم بودن یا نبودن را با مشاهده ویژگی‌های جسمانی تشخیص دهد.
به گفته‌ی گیدنز گردشگران غربی وقتی برای نخستین بار از یک کشور مسلمان دیدن می‌کنند از صدای اذان شگفت‌زده می‌شوند.
اصطلاح جنگ‌های نامنظم را اولین بار شهید مصطفی چمران به کار برد و روش‌های ویژه‌ای برای آن ابداع کرد.

(جامعه‌شناسی (۳)، ترکیبی، صفحه‌های ۲۱، ۲۸ و ۳۳)

۳۷- گزینه ۴

(سیدعلیرضا احمدی)

بیت نخست به شباهت ظاهری چشم یار و گل نرگس اشاره دارد و در مصراع دوم از مروج بودن لب او سخن می‌کند. لبی که در جان‌بخشی و روح‌نوازی هم‌چون کوثر است. (کوثر، نام چشمه‌ای است در بهشت)، ولی بیت مذکور در گزینه ۴، حالت مستی چشم و قرمزی شراب را توصیف می‌کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تلمیح: اشاره غیرمستقیم به ماجرای خضر نبی و آب حیوان / جناس: «گر» و «تر» / تکرار: «بی‌تو»

گزینه ۲: وزن مصراع سوم: مفعول مفاعیل مفاعیل فعل یا همان مستفعل مستفعل مستفعل فع است.

گزینه ۳: واژگان قافیه: «تر، کوثر و تر» هستند و حروف اصلی این‌ها «ر» است.

(علوم و فنون ادبی، ترکیبی)

۳۸- گزینه ۳

(سیدعلیرضا احمدی)

تقابل معنایی، همان معنای متضاد است. در گزینه ۳ «شاعر عیناً از زندگی با خاکساری گله دارد و می‌گوید اگر زندگی با تواضع این است پس باز جای پسرفت در آن هست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: نامرادی و بداقبالی

گزینه ۲: توصیه به فروتنی

گزینه ۴: ضرورت مدارا و فروتنی

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۱۹)

۳۹- گزینه ۱

(عزیز الیاسی‌پور)

بیت «ب»: درباره تسلیم شدن در مقابل معشوق است. شاعر در مقام عاشق از خود اختیاری ندارد و می‌گوید هرچه بر ما می‌گذرد ارادت معشوق است. بیت «ج»: درباره اعتقاد به قضا و قدر است. شاعر غمناک‌بودن به‌خاطر اتفاقات روزگار را جایز نمی‌داند، چراکه سرنوشت را تعیین شده می‌داند.

بیت «الف»: درباره اهمیت مبارزه با نفس است. شاعر هوای نفس را چون دیوی می‌داند که پیش انسان حاضر است.

بیت «د»: درمورد پایداری در عشق سخن می‌گوید.

دقت کنید که از بیت «ب» نیز می‌توان به نحوی سلب اختیار از خود و معنای ملازم آن (اعتقاد به قضا و قدر) را دریافت کرد، اما این معنا در بیت «ج» بارزتر است و با توجه به گزینه‌ها هم جواب سؤال همان گزینه ۱ است.

(علوم و فنون ادبی (۱)، مفهوم، صفحه ۲۵، ۲۸، ۳۳ و ۵۱)

۴۰- گزینه ۲

(کنکور قاجار از کشور ۹۸)

در بیت صورت سؤال و بیت گزینه ۲، شاعر به کسی که از کاروان همراهان بازمانده است، هشدار می‌دهد که در غفلت نماند و خود را به آن‌ها برساند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۶)

۴۷- گزینه «۴»

(یاسین ساعدی)

تشریح موارد نادرست:

کنش اجتماعی خشت بنای جامعه است و تمامی پدیده‌های اجتماعی خرد و کلان با کنش‌های اجتماعی پدید می‌آیند.
 - سربازان جنگ‌های نامنظم معمولاً نقشه‌های از پیش برنامه‌ریزی شده را اجرا نمی‌کنند بلکه متناسب با موقعیت خاص جغرافیایی و فرهنگی خود عمل می‌کنند.
 - همه ما از آنجا که عضوی از جامعه هستیم با کنش‌های اجتماعی خود در حفظ وضع موجود یا تغییر آن اثر می‌گذاریم اگر چه میزان تأثیرگذاری همه اعضای جامعه یکسان نیست و صاحبان برخی مشاغل و مسئولیت‌ها نسبت به سایرین اثرگذاری بیشتری دارند.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۲، ۳۳ و ۳۵)

۴۸- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

تمامی پدیده‌های خرد و کلان پیامد کنش اجتماعی (خشت بنای جامعه) هستند.
 - تبدیل مدارس امام خطیب به مرکز اسلام‌گراها، نشان‌دهنده حرکت‌هایی خارج از چارچوب نظم جامعه است.
 - نارسایی‌های نظام اداری، فرصت‌ها و محدودیت‌هایی برای کنشگران به همراه دارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۵)

۴۹- گزینه «۴»

(آزیتا بیرق‌چی)

سراغاز فروپاشی داعش ← مقاومت مردم آمرلی
 با کنش‌های افراد به وجود می‌آیند و برقرار می‌مانند ← ساختارهای اجتماعی
 همزاد یکدیگرند ← زندگی اجتماعی انسان و نظم
 بیرون از دایره نفوذ و تأثیر انسان‌ها نیستند ← مشکلات و مسائل اجتماعی
 (جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه‌های ۳۳، ۳۵ و ۳۶)

۵۰- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

متن صورت سوال با بیت گزینه «۳» ارتباطی ندارد چون بیت مذکور درباره تأثیر بیشتر بعضی افراد در جامعه به سبب مسئولیت آن‌هاست، در حالی که متن درباره حرکت‌های فزاینده از نظم جامعه است.
 (جامعه‌شناسی (۳)، کنش اجتماعی، صفحه ۳۵)

جامعه‌شناسی (۱)

۵۱- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

وقتی اجزا و لایه‌های جهان اجتماعی را در ارتباط با هم در نظر بگیریم نهاد‌های اجتماعی آشکار می‌شوند.
 در جوامع مکانیکی تقسیم کار اجتماعی شکل نگرفته است یا در حد ساده و ابتدایی است.
 از دست رفتن امکان ارزیابی آرمان‌ها و ارزش‌های بشری پیامد روندی است که از آن به زوال معنا و عقلانیت ذاتی یاد می‌شود.
 (جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۳۰، ۳۸ و ۳۹)

۵۲- گزینه «۱»

(آزیتا بیرق‌چی)

۲- فرزند یک کارگر ساختمان به وکالت سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی منصوب شدند ← تحرک اجتماعی صعودی میان نسلی
 - معاونت شهرداری یک منطقه به صورت کارمند عادی به کار خود ادامه می‌دهد ← نزولی درون نسلی
 دبیر جامعه‌شناسی دبیرستان آزادی به دبیری جامعه‌شناسی دبیرستان قدس انتقال یافت. ← افقی درون نسلی
 - فرزندان یک نانوا به کار پختن نان و اداره نانوائی مشغولند ← افقی میان نسلی

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۸۲ تا ۸۴)

۵۳- گزینه «۴»

(کتاب آبی پیمان‌های)

مجموعه پدیده‌های اجتماعی «جهان اجتماعی» را شکل می‌دهند. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)
 کارهای شتابزده و نابخردانه انسان‌ها منجر به آلودگی طبیعت و محیط زیست می‌شود. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)
 تغییر یافتن آرمان‌ها و ارزش‌های زندگی آدمیان، معلول شناخت خداوند و فرشتگان است. (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۱۷، ۲۲ و ۲۳)

۵۴- گزینه «۲»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

تأخیر در ازدواج و افزایش طلاق نوعی تعارض فرهنگی است. اگر این روند تا جایی پیش برود که اعضای جامعه برای تشکیل خانواده یا حفظ آن انگیزه لازم و کافی نداشته باشند و در عمل بسیاری زندگی مجردی را بر زندگی خانوادگی ترجیح دهند نوعی تزلزل فرهنگی بروز می‌کند. اگر در ادامه، نهاد خانواده و عقاید و ارزش‌های آن به گونه‌ای سست شوند که رقیب‌ها و بدیل‌های زندگی خانوادگی همانند زندگی با حیوانات، ازدواج با هم‌جنس، زندگی مشترک بدون ازدواج و ... هم‌عرض خانواده شیوع پیدا کنند؛ به گونه‌ای که جهان اجتماعی نتواند در برابر این اشکال از کبان خانواده و ارزش‌ها و هنجارهای آن دفاع کند نهاد خانواده دچار بحران هویت می‌شود.
 در ایران امروز نهاد خانواده با تعارض‌های فرهنگی مواجه است..

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۵۵- گزینه «۱»

(کنکور تیرماه ۱۴۰۳- نوبت دوم)

جوامع مختلف با ایمان به عقاید و ارزش‌های حقیقی، آن‌ها را به قلمرو آرمانی خود وارد می‌کنند (رد گزینه‌های «۲» و «۴») و اگر هنجارها و اعمال خود را نیز براساس این عقاید و ارزش‌ها سامان دهند، آن‌ها را به قلمرو واقعی وارد نموده‌اند. حقایق هر چند خود ثابت‌اند ولی از جهت قرار گرفتن در قلمرو آرمانی و واقعی تغییرپذیرند (رد گزینه «۳»). جهان‌های اجتماعی می‌توانند بر مدار حق یا باطل بچرخند، اما حق و باطل بر مدار بینش و گرایش آن‌ها دچار تغییر نمی‌شود.

(جامعه‌شناسی (۱)، زندگی اجتماعی، صفحه‌های ۵۲ تا ۵۷)

جامعه‌شناسی (۲)

۵۶- گزینه «۳»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند نمی‌توانند برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف معیاری داشته باشند. «الف»

«ب»: آزادی

«ج»: تعهد و مسئولیت

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

۵۷- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۳ - نوبت اول اردیبهشت‌ماه)

از پایان قرن بیستم با افول حس‌گرایی، فرهنگ غرب گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است. در بحران معرفت‌شناختی امکان تشخیص درست یا غلط بودن باورها و اندیشه‌ها و خوب یا بد بودن هنجارها و رفتارها از بشر سلب می‌شود.

روشنگری		
دوره زمانی	ویژگی	پیامد
قرون هفدهم و هجدهم	عقل‌گرایی، نفی وحی	دئیسم
قرون نوزدهم و بیستم	حس‌گرایی، نفی عقل و وحی	دانش‌ابزاری
پایان قرن بیستم	افول تجربه‌گرایی، نفی تجربه، نفی عقل و وحی	بحران معرفتی

(جامعه‌شناسی (۲)، فرهنگ معاصر غرب و نظام نوین جهانی، صفحه‌های ۴۲ و ۴۳)

۵۸- گزینه «۳»

(مریم فسروی دهنوی)

دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین کشورهای غنی و فقیر را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز توجه دارند. از نظر این گروه، مشکل کشورهای فقیر نه فقط ضعف اقتصادی و صنعتی بلکه خودباختگی فرهنگی آن‌هاست.

اصطلاح مرکز و پیرامون به نقش مرکزی کشورهای ثروتمند اشاره دارد. این اصطلاح را کسانی به کار می‌برند که معتقدند، کشورهای پیرامونی به سبب عملکرد کشورهای مرکزی، ضعیف و فقیر شده‌اند.

براساس این نظریه، جوامع غربی، چالش‌های درونی خود را از طریق بهره‌کشی از کشورهای غیرغربی حل می‌کنند؛ به این ترتیب که با ثروت به دست آمده از کشورهای پیرامونی، رفاه کارگران و اقشار ضعیف خود را تأمین می‌کنند و مشکلات حاد درونی‌شان را به بیرون از مرزهای خود انتقال می‌دهند. آن‌ها با سرمایه‌گذاری‌های مشترک و معاهدات بین‌المللی، انتقال ثروت از کشورهای پیرامون به کشورهای مرکز را آسان می‌کنند.

۵۹- گزینه «۴»

(سیدآرش مرتضائی‌فر)

- اگر فرهنگ یا فرهنگ‌های غالب و اثرگذار ویژگی‌های مطلوب را نداشته باشند، جامعه جهانی با چالش‌های درون فرهنگی مواجه خواهد شد.

- دولت‌های سکولار غربی در حمایت از مبلغان مسیحی انگیزه دینی نداشتند. آن‌ها همان‌گونه که در ابتدا برای حذف قدرت کلیسا و ایجاد سیاست سکولار، حرکت‌های پروتستانی را به خدمت گرفتند، در این مرحله از تبلیغ مسیحیت برای گسترش قدرت خود استفاده کردند.

- تک محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد و این پدیده موجب وابستگی اقتصادی آن‌ها به کشورهای استعمارگر می‌شود.

- لیبرالیسم اولیه با تکیه بر شعار آزادی و به‌ویژه آزادی اقتصادی راه استثمار را برای صاحبان ثروت باز کرد.

(جامعه‌شناسی (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۵۵، ۵۹، ۶۵ و ۷۸)

۶۰- گزینه «۱»

(مریم فسروی دهنوی)

- در قرن بیستم، کشورهای غربی زباله‌های سمی خود را به کشورهای جهان سوم ارسال می‌کردند تا در آنجا دفن یا انبار شود. برخی جنبش‌های حامی محیط زیست این اقدام را استعمار سمی و نژادپرستی زیست محیطی نامیده‌اند. در این استعمار جوامع سلطه‌گر که حتی سوزاندن زباله و دفن پلاستیک را در خاک خود ممنوع اعلام کرده‌اند، مردم و سرزمینی دیگر را «زباله‌بان و زباله‌دان» خود می‌دانند و زباله‌های اتمی و سمی خود را در خاک آن‌ها دفن می‌کنند.

- وجه اشتراک دیدگاه توحیدی و اساطیری در مورد طبیعت این است که برخلاف فرهنگ مدرن طبیعت را ماده خام نمی‌دانند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

روان‌شناسی

۶۱- گزینه «۴»

(عادرله علیرضایی مقدم)

تشریح عوامل نادرست:

عبارت دوم: تفکر فرضی محدود به زمان حال نیست و می‌تواند درباره آینده باشد.

عبارت سوم: یکی از تفاوت‌های مهم دوره نوجوانی با دوره کودکی این است که نوجوانان به دنبال چگونگی تقویت حافظه خود هستند؛ به عبارت دیگر می‌خواهند چگونگی به حافظه سپردن اطلاعات را فرا بگیرند، به این نوع مهارت‌آموزی «فراحافظه» می‌گویند.

عبارت چهارم: توصیه مناسب برای احساس منحصر به فرد بودن اغراق‌آمیز در دوره نوجوانی این است که، باید ویژگی‌های منحصر به فرد نوجوان را پذیرفت تا در زمان مناسب دیدگاه متعادل‌تری ایجاد شود.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

۶۲- گزینه «۴»

(مهمرب فیبی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: درست است؛ پژوهش‌های دانشمندان با طرح مسئله شروع می‌شود.

عبارت دوم: نادرست است؛ پیش‌بینی و کنترل در علم روان‌شناسی نسبت به بسیاری از علوم تجربی دیگر، دشوارتر است.

عبارت سوم: نادرست است؛ قابل اندازه‌گیری بودن از ویژگی‌های تعریف عملیاتی است که در این تعریف مشهود نیست.

عبارت چهارم: درست است؛ حل این سؤال نوعی حل مسئله است که از مصادیق شناخت عالی به شمار می‌آید.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۲، ۱۵، ۱۹ و ۲۲)

۶۳- گزینه «۱»

(کتاب آبی پیمان‌های)

مطابق مراحل رشد در اسلام، کودک، هفت سال آقا و سرور (طفولیت و کودکی اول) و هفت سال، فرمانبردار (کودکی دوم) و هفت سال، وزیر و مشاور (نوجوانی) است.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه ۴۴)

۶۴- گزینه «۲»

(همیرضا توکلی)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: هیجان ساده اغلب صورت یکسانی دارد و تحت تأثیر ارزیابی و نظام‌های پردازش قرار نمی‌گیرد.

عبارت دوم: بازی کودکان رفته‌رفته قاعده‌مند می‌شود و با هم مشترکاً بازی می‌کنند. هر دو کلیدواژه قاعده‌مندی و اشتراکی بودن صحیح هستند.

عبارت سوم: رشد درک اخلاقی دربرگیرنده آن دسته از قوانین و مقررات اجتماعی و اصول شرعی و عرفی است که تعیین می‌کنند انسان‌ها در رابطه با دیگران چگونه باید رفتار کنند.

عبارت چهارم: عاملی که موجب می‌شود کودکان هدایای بزرگ را ترجیح دهند، پردازش ادراکی است که بر مبنای ویژگی‌های حسی و فیزیکی صورت می‌گیرد.

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۲ و ۵۶)

۶۵- گزینه «۲»

(عادرله علیرضایی مقدم)

مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی در این است که، هرچند هر دو با مسئله مواجه می‌شوند، اما مواجهه دانشمند، برخلاف فرد عادی، منظم و قاعده‌مند است (رد گزینه‌های ۱ و ۴).

دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی، پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان، رعایت مسائل اخلاقی، تأثیر ارزش‌ها در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی و ... است (رد گزینه‌های ۳ و ۴).

در روش علمی همواره به دنبال جست‌وجوی چیزی هستیم؛ در جست‌وجوی چیزی بودن باعث می‌شود تا روش علمی، هدفمند باشد.

روشن‌سازی موقعیت نامعین همانند نور در شب تاریک است؛ هرچه بر شدت نور افزوده می‌شود، از مقدار تاریکی کاسته می‌شود (رد گزینه‌های ۱ و ۴).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی؛ تعریف و روش مورد مطالعه، صفحه‌های ۱۷ تا ۲۰)

۶۶- گزینه «۲»

(فاطمه بیات)

بررسی عبارت‌ها:

عبارت اول: رشد اجتماعی در دوره نوجوانی، مانند دیگر ابعاد رشد، دستخوش تغییر می‌شود. در این دوره هم خود نوجوان و هم اطرافیان وی احساس می‌کنند که گرایش نوجوان به گروه همسالان خیلی بیشتر از سابق شده است و در کنار همسالان بودن برای نوجوان بسیار لذت‌بخش است (رشد اجتماعی در دوره نوجوانی).

عبارت دوم: به دلیل تغییرات فیزیولوژیکی و هورمونی در دوره نوجوانی، تحریک‌پذیری نوجوانان افزایش می‌یابد و حالات هیجانی آنان به سرعت تغییر می‌کند (رشد هیجانی در دوره نوجوانی).

عبارت سوم: برجسته‌ترین تغییرات مربوط به جنس در نوجوانی را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد: ۱- تغییراتی که بر توانایی تولیدمثل تأثیر می‌گذارند که آن‌ها را ویژگی‌های جنسی اولیه می‌نامند؛ یعنی ویژگی‌هایی که به طور مستقیم در تولیدمثل نقش دارند؛ ۲- تغییراتی که جزئی از علائم رشد و قابل رؤیت‌اند و آن‌ها ویژگی‌های ثانویه نامیده می‌شوند؛ مثل رویش موی صورت در پسران (رشد جسمانی و بلوغ جنسی در دوره نوجوانی).

(روان‌شناسی، روان‌شناسی رشد، صفحه‌های ۵۴، ۵۷ و ۵۸)

عربی زبان قرآن (۳) و (۱)

۷۱- گزینه «۲»

(فاطمه منصورفاکی)

«قُلْ»: (فعل امر) بگو (رد گزینه «۴») / «سیروا»: (فعل امر) بگردید، گردش کنید (رد گزینه‌های «۳ و ۴») / «فی الأرض»: در زمین / «فانظروا»: (فعل امر) و بنگرید، و ببینید (رد گزینه‌های «۳ و ۴») / «کیف»: چگونه / «بدأ»: آغاز کرد (رد گزینه‌های «۱ و ۳») / «الخلق»: (نقش مفعولی دارد) آفرینش را (رد گزینه‌های «۱ و ۳»)

(ترجمه)

۷۲- گزینه «۳»

(ولی بریی - ابرو)

«لم یُستخدَم»: (فعل مجهول) به کار گرفته نشد (رد گزینه «۲») / «القتل»: کشتار (رد گزینه «۲») / «سَخَذَموه»: آن را به کار گرفتند (رد گزینه «۱») / «أیضاً»: نیز، همچنین (رد گزینه «۴») / «لا شک»: هیچ شکی نیست (رد گزینه «۲») / «یُختَرع»: (فعل مضارع مجهول) اختراع می‌شود (رد گزینه «۴») / «لا یستفیدوا»: (نهی غائب) نباید استفاده کنند (رد گزینه‌های «۲ و ۴»)

(ترجمه)

۷۳- گزینه «۳»

(مهمد کرمی نیا - رفسنجان)

«قرأت»: خواندم / «تُسَجَّل»: ثبت می‌کند / «مُنْظَمَة الیونسکو»: سازمان یونسکو / «المَدَن الأثریة الَّتِی»: شهرهای تاریخی‌ای که (رد گزینه «۱») / «تَجَذَّب»: جذب می‌کند (رد گزینه «۴»)؛ «توانایی ... دارند» اضافی است. / «إلیها»: به سوی خود (مرجع ضمیر «ها»، کلمه «المَدَن» است). (رد گزینه «۴») / «فی قائمة التراث العالمی»: در لیست میراث جهانی (رد گزینه‌های «۲ و ۴»)

(ترجمه)

۷۴- گزینه «۳»

(میدر بیکلری)

«إخوانه الآخرون»: (ترکیب وصفی - اضافی) برادران دیگرش (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «خافوا»: ترسیدند (رد گزینه «۴») / «یَذکرهم»: (فعل معلوم + مفعول) از آن‌ها یاد کنند (رد گزینه‌های «۱ و ۲») / «بعد موتهم»: بعد از مرگشان (رد گزینه «۴»)

(ترجمه)

۷۵- گزینه «۱»

(سید مهمدعلی مرتضوی)

«لیت ... یتفکرون»: کاش ... ببندیشند (رد گزینه «۴») / «تحت ضوء الشمس المستعرة»: زیر نور خورشید فروزان (رد گزینه «۴») / «تنمو»: رشد می‌کند (رد گزینه «۴») / «لَتُصبح»: تا شود / «شجرة خضراء ذات الغصون النضرة»: درخت سرسبزی دارای شاخه‌های تر و تازه (رد گزینه‌های «۲ و ۳») / «یُخرج الله منها»: خدا از آن بیرون بیاورد (رد گزینه «۲») / «أثماراً صالحة للأكل»: میوه‌هایی مناسب خوردن

(ترجمه)

۶۷- گزینه «۱»

(مهمد مبینی)

ضرب‌المثل اول: آستین نو بخور پلو وقتی به کار می‌رود که فردی را از روی شکل و ویژگی‌های ظاهری (سبک پردازش ادراکی) قضاوت کنند. ضرب‌المثل دوم: این ضرب‌المثل بیان می‌کند که اگر اشیای مختلفی در معرض دید مارگزیده وجود داشته باشد توجه او به ریسمان سیاه و سفید جلب می‌شود (به دلیل اطلاعات موجود در حافظه) و از آن می‌ترسد.

(روان‌شناسی، احساس، توبه، ادراک، صفحه ۷۴)

۶۸- گزینه «۲»

(همیدرضا توکلی)

در موقعیت ذکرشده، محرک ارائه‌شده دارای ثبات و یکنواختی است و آشنایی نسبی با آن موجب خوگیری و عادت شده که در پی آن، دانش‌آموز خسته می‌شود.

توصیه‌های مشاور در جهت رفع موانع تمرکز است. یعنی سعی می‌کند یکنواختی را از بین ببرد و با ایجاد زاویه دید جدید، تمرکز ایجاد کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کتاب از تغییر درونی برخوردار نیست، زیرا موجب یکنواختی شده است.

گزینه «۲»: انگیزتگی ذهنی در این موقعیت ذکر نشده است.

گزینه «۴»: دید جدید در مطالعه مربوط به هدف ایجاد تمرکز و رفع خوگیری است نه تغییر درونی.

(روان‌شناسی، احساس، توبه، ادراک، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۶۹- گزینه «۳»

(فاطمه بیات)

در موارد زیر، اثر منفی انجام دادن چند تکلیف همزمان، کاهش می‌یابد:

۱- ریختن سیمان و چیدن آجرها: دو تکلیف به همدیگر شبیه باشند (رد گزینه «۴»).

۲- تماشای فیلم و خوردن غذا: تکالیف مورد نظر دشوار نباشند (رد گزینه «۲»).

۳- ماهر بودن آشپز و صحبت کردن با تلفن حین آشپزی: فرد انجام دهنده آن تکالیف از مهارت‌های لازم برخوردار باشد (رد گزینه «۱»).

(روان‌شناسی، احساس، توبه، ادراک، صفحه ۸۱)

۷۰- گزینه «۲»

(مهمد مبینی)

مردمی که در یک محدوده جغرافیایی و در کنار هم (اصل مجاورت) با فرهنگ مشترک (اصل مشابهت) زندگی می‌کنند را «ملت» می‌گویند.

(روان‌شناسی، احساس، توبه، ادراک، صفحه ۸۳)

۷۶- گزینه «۴»

(ولی برپی - ابهر)

در گزینه «۴» خطایی وجود ندارد؛ «تُعْطَى» فعل مضارع مجهول است و مضارع التزامی نیز ترجمه می‌شود، چون «لِیت» بر سرش آمده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «أَقَامَ» ماضی است و مضارع آن «یُقِیمُ» می‌شود؛ بنابراین همراه «قد» به صورت «برپا کرده است: ماضی نقلی» ترجمه می‌شود.
گزینه «۲»: «حادثه» بدون «ال» بعد از اسم اشاره آمده است، پس عبارت به صورت «آن حادثه‌ای است که ...» ترجمه می‌شود. در این گزینه «غایات» نیز جمع است که به اشتباه مفرد ترجمه شده است.
گزینه «۳»: «كَثُرَتْ» فعلی لازم به معنای «افزایش یافت، زیاد شد» است که اشتباه ترجمه شده است.

(ترجمه)

۷۷- گزینه «۲»

(روح‌الله گلشن)

«لهذه الشَّرْكةَ دوراً مهماً»: این شرکت نقش مهمی دارد (جمله به اشتباه به صورت ماضی ترجمه شده است).

تکته مهم درسی:

ساختار «لِ، عندَ، لَدَى + اسم یا ضمیر» در ابتدای جمله، بیانگر مفهوم مالکیت در زمان حال است (... دارد) که با افزودن «کان» به این ساختار، تبدیل به زمان گذشته (... داشت) می‌شود.

مثال: لک کتاب: کتابی داری / کان لک کتاب: کتابی داشتی

(ترجمه)

۷۸- گزینه «۱»

(عمار تابه‌ش)

فعل «کشیده شده بود» ماضی بعید است، پس در عربی باید از ساختار «کان + قد + ماضی» استفاده شود (رد گزینه‌های «۲ و ۴»؛ ضمناً «المیاه» جمع غیرعاقل (غیرانسان) است و فعل باید برای آن، به صورت مفرد مؤنث بیاید (رد گزینه «۳»).

(ترجمه)

۷۹- گزینه «۴»

(امیر حسین شکوری)

آیه صورت سؤال به این نکته اشاره دارد که پاداش و نتیجه نیکی کردن، نیکی است که همه گزینه‌ها به جز گزینه «۴» نیز همین مفهوم را دارند، اما گزینه «۴» به نیکی کردن به دوستان توصیه می‌کند و به نتیجه نیکی اشاره‌ای نکرده است.

(مفهوم)

ترجمه متن درک مطلب:

«نوشتن داستان‌ها یکی از مهم‌ترین هنرهای ادبی است که تجربیات و افکار انسان را منعکس می‌کند. آن یک وسیله مؤثر برای ابراز احساسات و عواطف است و به انتقال ارزش‌ها و اصول بین نسل‌ها کمک می‌کند. از طریق داستان‌ها، مردم می‌توانند خود و دنیای اطرافشان را به شکلی عمیق‌تر درک کنند. همچنین، (این داستان‌ها) باعث تقویت تخیل و خلاقیت می‌شوند و افق‌های جدیدی برای تفکر باز می‌کنند. داستان‌ها به

ما اجازه می‌دهند با دیگران همدلی کنیم و تجربه‌های متنوعی را بدون نیاز به سفر زندگی کنیم.

«هزار و یک شب» مجموعه‌ای از داستان‌های عامیانه است که در طول قرن‌ها جمع‌آوری شده و شامل حکایت‌های متعددی است. این داستان‌ها ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی جهان عرب را منعکس می‌کنند همان‌طور که وسیله‌ای برای انتقال حکمت و دانش از نسلی به نسل دیگر بوده‌اند. شه‌زاد شخصیت بارزی در این مجموعه است که از نقل داستان‌ها استفاده کرد تا زندگی‌اش را از پادشاهی که همسرانش را پس از یک شب می‌کشت، نجات دهد.

۸۰- گزینه «۱»

(سید مہمعلی مرتضوی)

«هزار و یک شب را مجموعه‌ای از نویسندگان در چندین سال نوشته‌اند!» عبارت نادرستی است؛ زیرا «هزار و یک شب»، حاصل گردآوری حکایت‌های عامیانه طی قرن‌هاست.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: داستان‌ها، ابزاری آموزشی برای انسان هستند، چه بزرگ باشد چه کوچک!

گزینه «۳»: نویسندگان برای بیان تجربه‌ها و افکار خود برای نسل‌ها، از داستان‌ها استفاده می‌کنند!

گزینه «۴»: داستان‌ها وسیله‌ای سودمند برای تجربه چیزهایی که اطراف ما نیستند، به شمار می‌روند!

(درک مطلب)

۸۱- گزینه «۴»

(سید مہمعلی مرتضوی)

صورت سؤال، عبارت درست را در مورد «شه‌زاد» خواسته است: «با روایت داستان‌ها، از مرگ رهایی یافت!».

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یکی از داستان‌های زیبا در مجموعه «هزار و یک شب» را نوشت!
گزینه «۲»: زندگی‌اش را با نوشتن حکایتی جالب برای یکی از پادشاهان نجات داد!

گزینه «۳»: همسر پادشاهی بود که به دلرحمی شناخته می‌شد!

(درک مطلب)

۸۲- گزینه «۴»

(سید مہمعلی مرتضوی)

«همه داستان‌ها نوشته شده‌اند تا شناخت ما را تقویت کنند!» عبارت نامناسبی است. (قید «همه» نمی‌تواند صحیح باشد).

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: داستان‌ها به بشر کمک می‌کنند تا به شکل بهتری فکر کند!

گزینه «۲»: گاهی احساسات انسان در نوشتن داستان‌ها پدیدار می‌شود!

گزینه «۳»: با خواندن داستان‌ها، می‌توانیم دنیای اطرافمان را بفهمیم!

(درک مطلب)

۸۳- گزینه «۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«فاعله: القصص» نادرست است؛ دقت کنید در عربی، فاعل هیچگاه قبل از فعل ذکر نمی‌شود.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۸۴- گزینه «۴»

(سید ممبرعلی مرتضوی)

«عدد من الأعداد الترتیبیة» نادرست است؛ «واحدة» (یک) جزء اعداد اصلی (شمارشی) است.

(تفلیل صرفی و اعراب)

۸۵- گزینه «۲»

(عمار تاهبش)

دقت کنید حرکت حرف آخر در اسم‌های مثنی و جمع مذکر سالم، هرگز تغییر نمی‌کند؛ پس «المُؤاطِنون» نادرست است و «المُؤاطِنون» درست می‌باشد.

(ضبط حرکات)

۸۶- گزینه «۳»

(مرتضی کاظم شیروردی)

«آیتها التلمیذات» برای مثنای مؤنث مخاطب است که فعل نهی پس از آن به صورت «لا تَزْعَا» صحیح است و همچنین «لَا تَكْمَا» مثنای مؤنث مخاطب است که با فعل پس از خود (تحصان) مطابقت دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «تَنْظُرْنَ» نادرست است؛ زیرا با توجه به «هؤلاء التلمیذات»، فعل باید به صیغه غائب می‌آمد. (صحیح: يَنْظُرْنَ)

گزینه «۲»: «أَنْتِ تُسَافِرُ» نادرست است؛ زیرا «أَنْتِ» برای مفرد مؤنث مخاطب است. (صحیح: تُسَافِرِينَ)

گزینه «۴»: «ابْحَثْنَ» نادرست است؛ زیرا «أَنْتُمْ و أَصْدَاؤُكُمْ» دلالت بر جمع مذکر دارد. (صحیح: ابْحَثُوا)

(قواعد فعل)

۸۷- گزینه «۲»

(فاطمه منصورفاکی)

ترجمه عبارت: با دوازده نفر از هم‌کلاسی‌هایم در ساعت پنج صبح به سمت جنگل حرکت کردم (مجموعاً سیزده نفر). بعد از دو ساعت به مقصدمان رسیدیم (ساعت هفت صبح) و به مدت نه ساعت آنجا ماندیم (تا ساعت چهار بعد از ظهر). سه نفر از ما تصمیم گرفتند شب را آنجا سپری کنند (ده نفر برگشتیم). سرانجام دو ساعت زمان طول کشید تا «ده» نفر از ما در ساعت «شش» بعد از ظهر به خانه برسند.

در جای خالی اول، عدد باید اصلی باشد نه ترتیبی (رد گزینه‌های «۱» و «۴»)، همچنین با توجه به ترجمه عبارت داده‌شده، درمی‌یابیم که «ده نفر» به سمت خانه برگشتند (رد گزینه «۳»). در جای خالی دوم، برای بیان ساعت، باید عدد «شش» را بر وزن «الفاعلة» بیابیم (رد سایر گزینه‌ها).

تکته مهم درسی:

برای بیان ساعت در عربی از وزن «الفاعلة» استفاده می‌کنیم.

(عدد)

۸۸- گزینه «۲»

(مصطفی قریمی‌فرد)

در گزینه «۲»، «ساعتت» فعل و فاعل و «مَنْ» مفعول آن است. (ترجمه عبارت: روز گذشته در خیابان، کسی را کمک کردم که با ماشین تصادف کرده بود)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: یری: فعل / المعالم: مفعول / مَنْ: فاعل

گزینه «۳»: ذهب: فعل / مَنْ: فاعل

گزینه «۴»: ما صدَّق: فعل / قول: مفعول / مَنْ: فاعل

(انواع جملات)

۸۹- گزینه «۳»

(روح‌الله گلشن)

صورت سؤال، دو اسم منصوب با علامت «ی» را می‌خواهد؛ یعنی باید دو اسم «مثنی» یا «جمع مذکر سالم» پیدا کنیم که نقش هر دویشان جزء نقش‌های منصوبی باشد و همچنین هر دو «معرب» هم باشند؛ چون علامت‌های اعرابی (رفع، نصب و جرّ) مخصوص اسم‌های «معرب» است نه «مبنی».

در گزینه «۳»، «المجتهدین» صفتِ «عمال» (اسم إنّ و منصوب) است و به تبعیت از آن منصوب است که به عنوان «جمع مذکر سالم» منصوب با علامت «ی» می‌باشد، ضمناً «زمیلی» (که در اصل «زَمِيلَيْن + ضمیر «ی»» بوده و حرف «ن» به خاطر مضاف شدن از انتهای حذف شده) نقش «مفعول» را دارد و در نتیجه منصوب است و به عنوان اسم «مثنی»، منصوب با علامت «ی» می‌باشد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «سائحين» (جمع مذکر سالم) مفعول و منصوب به «ی» است، اما «القوانين» جمع مکسر است؛ البته نقش آن هم مضاف‌الیه و مجرور است.

گزینه «۲»: «الذین» با اینکه مفعول و منصوب است، اما به عنوان اسم موصول مبنی محسوب می‌شود، «المحرومين» (جمع مذکر سالم) مفعول و منصوب به «ی» است.

گزینه «۴»: اولاً «تصدقین» فعل است نه اسم؛ پس «ین» انتهای آن، علامت اعراب نیست، «ثمانین» (عدد عقود و جمع مذکر سالم) اسم «أنّ» و منصوب به «ی» است، ضمناً «طالبی» (که در اصل «طالبین» (جمع مذکر سالم) بوده و حرف «ن» به خاطر مضاف شدن از انتهای حذف شده) نقش مجرور به حرف جرّ «من» را دارد.

(قواعد اسم)

۹۰- گزینه «۲»

(ممدرضا قاندرامینی - اصفهان)

در این گزینه، با توجه به معنا، «یُشَجِّعُ» فعل مضارع مجهول است و در ترجمه همراه با فعل «شدن» می‌آید: «گردشگران به سفر به مناطق جذاب ایران، تشویق می‌شوند!»

تکته مهم درسی:

در ترجمه افعال مجهول معمولاً از اشتقاقیات فعل «شدن» استفاده می‌کنیم.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «شجّعنا» فعل ماضی معلوم است: «محمد را به احترام گذاشتن به بزرگان جامعه و شایستگان تشویق کردیم!»

گزینه «۳»: «یُشَجِّعُ» فعل مضارع معلوم است: «پدر باایمان، فرزندان را به برپاداشتن نماز در وقتش تشویق می‌کند!»

گزینه «۴»: «شجّع» فعل ماضی معلوم است: «معلممان، ما را به تلاش برای رسیدن به اهداف عالی خود تشویق کرده است!»

(انواع جملات)

تاریخ (۳)

۹۱- گزینه ۱»

(مبیه ممیه)

در دوره قاجار، سه شیوه تولید وجود داشت:

۱- شیوه تولید سهم‌بری دهقانی، که در آن ساکنان روستاها و کشاورزان از تولید، سهم معینی را دریافت می‌کردند. روستاییان بی‌زمین اغلب روی اراضی مالکان کار می‌کردند. آنان در ازای بهره‌برداری از ملک ارباب، گاه تا یک‌سوم محصول را به عنوان بهره مالکانه به او تحویل می‌دادند. بخشی را نیز به عنوان مالیات به دولت می‌پرداختند و بخشی هم سهم خودشان بود.

۲- شیوه تولید خرده‌کالایی دولتی و خصوصی ویژه اقتصاد شهری بود.

۳- شیوه تولید شبانکارگی (شبانی) که مختص ایلات و کوچ‌نشینان بود.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۳۹)

۹۲- گزینه ۲»

(مریم فسروی دهنوی)

تشریح گزینه‌های نادرست:

گزینه ۱: کشاورزی ایران از اواخر قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم مانند گذشته یک کشاورزی معیشتی نبود.

گزینه ۳: جنگ داخلی آمریکا موجب افزایش تولید و صادرات پنبه از ایران به روسیه شد.

گزینه ۴: تجاری شدن کشاورزی تغییر چندانی در فنون کشاورزی ایجاد نکرد، اما موجب افزایش درآمد مالکان و مشارکت روزافزون تجار ایرانی و خارجی در تولید برخی محصولات نظیر پنبه و تریاک شد.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۴۹ تا ۵۱)

۹۳- گزینه ۴»

(علی آقایی‌نپور)

ارزانی نیروی کار، طرح و نقشه‌های زیبا و متنوع، هنرمندی و ظرافت بافندگان ایرانی، از یک سو و تقاضای بازار جهانی و سرمایه‌گذاری خارجی در تولید و تجارت، سبب رشد تولید و صادرات فرش در دوران قاجار شد. علاوه بر آن، رکود صنعت صادرات ابریشم و کمبود طلا و نقره، برای تأمین مالی واردات کالا از اروپا و سایر کشورها نیز، تأثیر بسزایی بر رونق صادرات فرش، به‌عنوان کالای جایگزین داشت.

تکنه مهم درسی:

توجه کنید در صفحه‌های ۵۲ و ۵۳ کتاب درسی، رکود صنعت صادرات ابریشم ذکر شده است و نه رونق آن.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه ۵۲)

۹۴- گزینه ۱»

(محمدرضا ابوالحسنی)

بررسی عبارات نادرست:

الف) سوادآموزی مقدماتی دوره قاجار در مکتب‌خانه‌ها یا از طریق معلمان خصوصی و یا معلمان سرخانه انجام می‌گرفت. کسانی که توانایی مالی و علاقه به ادامه تحصیل داشتند وارد مدرسه‌های قدیم و حوزه‌های علمیه می‌شدند.

د) مدرسه علوم سیاسی را میرزا نصرالله‌خان مشیرالدوله در زمان مظفرالدین‌شاه به منظور تربیت نیروهای سیاسی وزارت امور خارجه تأسیس کرد.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۵۳ و ۵۴)

۹۵- گزینه ۴»

تشریح عبارات نادرست:

(مریم فسروی دهنوی)

ب) هنر تئاتر به سبک اروپایی از دوره قاجار به همت دانشجویان اعزامی به اروپا، در ایران گسترش یافت. میرزا علی اکبرخان مبین‌الدوله (نقاش باشی) به دستور ناصرالدین‌شاه در محل فعلی دارالفنون یک تالار نمایش ساخت. این تماشاخانه بیشتر مکانی خصوصی بود که شاه و برخی از درباریان در آنجا از نمایش‌هایی که به اجرا در می‌آمد، دیدن می‌کردند. در این دوره نمایشنامه‌های زیادی ترجمه شد. مدتی بعد، تئاتر ملی در یکی از ساختمان‌های تهران در خیابان لاله‌زار تشکیل شد.

ج) سنت معماری ایرانی اسلامی که در دوران سلجوقی، تیموری و صفویان درخشش بی‌نظیری داشت، در عصر قاجار با توجه به شرایط اقلیمی و آب و هوایی و نوع مصالح ساختمانی تداوم یافت.

(تاریخ (۳)، اوضاع اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی عصر قاجار، صفحه‌های ۵۷ تا ۵۹)

تاریخ (۱)

۹۶- گزینه ۳»

(مریم فسروی دهنوی)

- در گاه‌شماری مصری و گاه‌شماری اوستایی که یکی از گاه‌شماری‌های متداول دوره اشکانی بود سال به ۱۲ ماه ۳۰ روزه تقسیم می‌شد و ۵ روز اضافی به آخر ماه دوازدهم افزوده می‌شد.

- محتوای سنگ‌نوشته‌های بیستون و تخت‌جمشید نشان می‌دهد که گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی در قلمرو هخامنشیان رواج داشته است؛ اما ماه‌ها بر اساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بودند.

در گاه‌شماری خورشیدی - قمری بابلی سال به ۱۲ ماه قمری ۳۰ یا ۲۹ روزه تقسیم می‌شد. از آنجا که سال قمری ۳۵۴ شبانه روز و سال خورشیدی ۳۶۵ و یک چهارم شبانه روز است، برای رفع این اختلاف هر سه سال یک ماه به سال می‌افزودند.

تشریح عبارات نادرست:

الف) گاه‌شماری هجری خورشیدی از سال ۱۳۰۴ هجری شمسی، در ایران رسمیت یافت که بر اساس گاه‌شماری جلالی تنظیم شده است.

ج) درگاه شماره اوستایی ماه‌ها و روزهای هر ماه با اسامی ایزدان و فرشتگان نام‌گذاری شده بود.

تکنه مهم درسی: در گاه‌شماری هخامنشیان ماه‌ها بر اساس فرهنگ و آیین ایرانی نام‌گذاری شده بود.

(تاریخ (۱)، تاریخ، زمان و مکان، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

۹۷- گزینه ۱»

(مبیه ممیه)

در سومر و مصر، خدایان متعددی پرستش می‌شدند (ج) و در مصر، قدرت در دست فرماندهان اداری و قضایی و رواج یگانه‌پرستی در شکل خدای خورشید بود.

(تاریخ (۱)، پیدایش تمدن؛ بین‌النهرین و مصر، صفحه‌های ۳۶ و ۳۸ تا ۴۰)

۹۸- گزینه ۴»

(محمدرضا ابوالحسنی)

در قرن‌های ششم و پنجم قبل از میلاد، نوعی مردم سالاری در یونان و به ویژه در دولت - شهر آتن شکل گرفت که البته با نظام‌های مردم‌سالاری امروزی تفاوت داشت. در آتن، فقط مردان بالغی که از پدر و مادری آتنی به دنیا آمده بودند و شهروند آنجا محسوب می‌شدند، حق رأی داشتند و می‌توانستند در اداره امور دولت - شهر مشارکت کنند. زنان، بردگان و بیگانگان مقیم آتن که بیشتر جمعیت آن دولت - شهر را تشکیل می‌دادند، از حق رأی و شرکت در اداره امور سیاسی محروم بودند.

(تاریخ (۱)، یونان و روم، صفحه ۵۴)

۹۹- گزینه «۲»

(علیرضا پدرام)

بررسی موارد نادرست:

ب) سابقه تاریخی حضور انسان در فلات ایران به طور دقیق روشن نیست، بنابراین چنین بیانی نمی تواند کاملاً درست باشد.
 د) ورود از دوره شکار و گردآوری خوراک به دوره یک جانشینی و تولید خوراک نخست در غرب و سپس سایر مناطق فلات ایران اتفاق افتاده است.
 (تاریخ (۱)، ترکیبی، صفحه های ۶۶، ۷۲ و ۷۳)

۱۰۰- گزینه «۱»

(علیرضا پدرام)

موارد «الف» و «د» مربوط به ساسانیان و موارد «ب» و «ج» مربوط به اشکانیان است.

(تاریخ (۱)، اشکانیان و ساسانیان، صفحه های ۹۳، ۹۶ و ۹۷)

تاریخ (۲)

۱۰۱- گزینه «۳»

(مهمربهری یعقوبی)

مطالعه روشمند افسانه ها و اساطیر اقوام در دوره های مختلف تاریخی، خاطرات شفاهی، انواع مختلف ادبیات عامیانه، اعم از داستان های تاریخی، قهرمانی، اخلاقی و تخیلی، گونه های متفاوت مثل ها، لطیفه ها و انواع شعر، نظیر دوبیتی، تصنیف، ترانه و لالایی، کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت های مختلف اجتماعی در دوره های مختلف می کند.
 متون تقویمی و گاه شماری، متون فلسفی و کلامی و فقهی، متون اخلاقی و سایر تألیفات علمی نیز می توانند به منظور تبیین اوضاع علمی دوره های تاریخی، مورد توجه و مطالعه مورخان قرار گیرند.

(تاریخ (۲)، منابع پژوهش در تاریخ اسلام و ایران دوران اسلامی، صفحه های ۳ و ۱۱)

۱۰۲- گزینه «۴»

(مهمربهری یعقوبی)

مورخ در روش تاریخ نگاری تحلیلی، با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت های مربوط به یک رویداد و نقد آن ها، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می کند. از برجسته ترین آثار که به این شیوه تألیف شده است، می توان به کتاب تجارب الامم ابوعلی مسکویه (متوفای ۴۲۱ هجری قمری)، تاریخ بیهقی و مروج الذهب علی بن حسین مسعودی اشاره کرد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه «۱»: در کتاب، فقط اسم مسعودی ذکر شده است که برای بررسی درستی و یا نادرستی برخی از اخبار و گزارش های تاریخی به مسافرت می رفت و مکان رویدادها را از نزدیک بررسی می کرد.

گزینه «۲»: یکی از نمونه های تاریخ نگاری براساس روش موضوع محوری، کتاب مروج الذهب و معادن الجواهر، نوشته علی بن حسین مسعودی است.
 گزینه «۳»: یعقوبی، مقدسی، ابن مسکویه، بیهقی و ابن اسفندیار، عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را، دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می دانستند (نام مسعودی ذکر نشده است)

(تاریخ (۲)، روش پژوهش در تاریخ، بررسی و سنجش اعتبار شواهد

و مدارک، صفحه های ۱۴، ۱۵ و ۱۸)

۱۰۳- گزینه «۳»

(هیبه مهبی)

تشریح عبارات نادرست:

الف) امام علی (ع) به این منظور مرکز خلافت را از مدینه به کوفه منتقل کرد.

ب) مصر، سرزمینی آباد و ثروتمند و یکی از مراکز مهم نیروی دریایی امپراتوری روم شرقی به شمار می رفت.

(تاریخ (۲)، ترکیبی، صفحه های ۳۹، ۴۵ و ۵۱)

۱۰۴- گزینه «۱»

(مهمربهری یعقوبی)

بررسی عبارات نادرست:

الف) حسن بن سهل و فضل بن سهل از ایرانیان پر نفوذ دوره مأمون بودند که در جنگ میان مأمون و برادرش امین، به او کمک های فراوانی کردند و به همین علت مأمون فضل بن سهل را به عنوان وزیر خود و حسن بن سهل را به عنوان حاکم عراق انتخاب کرد و تحت تأثیر فضل، پایتخت را از بغداد به مرو انتقال داد و لباس و پرچم سیاه که نشان عباسیان بود را به رنگ سبز تغییر داد.

ب) در زمان امویان، درگیری و جنگ های زیادی میان مسلمانان و سپاه امپراتوری روم شرقی اتفاق افتاد. حتی سپاهیان مسلمان چندین بار شهر قسطنطنیه، پایتخت امپراتوری روم را از زمین و دریا محاصره کردند، اما موفق به فتح آن شهر نشدند.

(تاریخ (۲)، ترکیبی، صفحه های ۵۵، ۵۸، ۶۹ و ۷۲)

۱۰۵- گزینه «۳»

(علیرضا پدرام)

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: نادرست است. در ابتدای دوره مغول، رؤسای قبایل و فرماندهان سپاه، گروه اشراف نظامی را تشکیل می دادند و از امتیازات و اختیارات فراوانی برخوردار بودند. اما با مسلمان شدن مغول ها، به تدریج، بزرگان ایرانی شامل دیوانسالاران، عالمان، اندیشمندان و مشایخ صوفی، موقعیت و نفوذ اجتماعی خود را بازیافتند.

گزینه «۲»: نادرست است. تیمور با وجود یورش ها و کشتارهای زیادی که انجام داد، به شهرسازی علاقه مند بود.

گزینه «۴»: نادرست است. با وجود این که سلاطین تیموری اهل تسنن بودند، در دوران حکومت آنان شیعیان و صوفیان با محدودیت و سخت گیری خاصی مواجه نبودند.

(تاریخ (۲)، ترکیبی، صفحه های ۱۱۹، ۱۲۰ و ۱۲۷)

جغرافیا (۳)

۱۰۶- گزینه «۳»

(مریم فسروی رهنوی)

شکل «ب» در صورت سؤال به عوامل افزایشی افراد شاغل در بخش غیرقانونی اشاره دارد که از جمله دلایل آن می توان به عدم مهارت و تخصص مناسب مهاجران و فرصت های محدود شغلی در کلان شهرها اشاره کرد.

تشریح سایر گزینه ها:

گزینه «۱»: این گزینه به عوامل کاهشی افراد شاغل در بخش غیرقانونی اشاره دارد در صورتی که شکل «الف» به عوامل افزایشی اشاره دارد.

(مهمم ابوالحسنی)

۱۱۲- گزینه «۳»

الف) رشته کوه زاگرس واقع در منطقه کوهستانی غرب کشور است.
 ب) قله توچال واقع در منطقه کوهستانی البرز در منطقه کوهستانی شمال کشور است.
 ج) رشته کوه ارسباران (قره داغ) واقع در منطقه کوهستانی آذربایجان در منطقه کوهستانی شمال کشور است.
 د) کوه جغتای یکی از سه ضلع تشکیل منطقه کوهستانی مرکزی است.
 ه) رشته کوه آلاداغ واقع در کوه‌های شمال خراسان واقع در منطقه کوهستانی شمال کشور است.
 (پغرافیا ایران، ناهمواری‌های ایران، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶ و ۲۹)

(مهمموری یعقوبی)

۱۱۳- گزینه «۱»

می دانیم به طور متوسط به ازای هر ۱۰۰۰ متر ارتفاع، ۶ درجه سانتی گراد دمای هوا کاهش می‌یابد؛ پس داریم:

$$\frac{6000}{1000} = 6 \Rightarrow 6 \times 6^\circ = 36^\circ$$

پس دمای قله این کوه، ۳۶ درجه سانتی گراد از دمای سطح زمین کمتر است:

$$40^\circ - 36^\circ = 4^\circ \text{ C}$$

(پغرافیا ایران، آب و هوای ایران، صفحه ۳۹)

(علیرضا پدرا)

۱۱۴- گزینه «۱»

در ایران، هرچه از شرق به سمت غرب حرکت کنیم، مقدار آب رودها بیشتر می‌شود، از لحاظ زمانی نیز، هرچه به اوایل فصل بهار نزدیک می‌شویم، آبدهی رودها بیشتر می‌شود. همچنین رودهای مناطق نسبتاً خشک، عموماً طغیانی هستند.
 (پغرافیا ایران، منابع آب ایران، صفحه ۳۹)

(مبیه ممبی)

۱۱۵- گزینه «۳»

در دوره ساسانیان، کشور به سرزمین ایالت «الف»، خوره (استان) «ب» تسوگ یا تسوج «ج» شهرستان و رستاک (دهستان) تقسیم شده بود.
 (پغرافیا ایران، تقسیمات کشوری ایران، صفحه ۷۲)

جغرافیا (۲)

(مهمموری یعقوبی)

۱۱۶- گزینه «۴»

محدودیت‌ها و موانع محیطی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازند. در واقع، هر ناحیه شرایط خاصی را به انسان‌ها ارائه می‌کند و انسان‌ها در چارچوب آن شرایط دست به عمل می‌زنند.
 برای مثال، مردم نواحی گرم و خشک یا نواحی بسیار سرد، برای کنترل محیط از روش‌های متفاوتی استفاده می‌کنند یا احداث راه آهن در کشوری که نواحی مرتفع و کوهستانی دارد، دشوارتر و پرهزینه‌تر از کشوری است که بیشتر زمین‌های آن پست و جلگه‌ای هستند.
 (پغرافیا (۲)، انسان و ناهیه، صفحه ۱۲)

گزینه «۴»: این گزینه به عوامل افزایشی افراد شاغل در بخش غیرقانونی اشاره دارد در صورتی که شکل «ج» به عوامل کاهش‌ی اشاره دارد.
 گزینه «۴»: این گزینه به عوامل افزایشی افراد شاغل در بخش غیرقانونی اشاره دارد در صورتی که شکل «د» بیانگر عوامل کاهش‌ی است.
 (پغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۲۳)

(مبیه ممبی)

۱۰۷- گزینه «۳»

مترمربع ۵۰ = $\frac{100,000}{2000} = \frac{\text{مساحت (مترمربع)}}{\text{جمعیت (نفر)}} = \text{سرانه}$
 (پغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۲۹)

(مهمم ابوالحسنی)

۱۰۸- گزینه «۲»

مورد «الف» اشاره به مشکلات اقتصادی در روستا دارد.
 مورد «ب» اشاره به کمبود تجهیزات و خدمات در روستا دارد.
 هر دو مورد از مشکلات زندگی در روستا، تحت عنوان «فقر روستایی» بررسی می‌شوند.
 (پغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۳۱)

(علیرضا پدرا)

۱۰۹- گزینه «۲»

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۱» و «۳»: قسمت «الف»: صنایع بزرگ برای روستا، چندان مناسب نیست. از لحاظ زیست‌محیطی و هزینه، صنایع کوچک مناسب‌تر هستند.
 گزینه «۴»: قسمت «ب»: چنین ملاحظه‌ای در مورد انقلاب سبز (استفاده از فناوری‌های نوین در کشاورزی) نادرست است.
 (پغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۳۲)

(علیرضا پدرا)

۱۱۰- گزینه «۴»

برنامه آمایش سرزمین شامل روابط میان انسان، فضای جغرافیایی و فعالیت‌هاست (رد گزینه‌های «۱» و «۳»). همچنین مطابق برنامه آمایش دفاعی کشور، انواع فعالیت‌ها و تأسیسات و تجهیزات باید به گونه‌ای استقرار و ساماندهی یابند که در زمان حمله‌های احتمالی دشمن، از آسیب و خسارت دور بمانند. (رد گزینه «۲»)
 (پغرافیا (۳)، مدیریت شهر و روستا، صفحه ۳۶)

جغرافیای ایران

(مریم فسروی دهنوی)

۱۱۱- گزینه «۴»

عبارت «الف» به جمع‌آوری اطلاعات از روش کتابخانه‌ای، از مراحل پژوهش در جغرافیا اشاره دارد و عبارت «ب» به جمع‌آوری اطلاعات از مراحل پژوهش در جغرافیا اشاره دارد. که حد فاصل این دو گام پردازش اطلاعات قرار دارد که پژوهشگر به حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با پژوهش و تجزیه و تحلیل اطلاعات می‌پردازد.
 (پغرافیا ایران، روش مطالعه و پژوهش در پغرافیا، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۲)

فلسفه دوازدهم

۱۲۱- گزینه ۳

(سبا پعفرزاده صابری)

علیت رابطه‌ای وجودی است که در آن وجود معلول وابسته به علت است و معلول بدون علت هیچ‌گونه وجودی ندارد، همچون رابطه بین انسان و سخن؛ سخن تا زمانی وجود دارد که انسان وجود داشته باشد و اراده به سخن گفتن کند.

سایر روابط روابط غیرووجودی یا پس از وجودی هستند که ارتباطی با علیت ندارند.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۲۲- گزینه ۲

(مهرشاد عباسی)

این‌که از هر چیزی انتظار آثار متناسب با آن را داریم، بیانگر اصل سنخیت است، نه علیت. بنابراین بخش اول گزینه ۲ درست نیست. این درست است که هر تلاشی برای فهم علت‌ها مبتنی بر عقل است؛ چون تجربه نیز خود حاصل همکاری حس و عقل است و در نتیجه عقل در آن دخیل است.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۹)

۱۲۳- گزینه ۲

(مسین آفونری راهنمایی)

تناسب و سنخیت بین انسان و بچه انسان، نمودی از اصل سنخیت است. البته نشان‌دهنده اصل علیت هم هست، ولی در صورت بودن سنخیت در گزینه‌ها، سنخیت درست‌تر و کامل‌تر است.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۰)

۱۲۴- گزینه ۳

(سبا پعفرزاده صابری)

اتفاق در معنای دوم به معنای نفی هرگونه سنخیت بین علت و معلول است به‌گونه‌ای که ممکن است از هر چیزی، هر چیزی پدید بیاید. این معنای اتفاق را اکثر فلاسفه رد کرده و آن را در عمل قابل اجرا ندانستند چرا که چنین فردی قادر به انجام هیچ کاری نیست. حال فردی که برای رد سنخیت کتاب می‌نویسد به نوعی دچار تناقض شده است و در عمل قبول کرده که برای رسیدن به علم (رد یا اثبات چیزی) بایستی دلیل آورده و کتاب نوشت. از این رو چنین فردی سنخیت را در عمل قبول کرده و نمی‌تواند موافق با رد آن باشد.

در سایر گزینه‌ها علت با معلول سنخیت و هماهنگی نداشته و متناسب با آن نیست و در نتیجه اتفاق به معنی دوم، یعنی نقض سنخیت رخ داده است.

(فلسفه دوازدهم، کرامت تصویر از جهان، صفحه‌های ۲۵ و ۲۷)

۱۲۵- گزینه ۳

(موسی سپاهی - سروان)

بیت «بندار ای در خزان کشته جو / که گندم ستانی به وقت درو» اشاره به این بحث فلسفی دارد که علت خاص معلول خاص ایجاد می‌کند و هر علت هر معلولی ایجاد نمی‌کند. فیلسوفان این اصل را «سنخیت میان علت و معلول» می‌نامند.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۸ و ۱۹)

۱۱۷- گزینه ۳

(مبیه ممبی)

در «۱» ناحیه استوا، به دلیل زاویه مستقیم تابش و گرمای همیشگی، یک کانون کم‌فشار ایجاد می‌شود. در این ناحیه هوای گرم به سمت بالا صعود می‌کند و با بالا رفتن سرد می‌شود و رطوبت خود را به صورت باران فرو می‌ریزد.

در «۲» در منطقه جنب حاره، هوا سرد و سنگین می‌شود، فرو می‌نشیند و مراکز پرفشار جنب استوایی را به وجود می‌آورد.

(پغرافیا (۲)، نواحی آب و هوایی، صفحه ۲۶)

۱۱۸- گزینه ۱

(معمد ابوالحسنی)

موارد «الف» و «د» مربوط به چاله‌های بادی از اشکال کاوشی فرسایش در بیابان می‌باشند و موارد «ب» و «ج» نیز مربوط به تپه ماسه‌ای از اشکال تراکمی فرسایش در بیابان می‌باشند.

(پغرافیا (۲)، تاهمواری‌ها و اشکال زمین، صفحه‌های ۴۷ تا ۴۹)

۱۱۹- گزینه ۲

(مریم فسروی دهنوی)

عبارت «الف» به انرژی (ساعت‌های آفتابی زیاد و شدت تابش خورشیدی) و «ب» به مناسب بودن بیابان‌ها برای تحقیقات نجومی و صنایع هوافضا به دلیل آسمان صاف و بدون ابر اشاره دارد.

صحرای بزرگ آفریقا از جمله بیابان‌های گرم است که در مجاورت مدارهای رأس‌السرطان و رأس‌الجدی واقع شده است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: «ا»: علت اصلی بیابانی شدن «ب»، وجود مرکز پرفشار و صعود نکردن هوا است.

گزینه ۳: «ب» به استقرار مراکز پرفشار از جمله علل ایجاد بیابان‌ها اشاره دارد. گزینه ۴: «ا» با توجه به نقشه صفحه ۳۳ کتاب درسی «ب» از جمله بیابان‌های گرم به‌شمار می‌رود.

(پغرافیا (۲)، ترکیبی، صفحه‌های ۳۲ تا ۳۴ و ۵۸)

۱۲۰- گزینه ۳

(معمد مهری یعقوبی)

تشریح عبارت‌های نادرست:

الف) شرکت‌های چندملیتی، که عمدتاً آمریکایی و اروپایی هستند، با احداث مزارع تک‌محصولی یا پلانتیشن در کشورهای نواحی استوایی سرمایه‌گذاری می‌کنند و از نیروی کارگر ارزان قیمت آن‌ها در مزارع خود بهره می‌برند. (واژه «مختلف» در این عبارت اشتباه است چراکه مفهومی عام دارد و می‌تواند نواحی غیراستوایی را نیز شامل شود.)

ت) چون در کشورهای کمتر توسعه‌یافته صنعتی، نظام مالیاتی و بیمه کارگران و قوانین و مقررات زیست‌محیطی، چندان جدی و سخت نیست، فعالیت شرکت‌های چندملیتی در این‌گونه کشورها، آسان‌تر و ارزان‌تر تمام می‌شود. (به این معنی نیست که اصلاً وجود دارد.)

(پغرافیا (۲)، نواحی اقتصادی، صفحه‌های ۹۲ و ۱۰۴)

منطق

۱۳۱- گزینه ۲»

(قیروز نژادنیف - تبریز)

برای آشنایی با دو حیطة اصلی منطق (تعریف و استدلال) لازم است به تفاوت تصور و تصدیق توجه کنیم.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه‌های ۷ تا ۹)

۱۳۲- گزینه ۲»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

تصدیق یعنی جمله تام خبری. پس اگر عبارتی جمله نباشد، یا تام نباشد یا خبری نباشد، تصور خواهد بود.

با همین معیار، مصراع اول گزینه ۲» تصور و مصراع دوم آن تصدیق است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» هر دو تصور است.

گزینه ۳» هر دو تصدیق است.

گزینه ۴» اولی تصدیق و دومی تصور است.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۷)

۱۳۳- گزینه ۴»

(علیرضا نصیری)

در این جا کلمه «تا» مشترک لفظی میان «مگر این که» و «که به این طریق» است. بنابراین این جمله دو معنی خواهد داشت: (۱) نمی‌شود کسی را از زندان آزاد کرد، مگر این که تبرئه شود. (۲) نمی‌شود کسی را از زندان آزاد کرد که به این طریق تبرئه شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» «مرجع فعل «دانست» در این جا مشخص نیست که سامان است یا استاد سامان.

گزینه ۲» در این جا معلوم نیست که ضمیر «او» به چه کسی بر می‌گردد؛ بردیا یا رستم؟!

گزینه ۳» در این جا معلوم نیست چه کسی مقصر نبوده؛ راننده ماشین سواری یا وانت یا پلیس؟

(منطق، لفظ و معنا، صفحه ۱۷)

۱۳۴- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

- کاملاً معنای اصلی «دلالت» مدنظر بوده است ← دلالت مطابقی

- کاملاً معنای اصلی «کتاب» مدنظر بوده است ← دلالت مطابقی

(منطق، لفظ و معنا، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۳۵- گزینه ۳»

(علی معزی)

نماز و واجب الهی، نسبت عموم و خصوص من وجه دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» تفکر و تعریف ← عموم و خصوص مطلق

گزینه ۲» انسان و مرگ‌اندیش ← عموم و خصوص مطلق

گزینه ۴» فیزیک و علوم تجربی ← عموم و خصوص مطلق

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۲۶- گزینه ۴»

(علیرضا نصیری)

اصل علیت یک رابطه وجودی است که در آن، یک طرف به طرف دیگر وجود می‌بخشد. بنابراین معلول نیازمند علت، ولی علت بی‌نیاز از آن است.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

۱۲۷- گزینه ۱»

(مسین آفونری راهنمایی)

علت تامه یک معلول، می‌تواند علت ناقصه یک معلول دیگر باشد. مثلاً آب باران علت تامه خیس شدن زمین و علت ناقصه رویش گیاه است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲» علت تامه، به جز خداوند، خودشان علت دارند.

گزینه ۳» علت تامه می‌تواند یک چیز باشد یا می‌تواند مجموع چند چیز باشد.

گزینه ۴» علت تامه می‌تواند دارای شعور و آگاهی باشد، می‌تواند نباشد.

(فلسفه دوازدهم، کرام تصویر از جهان؟، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۲۸- گزینه ۲»

(موسی سپاهی - سراوان)

برخی مردم که از تمام اجزای یک علت آگاه نیستند، گاهی فکر می‌کنند که در برخی موارد، در عین وجود علت، معلول آن پدید نیامده است و بر این اساس می‌پندارند. میان علت و معلول، رابطه ضروری وجود ندارد. در مورد این افراد باید گفت که نسبت به تفاوت علت تامه و علت ناقصه آگاه نیستند. علت تامه مجموعه عوامل ایجاد معلول است و به هر یک از این اجزا به‌طور مجزا علت ناقصه می‌گویند و علت ناقصه شرط لازم برای وجود معلول است نه شرط کافی. پس اگر علت ناقصه موجود نباشد، ممکن نیست معلول ایجاد شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱» کسی که جهان را حاصل برخورد تصادفی اتم‌ها و ذرات ریز می‌داند، نمی‌تواند معتقد به غایت‌مندی جهان هستی و هدف‌داربودن آن باشد.

گزینه ۳» معنای چهارم اتفاق امری نسبی است یعنی یک حادثه برای برخی پیش‌بینی شده است و برای برخی نیست.

گزینه ۴» عبارت مطرح‌شده بیانگر معنای دوم اتفاق است.

(فلسفه دوازدهم، کرام تصویر از جهان؟، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۷)

۱۲۹- گزینه ۱»

(کتاب آبی پیمانه‌ای، کنکور سراسری ۱۴۰۰)

دکارت درک اصل علیت را فطری و ذاتی می‌دانست. در حالی که فیلسوفان مسلمان آن را اصلی می‌دانستند که توسط عقل ادراک می‌شود و در تجربه مکشوف نیست.

(فلسفه دوازدهم، جهان علی و معلولی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۱۳۰- گزینه ۴»

(کتاب آبی پیمانه‌ای)

وقتی فیلسوفی بگوید ممکن است حادثه پیش‌بینی‌نشده‌ای رخ دهد، ممکن است اتفاق به معنای رخ دادن حادثه پیش‌بینی‌نشده و اتفاق به معنای نبود سنخیت میان علت و معلول را مدنظر داشته باشد. چون برای کسی که سنخیت را قبول ندارد هم هیچ حادثه‌ای قابل پیش‌بینی نیست. اما اتفاق به معنای نبود حتمیت میان علت و معلول مورد پذیرش هیچ فیلسوفی نبوده است.

(فلسفه دوازدهم، کرام تصویر از جهان؟، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۳۶- گزینه ۳»

(مفید سوریان)

اگرچه بهتر است این سؤال را از طریق ترسیم نمودارهای دایره‌ای ون حل کنیم، ولی با توجه پیچیدگی توضیح مکتوب این روش، آن را به ویدئوهای تحلیل سؤال واگذار می‌کنیم و در اینجا از نکات زیر استفاده می‌کنیم.

نکته ۱: هرگاه دو مفهوم، رابطه عموم و خصوص مطلق داشته باشند و مفهوم اعم، کل جهان نباشد، خود اعم با نقیض اخص رابطه عموم و خصوص من‌وجه و نقیض اعم با اخص رابطه تباین خواهد داشت.

نکته ۲: هرگاه دو مفهوم، رابطه عموم و خصوص من‌وجه داشته باشند به طوری که اجتماع آن‌ها کل جهان نباشد، نقیض یکی با دیگری رابطه عموم و خصوص من‌وجه خواهد داشت.

حل سؤال: چون «الف» درون «ب» است و نسبت به «ج» مصادیق مشترک و مصادیق اختصاصی دارد، پس «ب» هم نسبت به «ج» مصادیق مشترک و مصادیق اختصاصی دارد (پس رابطه «ب» و «ج»، تباین و تساوی نیست). حال اگر «ج» هم نسبت به «ب» مصادیق اختصاصی داشته باشد، رابطه آن‌ها عموم و خصوص من‌وجه خواهد بود و اگر نداشته باشد، رابطه آن‌ها عموم و خصوص مطلق (به طوری که «ب» عام و «ج» خاص است) خواهد بود (با ترسیم نمودارهای دایره‌ای ون به راحتی می‌توانید وضعیت مفاهیم و حالات ممکن را متوجه شوید).

حال اگر رابطه «ب» و «ج»، عام و خاص مطلق باشد، طبق نکته ۱، رابطه «ب» و «غیرج» و رابطه «غیرب» و «ج»، به ترتیب، عموم و خصوص من‌وجه و تباین خواهد بود.

اما اگر رابطه «ب» و «ج»، عموم و خصوص من‌وجه باشد، طبق نکته ۲، هر دو رابطه «ب» و «غیرج» و رابطه «غیرب» و «ج»، عموم و خصوص من‌وجه خواهد بود (رد گزینه‌های ۱ و ۲).

بنابراین در هیچ حالتی رابطه «ب» و «غیرج» عموم و خصوص مطلق نمی‌شود (رد گزینه ۴).

تذکر: نقش مفهوم «د» در این سؤال این است که حالات خاص را که مفهوم «ب» کل جهان باشد یا اجتماع «ب» و «ج» کل جهان باشد، منتفی می‌کند. نکات ۱ و ۲ با قید منتفی بودن این حالات خاص درست هستند. البته معمولاً طراحان کنکور این حالات خاص را از ابتدا در نظر نمی‌گیرند ولی ما خواستیم سؤال دقیق باشد تا دانش‌آموزان با دقت بالاتر به اشتباه نیفتند.

(منطق، مفهوم و مصداق، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

۱۳۷- گزینه ۲»

(مفید سوریان)

هدف تعریف کشف تصویرهای مجهول به کمک تصورات معلوم است. جایگاه هر تصور و مفهومی هم در ذهن است (رد گزینه ۴). ولی یک مفهوم ذهنی، مابازایی هم در حیطه زبان دارد (لفظ مرتبط با آن معنا و مفهوم) و می‌تواند مابازایی هم در حیطه خارج داشته باشد (مصادیق آن مفهوم) که گاهی تعریف کردن به این دو حیطه می‌پردازد (تعریف لفظی و تعریف مصداقی). البته نهایتاً هدف تعریف همان کشف مفهوم ذهنی است ولی روشن‌ساختن لفظ و مصداق، به شناخت بهتر مفهوم کمک خواهد کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: تعریف، کاربرد وسیعی در علوم مختلف دارد و نمی‌توان گفت کاربرد زیادی ندارد.

گزینه ۳: برعکس این استدلال صحیح است. یعنی از آنجا که ریشه اصلی بسیاری از خطاهای ذهنی، نداشتن تعریف دقیق است، تعریف صحیح مفاهیم در زندگی انسان بسیار مهم است.

(منطق، منطق، ترازوی اندیشه و اقسام و شرایط تعریف، ترکیبی)

۱۳۸- گزینه ۱»

(پوار پاکر)

تعاریف اصولاً برای روشن کردن تصورات مجهول ما هستند و بهتر است برای معلوم کردن تصورات مجهول کودکان از تعریف از طریق ذکر مصادیق و نشان دادن مصداق‌های عینی استفاده کنیم.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۲: قسمت اول نادرست است - قسمت دوم درست است.

گزینه ۳: قسمت اول درست است - قسمت دوم نادرست است

گزینه ۴: هر دو قسمت گزینه نادرست هستند.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۲)

۱۳۹- گزینه ۳»

(فیروز نژادنهف - تبریز)

هر اناری شیرین نیست (جامع نیست) و غیر از انار، برخی میوه‌های دیگر نیز شیرین می‌باشند (مانع نیست).

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ و ۳۵)

۱۴۰- گزینه ۳»

(علی معزی)

تعریف دوری، یعنی شناخت معرف (تعریف) و معرف (مفهوم تعریف‌شده)، موقوف و وابسته به یکدیگر باشند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: در تعریف جامع و مانع، نسبت بین معرف با معرف، تساوی است.

گزینه ۲: در صورتی که تعریف از معرف، عام‌تر و بزرگ‌تر باشد؛ آنگاه تعریف، مانع ورود اغیار نیست.

گزینه ۴: تعریفی که واضح و روشن نباشد، شنونده را به اشتباه می‌اندازد.

(منطق، اقسام و شرایط تعریف، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۷)

فلسفه یازدهم

۱۴۱- گزینه ۴»

(نیما پواهری)

مراحل تفکر فلسفی به ترتیب عبارت‌اند از:

برخورد با مسئله - طرح سؤال‌های اساسی - تفکر در اندوخته‌ها - دریافت فلسفی در گزینه ۴ بخشی از این مراحل با ترتیب درستی ذکر شده است.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۴۲- گزینه ۴»

(سیرمحمد مدنی دینانی)

مباحث فلسفی از لحاظ موضوع مانند هیچ‌یک از دانش‌ها، درباره موضوع خاصی صحبت نمی‌کنند بلکه به بررسی اصل وجود و حقیقت جهان می‌پردازند که پایه و اساس سایر علوم است. اما فلسفه از لحاظ روش مانند ریاضی است و در آن با عملیات فکری و استدلالی باید به جواب مسئله‌ها رسید.

(فلسفه یازدهم، پیستی فلسفه، صفحه‌های ۸ تا ۱۱)

۱۴۳- گزینه ۳»

(مسین آفونری راهنمایی)

گزینه‌های ۲ و ۴ در علم روان‌شناسی بررسی می‌شوند و مسائل بنیادین فلسفی نیستند، اما گزینه‌های ۱ و ۳ عمیق‌تر و ریشه‌ای‌تر هستند، ولی گزینه ۳ به علت این که در مورد وجود و تقسیمات وجود صحبت می‌کند، عمیق‌تر از تقسیم ابعاد انسان است.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۴)

۱۴۴- گزینه «۲»

(مهم، رضایی بقا)

تبعیت افکار و اندیشه و تصمیم‌گیری‌های افراد از شرایط اجتماعی، از جمله عقاید پیروان اصالت جامعه است؛ نه پیروان اصالت فرد.

(فلسفه یازدهم، ریشه و شافه‌های فلسفه، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۱۴۵- گزینه «۳»

(فیروز نژاد زهف - تبریز)

افراد متفکر و اندیشمند عقاید و افکار جوامع را مورد نقد و ارزیابی قرار می‌دهند و اگر منطبق با عقل و استدلال نبود، آن‌ها را نمی‌پذیرند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: پاسخ قانونمند به سؤالات فلسفی درباره دانش فلسفه است نه پیامد تفکر فلسفی.

گزینه «۲»: تفکر فلسفی مبنای عمل و تصمیم است.

گزینه «۴»: لازمه تفکر فلسفی است نه پیامد آن.

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۲ تا ۲۴)

۱۴۶- گزینه «۱»

(سیرمهم مدنی‌دینانی)

افلاطون در کتاب جمهوری خود، تمثیلی به نام «تمثیل غار» را بیان کرده است و هدفش این بود که نشان دهد «فلسفه چگونه انسان را به سمت آزادی حقیقی راهنمایی می‌کند».

(فلسفه یازدهم، فلسفه و زندگی، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۱۴۷- گزینه «۱»

(پوار پاکدل)

«بودن» و «شدن» از مفاهیم اصلی فلسفه پارمنیدس تلقی می‌شوند و او به صورت شاعرانه عقاید خود را بیان کرده است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: واژه فلسفه نخستین بار توسط فیثاغورس به کار رفته و در زمان سقراط رایج شده است.

گزینه «۳»: فیثاغورس از پایه‌گذاران فلسفه است، اما ریاضیات را با فلسفه و عرفان ترکیب کرده است نه فلسفه را با ریاضیات و عرفان.

گزینه «۴»: دو نظریه هراکلیتوس «وحدت اضداد» و «حرکت در جهان» هستند نه ثبات.

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۰ تا ۳۳)

۱۴۸- گزینه «۳»

(علیرضا نصیری)

کتاب درسی در این باره می‌گوید: «اندیشمندانی که تا کنون از آن‌ها سخن گفتیم، عموماً در قسمتی از آسیای صغیر، که آن روزها جزء سرزمین یونان بود، زندگی می‌کردند و هنوز در آتن، خبری از دانشمندان بزرگ نبود. اما به تدریج دیدگاه‌های این دانشمندان، آتن، پایتخت یونان را هم تحت تأثیر قرار داد و آتن به مرکز نظریات گوناگون و اختلافات فکری تبدیل شد. آرا و نظریات گوناگون و غالباً متضادی که این اندیشمندان عرضه داشتند، سبب شد تا نوعی تشویش و نگرانی بر مردم آن روزگار غالب شود و بذریعۀ اعتمادی نسبت به دانش و اندیشه در ذهن ایشان پراکنده گردد».

بنابراین، می‌توان نتیجه گرفت که سوفیست‌ها از لحاظ زمانی، پس از اندیشمندان ایونایی مانند تالس ظهور کردند (رد گزینه «۱») و محل ظهور آن‌ها نیز ایونیا یا بخش‌هایی از آسیای صغیر که محل تولد فلسفه دانسته می‌شود نبوده و در پایتخت یونان، یعنی آتن ظهور کرده‌اند (رد گزینه «۲») که تا پیش از آن در آن خبری از دانشمندان بزرگ نبوده است. (تأیید گزینه «۳») با این وجود، در همان زمان نیز آتن به سبب راه‌یابی نظرات طبیعت‌شناسان پیشاسقراطی و نظرات گوناگون آنان، مرکز اختلافات فکری و تشویش اذهان مردم شده بود. (رد گزینه «۴»)

(فلسفه یازدهم، آغاز تاریخی فلسفه، صفحه‌های ۳۰، ۳۴ و ۳۵)

۱۴۹- گزینه «۳»

(سبا یعقوب‌زاده صابری)

فلسفه سقراط ناظر بر زندگی اوست. از همین رو بیشتر مباحثی را مورد بحث قرار می‌دهد که مربوط به فلسفه عملی و اخلاق و سیاست و فلسفه زندگی و از این قبیل موارد است. از این رو مباحثی همچون هستی و عدم و مفاهیم فلسفی محض در حیطه اهتمام او قرار نمی‌گیرد، اما به این معنا نیست که در مورد آن‌ها بحث نکرده بلکه نسبت به سایر موارد کمتر به آن‌ها پرداخته است.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۳)

۱۵۰- گزینه «۳»

(همیر سوریان)

سقراط می‌گفت که دانای حقیقی فقط خداست و هر کس با هر میزان علمی در مقابل علم خداوند نباید خود را دانا بنامد چرا که انسان همواره باید در جست‌وجوی دانش بیشتر باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: استدلال سقراط برای اثبات ایمان خود به خداوند بر اساس همین اصل بود.

گزینه «۲»: سقراط گفت که اگر از فرمان خدا در مورد جست‌وجوی دانش سرپیچی کند، مدعی داشتن دانشی شده است که در حقیقت فاقد آن است. دلیل این سخن او این است که فقط کسانی که خود را عالم و دانا بدانند در جست‌وجوی دانش نمی‌کوشند و چون دانای حقیقی فقط خداست هر انسانی که خود را دانا بداند (در حدی که نیاز به جست‌وجوی دانش بیش‌تر نداشته باشد)، ادعای نادرستی کرده است.

گزینه «۴»: سقراط گفت بدی تندتر از مرگ می‌دود. لذا گریز از مرگ دشوار نیست بلکه گریز از بدی دشوار است. از طرفی او می‌گفت: «اگر مرگ انتقال به جهانی دیگر است و اگر این سخن راست است که همه درگذشتگان در آنجا گرد آمده‌اند، پس چه نعمتی بالاتر از اینکه آدمی از این مدعیان که عنوان قاضی بر خود نهاده‌اند، رهایی یابد و با داوران دادگر آن جهان روبه‌رو شود و با نیکان و بلندمرتبان همنشین گردد! اگر مرگ این است، حاضرم بارها به کام مرگ روانه شوم». در نتیجه، سقراط افراد پاکی مثل خود را مشتاق مرگ می‌دانست.

(فلسفه یازدهم، زندگی براساس اندیشه، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۲)

اقتصاد

۱۵۱- گزینه «۳»

(سارا شریفی)

به بررسی عبارات صورت سؤال می‌پردازیم:

- غلط است؛ کارآفرینان یا مؤسسه‌های شرکت‌ها با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند، که این کار چندان آسان نیست، چرا که بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند؛ به‌طوری که تنها نیمی از آنها می‌توانند از شش سالگی عبور و به کار خود ادامه دهند.

- صحیح است.

- غلط است؛ یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین نبوده است، اما حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف، او را قدم به قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند.

- غلط است؛ کارآفرین باید توانایی مالی لازم را برای راه‌اندازی کسب و کارش داشته باشد و بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کمتر یا عدم موفقیت روبه‌رو شود.

- غلط است؛ کارآفرین لازم است تا آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت، پیشنهاد محصول، قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشد.

- صحیح است.

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه‌های ۳ و ۵)

۱۵۲- گزینه «۱»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲، نوبت اول دی‌ماه)

میلیون ریال $30 =$ اجاره سالانه کارگاه

اجاره سالانه کارگاه $10 \times =$ هزینه خرید ماشین‌آلات

میلیون ریال $300 = 10 \times 30$

میلیون ریال $60 = 2 \times 30 =$ اجاره سالانه کارگاه $2 \times =$ هزینه خرید ماده اولیه

میلیون ریال $150 =$ هزینه پرداخت حقوق سالانه

هزینه خرید ماده اولیه $10 \times =$ درآمد حاصل از فروش محصولات

میلیون ریال $600 = 10 \times 60$

میلیون ریال $540 = 30 + 300 + 60 + 150 =$ مجموع هزینه‌های تولید کارگاه

چون میزان درآمد از هزینه‌ها بیشتر است، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.

میلیون ریال $60 = 600 - 540 =$ هزینه‌های تولید - درآمد = سود

توجه: خرید ماشین‌فرزند مدیر کارخانه جزو هزینه‌های تولید کارگاه تولیدی نیست.

(اقتصاد، کسب‌وکار و کارآفرینی، صفحه‌های ۸ و ۹)

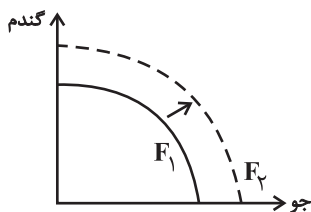
۱۵۳- گزینه «۴»

(کنکور سراسری ۱۴۰۲ - نوبت دوم تیرماه)

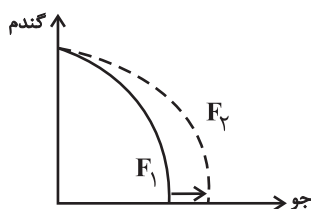
عوامل مؤثر بر انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج:

- هر عاملی که میزان مواد اولیه و منابع تولید یک کارخانه را افزایش دهد - مانند افزایش مواد اولیه، افزایش نیروی کار استخدامی، افزایش سرمایه‌های فیزیکی (ماشین‌آلات و ...) و سرمایه‌های مالی و یا پیدایش یک تکنولوژی و پیشرفت که امکان تولید بیشتر کالاها و خدمات را فراهم می‌آورد، منجر به انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج می‌شود. این انتقال منحنی مرز امکانات تولید به خارج سه حالت دارد:

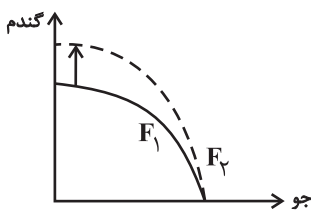
حالت اول: اگر منابع برای تولید هر دو کالا افزایش یابد، منحنی به صورت زیر جابه‌جا می‌شود: (که در این سؤال نیز منابع برای تولید هر دو کالا افزایش یافته است).

حالت دوم: اگر تنها منابع برای تولید یک کالا (در این‌جا مثلاً کالای جو) افزایش یابد و میزان تولید کالای دیگر ثابت بماند منحنی به صورت زیر جابه‌جا می‌شود:

حالت سوم: اگر تنها منابع برای تولید یک کالا (در این‌جا مثلاً کالای گندم) افزایش یابد و میزان تولید کالای دیگر ثابت بماند منحنی به صورت زیر جابه‌جا می‌شود:

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۱)

۱۵۴- گزینه «۲»

(سارا شریفی)

وقتی تولید ناکارا باشد، این امکان وجود دارد که حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود؛ بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود.

(اقتصاد، مرز امکانات تولید، صفحه‌های ۳۸ تا ۴۰)

۱۵۵- گزینه «۴»

(سارا شریفی)

به بررسی عبارات صورت سؤال می‌پردازیم:

الف) غلط است. تجهیزات اداری (میز، تخته و ابزارهای آموزشی و ...) در یک شرکت تدریس خصوصی مثالی برای سرمایه فیزیکی از عوامل تولید است.

ب) درست است.

پ) درست است.

ت) غلط است. مهارت و دانش تدریس معلمان یک شرکت تدریس خصوصی مثالی برای سرمایه انسانی از عوامل تولید است.

ث) درست است.

ج) درست است.

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۴ و ۲۵)

۱۵۶- گزینه «۱»

(سارا شریفی)

الف) هر نقطه بر روی نمودار خط بودجه، نشان‌دهنده مقدار کالای A و B است که فرد می‌تواند بخرد. در نقطه مشخص شده در نمودار سؤال، فرد می‌تواند ۶ عدد کالای A و ۲ عدد کالای B بخرد، در نتیجه خواهیم داشت:

$$(6 \times 150,000) + (2 \times 300,000) = 900,000 + 600,000 = 1,500,000 \text{ تومان}$$

ب) فرد بودجه محدود ۱,۵۰۰,۰۰۰ تومان را در اختیار دارد، اگر فرد ۴ عدد کالای B خریداری کند و با توجه به این که قیمت هر عدد کالای B، ۳۰۰,۰۰۰ تومان و قیمت هر عدد کالای A، ۱۵۰,۰۰۰ تومان است، خواهیم داشت:

$$+ (\text{تعداد کالای B خریداری شده} \times \text{قیمت هر عدد کالای B}) = \text{بودجه فرد}$$

$$(\text{تعداد کالای A خریداری شده} \times \text{قیمت هر عدد کالای A})$$

$$\Rightarrow 1,500,000 = (300,000 \times 4) + (150,000 \times x)$$

$$\Rightarrow \text{تعداد کالای A خریداری شده} = \frac{1,500,000 - (300,000 \times 4)}{150,000}$$

$$= \frac{300,000}{150,000} = 2 \text{ عدد}$$

(ج)

$$\text{بودجه فرد} = \frac{\text{حداکثر کالای B خریداری شده}}{\text{قیمت هر عدد کالای B}}$$

$$= \frac{1,500,000}{300,000} = 5 \text{ عدد}$$

(اقتصاد، اصول انتخاب درست، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۵۷- گزینه «۳»

(مهدی ضیائی)

الف) مسئولیت محدود برای سهام‌داران (ضرر و بدهی سهام‌داران محدود به میزان سهام) از «مزایای» ایجاد یک شرکت سهامی است.

ب) یک مؤسسه غیرانتفاعی، نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی «غیر سودآور»، یعنی با هدفی «غیر تجاری» شکل گرفته است.

ج) توزیع سود احتمالی در تعاونی‌ها در پایان دوره «به نسبت سرمایه هر عضو» است.

د) مالکیت کامل سود از «مزایای کسب و کار شخصی» است.

(اقتصاد، انتخاب نوع کسب‌وکار، صفحه‌های ۱۵، ۱۸ و ۱۹)

۱۵۸- گزینه «۳»

(آفرین سایری)

الف) منحنی عرضه بیانگر رفتار اقتصادی عرضه‌کنندگان (تولیدکنندگان) است و به دلیل رابطه مستقیم بین قیمت و مقدار، منحنی عرضه صعودی است. (نمودار «الف»)

ب) تولیدکننده در نقطه تعادل، بیشترین درآمد را دارد زیرا همه آنچه که تولید کرده است را به فروش می‌رساند. نقطه تعادل نقطه‌ای است که در آن میزان عرضه و تقاضا با هم برابر است که به قیمت متناظر با آن، قیمت تعادلی و به مقدار متناظر با آن، مقدار تعادلی می‌گویند؛ بنابراین خواهیم داشت:

$$\text{مقدار تعادلی} \times \text{قیمت تعادلی} = \text{حداکثر درآمد}$$

$$\text{مقدار تعادلی} \times 3,000 = 150,000 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow \text{مقدار تعادلی} = \frac{150,000}{3,000} = 50 \text{ کیلو}$$

۱۶۰- گزینه «۲»

(تفهرین ساپری)

الف) با توجه به اینکه اعداد در ستون (ب)، با افزایش قیمت، کاهش پیدا می‌کنند، در نتیجه ستون (ب) نشان‌دهنده مقادیر تقاضاست. بنابراین عددی برای نقطه (پ) مناسب است که از ۳۲۰ کمتر و از ۲۸۰ بیشتر باشد. در نتیجه اعداد ذکر شده در گزینه‌های «۲» و «۳» صحیح است.

ب) وقتی در نقطه‌ای مازاد و یا کمبود عرضه وجود نداشته باشد، در این نقطه تعادل داریم. در نقطه تعادلی میزان عرضه و تقاضا با هم برابر است، پس مقدار نقطه (ت) برابر با ۲۸۰ خواهد بود.

پ) در نمودار تقاضا، رابطه مقدار و قیمت معکوس است. یعنی با افزایش قیمت، تقاضای مصرف‌کنندگان کاهش پیدا می‌کند و بالعکس! ستون (ب) بیانگر رفتار اقتصادی مصرف‌کنندگان است.

ت) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می‌پردازند درحالی‌که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند.

در دو ردیف بالاتر از قیمت تعادلی (قیمت‌های ۵۰۰۰ و ۶۰۰۰ تومان) میزان کمبود تقاضا را باید محاسبه کنیم:

$$\begin{aligned} &= \text{کمبود تقاضا در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی} \\ &\text{تقاضا در همان سطح قیمت} - \text{عرضه در همان سطح قیمت} \\ &\text{کیلو } ۴۰ = ۳۰۰ - ۲۶۰ = \text{کمبود تقاضا در قیمت } ۵۰۰۰ \text{ تومان} \\ &\text{کیلو } ۱۱۰ = ۳۵۰ - ۲۴۰ = \text{کمبود تقاضا در قیمت } ۶۰۰۰ \text{ تومان} \end{aligned}$$

بنابراین بیشترین کمبود تقاضا در سطح قیمت ۶۰۰۰ تومان وجود دارد.

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کنند؟، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۱)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

پ) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، مصرف‌کنندگان به دلیل قیمت بالا، مایل به خرید تعداد واحد کم‌تری از کالا هستند. در این حالت در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد. زیرا گروهی از تولیدکنندگان برای محصولات خود خریدار پیدا نمی‌کنند. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می‌پردازند درحالی‌که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند و میزان تقاضا از کالا کاهش می‌یابد. در این شرایط مصرف‌کنندگان ممکن است مصرف کالای مکمل را نیز کاهش دهند و یا مصرف کالای جانشین را افزایش می‌دهند.

ت) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی، در بازار این کالا، مازاد عرضه یا کمبود تقاضا وجود دارد. در این حالت به دلیل گران بودن کالا، تولیدکنندگان که به دنبال کسب سود بیشتری هستند، به تولید بیشتر می‌پردازند درحالی‌که مصرف‌کنندگان به خرید و مصرف این کالای گران تمایل نشان نمی‌دهند در صورت ادامه این روند چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند، حاضر خواهند بود آن را با قیمتی پایین‌تر به فروش برسانند، در نتیجه، قیمت پایین می‌آید. در این حالت از یک سو، مصرف‌کنندگان با پایین آمدن قیمت، مقدار خرید خود را افزایش می‌دهند و از سوی دیگر، تولیدکنندگان از مقدار تولید خود می‌کاهند. این کاهش قیمت تا رسیدن به سطح قیمت تعادلی و از بین رفتن فاصله بین عرضه و تقاضا ادامه می‌یابد.

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کنند؟، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۱)

۱۵۹- گزینه «۲»

(مهری ضیائی)

- هنگامی که مصرف‌کنندگان پی ببرند که به دلیل تورم، قیمت کالایی در آینده بیشتر می‌شود، تقاضا برای آن را در زمان حال افزایش می‌دهند.

- اگر مقدار تقاضای کالایی از مقدار عرضه آن بیشتر باشد، در بازار کمبود عرضه رخ می‌دهد و باعث بالا رفتن قیمت می‌شود؛ چرا که عده‌ای که به آن کالا مشتاق‌ترند تلاش می‌کنند با پیشنهاد قیمت بالاتر آن را به دست آورند.

(اقتصاد، بازار پیست و چگونه عمل می‌کنند؟، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۱)

دفترچه پاسخ

آزمون هوش و استعداد
(دوره دوم)
۲ آذر

تعداد کل سؤالات آزمون: ۲۰
زمان پاسخ‌گویی: ۳۰ دقیقه

گروه فنی تولید

حمید لنجان‌زاده اصفهانی	مسئول آزمون
فاطمه راسخ، حمیدرضا رحیم خانلو	ویراستار
محیا اصغری	مدیر گروه مستندسازی
علیرضا همایون‌خواه	مسئول درس مستندسازی
حمید اصفهانی، فاطمه راسخ، سجاد محمدنژاد، حمید گنجی، فرزاد شیرمحمدلی	طراحان
معصومه روحانیان	حروف‌چینی و صفحه‌آرایی
حمید عباسی	ناظر چاپ

استعداد تحلیلی

۲۵۱- گزینه ۲

(ممیر اصفهانی)

واژه‌ی «شیداد» است که متن را کامل می‌کند: جادوگر و شیداد و نیرنگ‌باز.

(هوش کلامی)

۲۵۲- گزینه ۳

(ممیر اصفهانی)

کشور «آلمان» مدت‌نظر است که حرف سوم آن «م» است.

(هوش کلامی)

۲۵۳- گزینه ۳

(ممیر اصفهانی)

شکل درست جمله، «گاه ظلمانی است و گاه نورانی»، شش نقطه دارد.

(هوش کلامی)

۲۵۴- گزینه ۱

(ممیر اصفهانی)

جمله‌ی مدت‌نظر: «شیطان در فریفتن خلیفه‌ی خدا ناکام می‌ماند».

کلمه‌ی بعد از «در»، «فریفتن» است.

(هوش کلامی)

۲۵۵- گزینه ۱

(ممیر اصفهانی)

احاطه: تسلط

(هوش کلامی)

۲۵۶- گزینه ۴

(ممیر اصفهانی)

شکل درست بیت دوم:

«ترک دیوی کنی ملک باشی / ز شرف برتر از فلک باشی»

(هوش کلامی)

۲۵۷- گزینه ۱

(ممیر اصفهانی)

حرف اضافه‌ی «متهم کردن»، «به» است نه «از»:

«متقابلاً یک‌دیگر را به آلودن و تباهی روح فاوست متهم می‌کردند».

(هوش کلامی)

۲۵۸- گزینه ۳

(ممیر کنشی)

حروف نقطه‌دار الفبای فارسی:

ب پ ت ث ج چ خ ذ ز ش ض ظ غ ف ق ن ی ← ۱۸ تا

حرف بی‌نقطه‌ی الفبای فارسی:

الف ح د ر س ص ط ع ک گ ل م و ه ی ← ۱۵ تا

با شرط صورت سؤال که دو حرف نقطه‌دار آن نباید در کنار هم بگیرند،

می‌توانیم دو حالت را در نظر بگیریم: (۱) حرف وسط بی‌نقطه باشد. (۲) حرف

وسط نقطه‌دار و دو حرف دیگر بی‌نقطه باشند. همچنین توجه کنیم حرف «پ» در حالت «غیر آخر» نقطه‌دار است.

$$۳۲ \times ۱۴ \times ۳۲ = ۱۴۳۳۶$$

(۱) تعداد لغات:

$$۱۴ \times ۱۸ \times ۱۵ = ۳۷۸۰$$

(۲) تعداد لغات:

$$۱۴۳۳۶ + ۳۷۸۰ = ۱۸۱۱۶$$

مجموع حالات:

(هوش منطقی ریاضی)

۲۵۹- گزینه ۳

(غریزاد شیرممدولی)

در ستون سمت راست در ردیف سوم، قطعاً عدد ۴ قرار می‌گیرد، چرا که در آن ستون عددهای ۳ و ۵ هست و در ردیف وسط عددهای ۱ و ۲. با این حساب، علامت سؤال ردیف اول نیز قطعاً عدد ۲ است، چرا که در این ستون عددهای ۵، ۴ و ۳ و در ردیف نخست عدد ۱ هست:

$$۲ + ۴ = ۶$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۰- گزینه ۳

(غریزاد شیرممدولی)

جدول را حل می‌کنیم:

ردیف سوم به عدد سه نیاز دارد. این عدد نمی‌تواند در ستون‌های چهارم و پنجم باشد، چرا که این ستون‌ها این عدد را در خود دارند. پس در ستون دوم این ردیف عدد ۳ را قرار می‌دهیم. با همین استدلال عددهای ۴ و ۵ را نیز در این ردیف می‌گنجانیم. عددهای ۱ و ۲ نیز به همین طریق در ستون پنجم قرار می‌گیرد. عدد ۳ در ستون اول، عدد ۱ در ستون چهارم و عدد ۳ در ردیف پنجم به همین ترتیب معلوم می‌شود، ولی خانه‌های باقی‌مانده نامعلومند.

۱	۲	۳	۴	۵
۱		۱		۳
۲		۵		
۳	۲		۱	
۴				۳
۵	۱			۵

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۱- گزینه ۱

(غریزاد شیرممدولی)

فرض کنید عدد ۵ در خانه بالا چپ قرار بگیرد. عدد ۴ در تنها خانه باقی‌مانده در ردیف نخست و در تنها خانه باقی‌مانده در ستون نخست قرار می‌گیرد. در ستون دوم هم جایگاه عددهای ۴ و ۲ معلوم می‌شود. در ستون سوم جایگاه عددهای ۲ و ۵ و در ستون چهارم جایگاه عددهای ۲ و ۴ معلوم می‌شود.

۱	۲	۳	۴	۵
۱	۵	۱		۳
۲	۳	۵		۱
۳	۲	۳	۱	۵
۴			۱	۳
۵	۱		۳	۵

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۲- گزینه ۲»

(فاطمه راسخ)

می توان گفت در الگوی صورت سؤال، همه عددها یک واحد بیش تر از دوبرابر عدد قبلی است. معلوم است که عدد نخست انتخابی بوده است:

$$2 \xrightarrow{\times 2 + 1} 5 \xrightarrow{\times 2 + 1} 11$$

پس الگو به این شکل ادامه می یابد:

۲، ۵، ۱۱، ۲۳، ۴۷، ۹۵، ۱۹۱، ۳۸۳، ۷۶۷، ۱۵۳۵

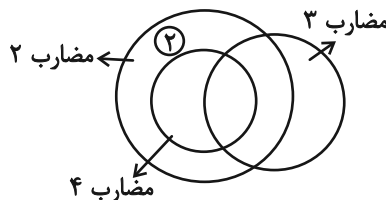
سومین عدد سمت راست عدد ۴۷، عدد ۳۸۳ است که دومین عدد سمت چپ عدد ۱۵۳۵ است.

(هوش ریاضی)

۲۶۳- گزینه ۱»

(فاطمه راسخ)

در الگوی صورت سؤال، اعداد مضرب ۲، اعداد مضرب ۳ و اعداد مضرب ۴ در سه دایره رسم شده اند. دقت کنید عددهای مضرب ۴، همگی مضرب ۲ هم هستند، ولی نه برعکس. با این حساب، عدد ۲ باید بیرون از دسته اعداد مضرب ۴ قرار بگیرد.

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۴- گزینه ۴»

(فاطمه راسخ)

الگوی ثابت:

$$(6+9) \div 5 = 3, 3+5 = 8, 8+5 = 13$$

$$(10+14) \div 8 = 3, 3+8 = 11, 11+8 = 19$$

$$(6+6) \div 12 = 1, 1+12 = 13, 13+12 = 25$$

$$(7+5) \div 3 = 4, 4+3 = 7, 7+3 = 10 \neq 11$$

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۵- گزینه ۴»

(سیار ممبرنژار)

$$1017 \div 3 = 339$$

$$2564 \div 4 = 641$$

$$3210 \div 5 = 642$$

$$6 \times 809 = 4854$$

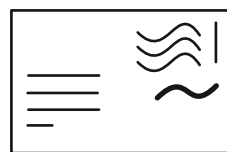
و داریم:

(هوش منطقی ریاضی)

۲۶۶- گزینه ۳»

(فاطمه راسخ)

این قسمت مشخص شده شکل گزینه ۳» در شکل صورت سؤال نیست:

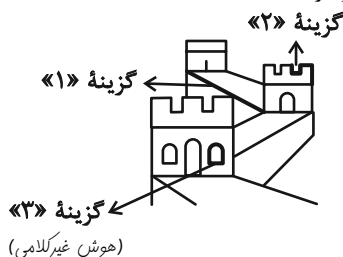

(هوش غیرکلامی)

۲۶۷- گزینه ۴»

(غریزاد شیرممدلی)

قسمتهایی که در شکل های دیگر گزینه ها نیست:

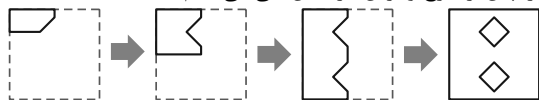

(هوش غیرکلامی)

۲۶۸- گزینه ۱»

(کتاب استعداد تقیلی هوش کلامی)

مراحل تا را پس از طرح و برش، برعکس طی می کنیم:

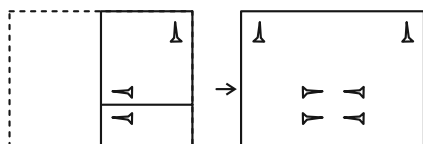
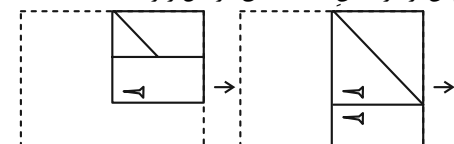

(هوش غیرکلامی)

۲۶۹- گزینه ۳»

(فاطمه راسخ)

شکل صورت سؤال پس از باز شدن کاغذ، طبق مراحل زیر:

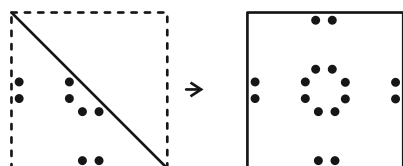
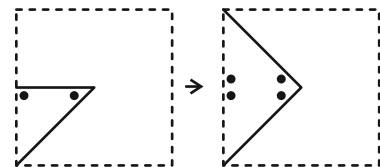

(هوش غیرکلامی)

۲۷۰- گزینه ۴»

(سیار ممبرنژار)

مراحل باز شدن کاغذ گزینه پاسخ و تبدیل به شکل صورت سؤال پس از سوراخ شدن:

(هوش غیرکلامی)